

JAPONSKA JE PREKLICALA MORNARIŠKI PAKT

Odločitev pomeni obnovitev odprte tekme za kontrolo morij. Nova nevarnost za mir sveta.

TOKIO, 19. dec. — Najvišji svet japonske vlade je danes v prisotnosti cesarja Hirohita in vseh članov kabineta naznanil preklic pogodbe za omejitve oboroževanja na morju, ki so jo svetovni vojni sklenili predstavniki petih velesil na konferenci v Washingtonu. To pomeni, da hoče Japonska voditi samostojno politiko na Orijentu in da svet stoji na pragu nove tekme za kontrolo nad morji. Japonci so zahtevali, da se jim prizna pravico do ravno tako močne mornarice kot jo imata Amerika in Anglija. Ker se ji ni ugodilo, sedaj naznanja, da se čez dve leti, ko pogodba poteče, ne bo smatrala več vezane od omejitve, katere ji nalaga pogodba. Rok dveh let o nameri preklica je določen v pogodbi, ki velja do konca 1936.

Maksimalna mornariška tonaza, ki je bila določena za posamezne sile v washingtonski pogodbi, je sledeča: Anglija in Amerika vsaka po 825,000 ton, Japonska 315,000 ton, Francija in Italija pa vsaka po 175,000 ton.

Akcija japonske vlade znači odločilno zmago za militariste, ki dominirajo vso politiko Japonske iz leta 1931, ko je japonska armada začela prodirati v Madžarijo. S tem je tudi zapечатena usoda vseh poskusov, ki se jih je zadnji čas napravilo v Londonu, da se washingtonski pakt podaljša.

WASHINGTON, 18. dec. — Ameriški vladni krogi smatrajo sklep Japonske za preklic washingtonske mornariške omejitvene pogodbe kot najbolj resen udarec za mir, odkar se je končala svetovna vojna. Z formalnimi izjavami pa so počakali, dokler ne pride uradno obvestilo.

Uradnice za 1935

Društvo sv. Ane št. 4 SDZ je izvolilo sledeče uradnice za leto 1935: predsednica Julija Brezovar, 1173 E. 60 St., podpredsednica Rose L. Snyder, 7110 Lock-year Ave., tajnica Mary Bradač, 1153 E. 167 St., zapisničarka Genovefa Zupan, blagajničarka Frances Debevec, 6022 Glass Ave., rediteljica Mary Pristov, predsednica nadzornega odbora Anna Erbežnik, nadzornici Mary Skully in Rose L. Erste, društveni zdravniki dr. F. J. Kern dr. J. M. Seliškar, dr. L. J. Perme, dr. M. Oman in dr. J. Perko, zakonodajna komisija SND in konferenca SND Anna Erbežnik.

Veselo novo leto

Col. Hughes, ravnatelj državnega urada za kontrolo trgovine z opojnimi pijačami, pravi, da se na Silvestrov večer ne bo delalo sitnosti gostilnam in drugim javnim prostorom, če bodo odprti dalj kot dovoljuje postava. Ob takih prilikah oko postave lahko malo zaniži, je rekel.

Poročno dovoljenje

Poročno dovoljenje sta dobila Mr. John Kovach, 1158 E. 61 St. in Miss Pauline Znidaršič, 1146 E. 72 St. Bilo srečno!

RFC daje mala poslojna posojila

NEW YORK. — Reconstruction Finance Corporation je bila izvirno ustanovljena, da pojača "kolone" industrijalnega življenja ali, z drugimi besedami, da ob gotovem jamstvu posodi denar kolosom trgovskega in industrijalnega sveta. V splošnem ni znano, da je zadnje zasedanje kongresa pooblastilo R. F. C., da daje posojila, ob gotovih omejitvah, tudi "malemu človeku," ki je v biznesu.

V protislovju s splošno razširjenim mnenjem, igra mali tovarnar jako važno vlogo v ameriškem gospodarskem življenju. Tako je cenzus od 1. 1929 pokazal, da ima več kot 97% tovarnarjev mala podjetja. Ti mali industrijalci so zaposlovali 48.1% vseh delavcev v industriji, neštveš tu veliko število lastnikov in članov njihovih družin, zaposlenih v teh podjetjih.

Po izvirnih predpisih je RFC dajala, v prvem redu, posojila le omejenemu številu podjetij, in to komaj trem odstotkom vseh podjetij, zaposlujočim 52 odstotkov industrijalnih delavcev. Mali industrijalec je bil prepuščen samemu sebi, da si najde izhod iz svoje finančne zagate. Kasneje se le, se je poznalo, da je mali industrijalec velike važnosti v gospodarskem življenju in da ima isto pravico do federalne podpore, kot velike industrijalne korporacije.

Po pravilniku RFC more mali industrijalec dobiti posojilo na sledeči način:

1. Posojilo more dobiti industrijalec, ako je bilo njegovo podjetje ustanovljeno pred 1. januarjem 1934.
2. Podjetje mora biti aktivno in imovina mora biti večja od dolgov. Ako temu ni tako, se zahteva zavarovanje in dokaz, da bi dodatni kapital ali izbris starih dolgov napravil podjetje aktivnim.
3. Eden izmed pogojev posojila je zasnivanje, da bo podjetje obdržalo ali celo povečalo število delavcev.
4. Posojilo se more dobiti tudi za sledeče svrhe: da se financirajo transakcije, ki jih kupci poravnajo v obrokih; da se financira nakup in raba novih izumov; da se financirajo nove stavbe ali popravki; da se financira uvoz in izvoz.
5. Kot jamstvo bo RFC uvaževala prvo hipoteko na nepremičnine in stroje, račune trdke itd.
6. Posojilo se daje za ne več kot za dobo petih let. Svota posojila za malega industrijalca je omejena na bruto poslovanje in vrednost lastnine, ali po zakonu lahko znaša do pol milijona dolarjev.

So tudi drugi pogoji, katerim mora posojevalec zadostiti. Tako na primer se mora ravnati po pravilniku dotične industrije, ne sme določiti dividende brez odobrenja RFC, niti ne sme dajati sebi in drugovom pretiranih plač.

Posojilne agencije RFC se nahajajo v 32 mestih. Interesentom daje najbolj informacije lastna banka. Pri agencijah se dobivajo potrebne tiskovine za prošnjo za posojilo.—FLIS.

Zločin proti morali

Joe, Cardelli iz Akrona, ki je nekdo 19 let staro dekle odpeljal v New York za nemoralne namene, je bil na zvezni sodnjijski vsled kršenja Mann-ove postave obsojen na tri leta ječe.

Vsem naročnikom, prijateljem in simpatičarjem, društvom in trgovcem

Iskreno božično voščilo!

Ludvik Medveshek, upravnik Vatro J. Grill, urednik

Vojaki ubili dva moška v ličarskem izgredu

SHELBYVILLE, Tenn., 19. dec. — Tekom procesa proti 22-letnemu zamorcu E. K. Harrisu, ki je obtožen napada na neko 14 let staro belo deklico, je velika drhal navalila na sodno poslojpe, ki je bilo zastraženo z vojaštvom. Podivjana masa je trikrat naskočila sodnijo in jo skušala z dinamitom pogrti v zrak, nakar je sledila bitka, v kateri so državni miličarji večkrat ustrelili in rabili tudi bajonete. Najmanj dva člana tolpe sta bila ubita, več pa je bilo ranjenih.

Potem se je obtoženca pod močno stražo odpeljalo od tu. Ko so vojaki odhajali, jih je razjarjena množica divje preklinjala in metala kamenje nanje.

SIR MOSLEY OPROŠČEN

YEWES, Anglija, 19. dec. — Sir Oswald Mosley, glavni angleških fašistov, in trije tovariši so bili po tridnevem procesu oproščeni obtožbe radi kalenja miru.

BOŽIČNO DREVO ZA BELO HISO.

ALBANY, N. Y., 19. dec. — Državni urad za ohranitev gozdov je poslal predsedniku Rooseveltu božično drevo, ki je 26 čevljev visoko.

KOMUNISTI BAJE NA DELU V ARMADI

WASHINGTON, 19. dec. — Brig. gen. Alfred T. Smith je danes izpričeval pred nekim kongresnim odsekom, da so komunisti na delu v armadi in mornarici Zed. držav, da izpodkopljejo moralo med vojaštvom. Rekel je, da so učinki komunistične propagande doslej še brezpomembni, da se nadaljuje s poskusi za podrtje med vojaštvom, s katerim se hoče povzročiti civilno vojno v slučaju nove vojne.

Veselo sporočilo

Poznani rojak Camilo Zarnik, 3587 W. 65 St. je prejel iz starega kraja sporočilo, da je njegova sestra gđ. Ida Zarnikova, doma iz Preserja, z odliko diplomirala na Zagrebški univerzi za lekarništvo in medicino.

Petorčke v radiu

Slovite kanadske Dionne petorčke bodo nočjo prvič "nastopile" v radiu. Kakšen bo njihov "program," odvisi pač, kako se bodo takrat počutile. V Clevelandu ga bo oddajala postaja WHK in sicer ob 8:15 zvečer.

JEVTIČ SESTAVI JUGOSLOVANSKI KABINET?

Njegova izbira pomeni, da je civilni element za enkrat še premagal militariste, ki hočejo dobiti kontrolo nad vlado.

BEOGRAD, 19. dec. — Tu je bilo danes poročano, da bo princ Pavel kot načelnik regencije povelil sestavo nove vlade zunanjemu ministru Bogoljubu Jevtiču, ki je večeraj s svojo resignacijo povzročil kabinetno krizo. Iz tega se sklepa, da je civilni element vsaj začasno dobil zmago v boju z militaristi za kontrolo pri vladi. Jevtič je resigniral, ker njegovi kabinetni tovariši niso hoteli odobriti njegovega postopanja v Zenevi, kjer je pristal na kompromisno poravnavo z Madžarsko radi umora kralja Aleksandra, katero je predlagala Liga narodov.

Umrlj unijski vodja

Thomas S. Farrell, tajnik delavske federacije v Clevelandu, ki je večeraj zjutraj nenadoma umrl, je bil v svojih mladih letih hotelski natak. Pred leti je bil ravnatelj mestnih javnih naprav, lani pa je bil izvoljen za tajnika delavske federacije. Pod njegovim vodstvom je unijsko delavstvo v Clevelandu začelo nastopati z rastočo agresivnostjo.

Cestna železnica

Mestna zbornica je privolila cestni-železniški družbi, da rabi denar, ki je namenjen za popravila, za izplačilo 6-procentnih dividend, ki so delničarjem zajamčene.

5 DNI

je še do božiča. Opozarjamo vas, da pri božičnem nakupovanju ne pozabite naših domačih trgovcev, pri katerih dobite vse, kar rabite, darila ali potrebščine. Naša domača trgovina je opora vsemu našemu javnemu življenju. Zato jo moramo podpirati. Kupite vse, kar rabite pri naših domačih trgovcih. Imeli boste zavest, da ste storili svojo dolžnost napram naši celokupnosti, in dobro tudi veste, da v naših domačih trgovinah boste dobili dobro blago po poštenih cenah.

Vlada nastopi proti odvetnikom kriminalcev

OKLAHOMA CITY, 19. dec. — Vlada je začela z akcijo, da se stopi na prste advokatom, ki zagovarjajo notorične kriminalce, ki brez dvoma za obrambo plačujejo s plenom, ki ga izsilijo iz svojih žrtev. Večeraj sta bila aretirana na podlagi zveznega zakona proti ugrabiteljem — takozvanim Lindbergh zakonom — odvetnik James C. Mathers iz tega mesta in Ben B. Laska iz Denverja, ki sta zagovarjala tolpo, ki je 22. julija 1933 ugrabila oljne podjetnika Charles F. Urschela ter dobila za njegovo osvoboditev \$200,000 odkupnine. Vlada trdi, da sta advokata dobila delež te odkupnine. Oba advokata sta imela že večkrat sitnosti radi odvetniške prakse dvomljivega značaja. Laska je bil nekoč obtožen, da je skušal porotnike v nekem slučaju, hipnotizirati, ampak je bil oproščen. Vlada pravi, da jo je minil vsa potrebnost za advokate, ki kriminalce ne le zagovarjajo, kadar so zajeti, temveč jim dajejo tudi pouk in navodila v njihovih kriminalnih operacijah. Oblasti so prepričane, da je v deželi precej advokatom, ki imajo stalne in intimne stike z nižinskimi tolpmi.

TAJNOSTI DILLINGERJEVE TOLPE RAZKRITJE

CHICAGO, 19. dec. — Policijski kapitan John Stege, ki je pred nekaj dnevi skupno s pošt-nimi inšpektorji zajel Johna Burnsa, enega izmed banditov sedaj že skoro razbite Dillingerjeve tolpe, je izjavil, da je k temu pripomogel J. Edward Barce, pomožni državni pravnik iz Indiane, ki se je kot kriminalalec dal zapreti v državno jetnišnico v Indiani, in so ga kriminalci pozneje vzeli v svojo sredo ter mu izdali mnogo skrivnosti Dillingerjeve tolpe. S tem se je prvič zvedelo mnogo doslej zagonetnih reči o delovanju te nevarne tolpe. Burns je bil prijeto kot vdeleženec v poštnem ropu \$427,000, ki je bil izvršen v Brooklynu. Governor Indiana ne pa neče priznati, da je Barce tisti, ki je z zvijačo pridobil zaupanje med ostanki Dillingerjeve tolpe, to pa vsled tega, ker se očitno boji, da Barce ne bo dolgo živ, če banditi zvedo, da jih je on izdal.

Davis govori

Danes ob 7:15 zvečer bo na radio postaji WTAM govoril župan Davis o načrtih mestne vlade za prihodnje leto.

Delovanje za odpravo vojnih profitov

WASHINGTON, 19. dec. — Pred senatnim municijskim odsekom sedaj razpravljajo o načrtu vojnega departmenta, ki predvideva znižanje municijskih profitov na 6 odstotkov. Odkrilo se je namreč, da so fabrikanti municije v zadnji vojni delali ogromne profite, ki so v enem slučaju znašali 800 procentov od vloženega kapitala. Du Pontovi interesi so v enem slučaju iz investicije \$5000 naredili \$1,961,000 dobička. Po načrtu vojnega departmenta bi se 12,000 industrijskih podjetij v deželi na hitro spremenilo v tovarne za izdelavo vojnega materijala. Irene in Pierre Du Pont sta danes izjavila, da se z omejitvijo profitov na 6 procentov v splošnem strinjata, da pa bi bile potrebne gotove izjeme ter dovoliti bonus, češ, da se na tak način pospeši produkcija nove iznajdbe. Ko se ju je vprašalo za pojasnilo o slučaju, ko je Du Pont firme napravila 800-procenten profit, sta trdila, da je bilo vojnemu departmentu o tem znano, dočim preiskovalec senatnega odseka Alger Hiss trdi, da dotični kontrakt ni bil od vlade nikoli pregledan.

Med drugim je prišlo danes na dan zanimivo dejstvo, da se je neki marinski častnik z imenom Richard Cutts, ki je bil od lanskega marca pa leto do septembra dodeljen v Belo hišo kot pomočnik, v istem času ukvarjal s prodajo municije. Predsednik Roosevelt je danes izjavil, da dočim želi vzeti profit iz vojne, pa ne mara, da bi vlada ustvarila municijski monopol, češ, da bi v takem slučaju trpeli obrambni interesi dežele.

Draga pomota

Odvetniški krogi pravijo, da je državna zakonodaja pri zadnjem zasedanju sprejela tako nejasen zakon za 1-procentno povznanje davka na dohodke od vrednostnih papirjev, da niti en bitni država prikrašana prihodnje leto za 7 milijonov dolarjev, namesto da bi dobila milijonov dolarjev, ki bi jih imela v pol novih dohodkov. Te vrste davek se je zvijačo namesto da bi se naložilo državnih davek na vse dohodke. Sicer pa bo zadnji besedo o tem imela sodnija.

Nove uradnice

Pri društvu "Ilirija" št. 56 SDZ so bile izvoljene za leto 1935 sledeče uradnice: predsednica Frances Selan, podpredsednica Frances Turk, tajnica in blagajničarka Mary Zabukovec, 6811 Edna Ave., zapisničarka Maria Steinitz, nadzorni odbor: Frances Hudovernik, Maria Steinitz, Josephine A. Zalcman, zdravnik dr. Škur.

Bančni ravnatelj

Novoizvoljeni gov. Davey je večeraj iz Floride sporočil, da bo Allen F. Ayers, bivši bankir iz Akrona, bodoči ravnatelj državnega bančnega oddelka. Takoj se je pojavila ostra kritika, ker Ayers ima na več propadlih bankah velike dolgove. Davey pa je po telefonu izjavil, da ga "prokleto" malo briga, kaj kdo reče, ker Ayers je mož po njegovem okusu.

"Slov. Dom"

Letna seja društva Slov. Dom št. 6 SDZ se vrši v petek večer, 21. dec., točno ob 6:30 ur zvečer, v Slov. Društvenem Domu na Recher Ave. Članstvo je mestne vlade in trgovske zbornice. Družba bo poslovala pod imenom U. S. Atmospheric Purifying Co.

VLADA ODBILA PONUDBO TRUŠTA ELEKTRIKE

Lahko čaka, da sodnija odloči glede boja, ki so ga začeli privatni interesi proti vladnim elektrarnam.

WASHINGTON, 19. dec. — Thomas N. McCarter, predsednik Edison Electric Instituta, ki je nedavno naznanil, da bo električni trust pred sodnijo dokazal, da je gradnja vladnih elektrarn v kotlini reke Tennessee proti-ustavno, je sedaj povabil vlado, da pomaga, da bo zadeva prišla čim prej pred najvišje sodišče za končno odločitev. Toda Frank R. Ninch, predsednik zvezne električne komisije, pravi, da vlada lahko čaka. Ponudba električnega trusta diši po predrznosti in sploh nima para v ameriški zgodovini, je izjavil Ninch. Vladi ni treba, da se ustavi, pač naj se požuri industrija, če noče ostati za tokom časa.

"Mi stojimo pred to situacijo," je rekel Ninch. "Na eni strani je izjava dveh odličnih advokatom, ki sta McCarterja zagotovila, da je vladno delovanje proti-ustavno. Na drugi strani imamo prepričanje večine ameriškega ljudstva, odločite učenih ustavnih poznavalcev v obeh hišah kongresa, nazore predsednika in številnih vladnih svetovalcev. In vendar bi McCarter rad, da bi vlada sama vrgla dvom na svoje lastne zakone ter se mu pridružila v tožbi za preizkušnjo svoje oblasti."

McCarter je bil večeraj v Beli hiši ter je predsedniku izročil spomenico, v kateri je rečeno, da bi se več doseglo s sodelovanjem med vlado in električnimi interesi za ohranitev obstoječih investicij, kot pa z vladno kompeticijo ali "davljenjem." Sicer pa je po odhodu iz Bele hiše rekel, da je imel s predsednikom prav "prijazen razgovor."

Obsoja šerifa

Velika okrajna porota je dala v javnost poročilo, v katerem je rečeno, da je odprto gamblanje, ki se vrši v raznih predmestnih klubih, zlasti v Newburgh Heights in Maple Heights, nezasižen škandal, za katerega je odgovoren šerif Sulzmann, ki proti gamblarjem niti z mezinicem ne gane. Znana sta najmanj slučajna dveh moških, ki sta obtožena poverbe, ker sta zaupani denar zaigrala v teh brologih. Porota tudi kritizira poslovanje klerka mestne sodnije Petra Henryja ter priporoča, da naj v bodoče mestni sodniki imenujejo primernega moža v ta urad, namesto da se ga voli.

Nova industrija

V Clevelandu se je organizirala družba, ki je najela tovarno na 2176 E. 76 St., v kateri se bo izdelovalo opremo za odpravo dima in vzduha od raznih plinov. Z obratom se prične 15. januarja. To je prva industrija te vrste v Clevelandu. Izdelovalo se bo aparate raznih velikosti, ki bodo prikladni za tovarne, apartman hiše, šole, ladjarje in druge večje prostore. Da-21. dec., točno ob 6:30 ur zvečer, v Slov. Društvenem Domu na Recher Ave. Članstvo je mestne vlade in trgovske zbornice. Družba bo poslovala pod imenom U. S. Atmospheric Purifying Co.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV P.T.G. & PUBL. CO.
 6291 ST. CLAIR AVE. Henderson 5811
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 VATRO J. GRILL, Editor

Po raznašalu v Clevelandu za celo leto \$3.50
 za 6 mesecev ..... \$3.00; za 3 mesece \$1.50
 Po pošti v Clevelandu za celo leto \$4.00
 za 6 mesecev ..... \$3.25; za 3 mesece \$1.75
 Za zadržane države in Kanado za celo leto \$4.50
 za 6 mesecev ..... \$3.50; za 3 mesece \$1.75
 Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
 za 6 mesecev ..... \$4.00; za celo leto \$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
 Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

OB BOŽIČU

Božična izdaja "Enakopravnosti," ki jo imate v rokah, je po našem mnenju ena najlepših in najbogatejših, kar smo jih še bili v stanu nuditi našim čitateljem. V letih, ki so bila v materialnem oziru boljša, kot so ta ki jih vsi okušamo, odkar je počil mehurček prosperitete, so bile naše božične izdaje morda sicer s finančnega stališča uspešnejše od sedanje, kajti pod boljšimi razmerami so nam tudi naši trgovci in obrtniki lahko naklonili več in večje oglase, vendar pa dvomimo, da je bila katera tako bogata po vsebini kot je sedanja.

Letos smo se prav posebno potrudili, da pod danimi razmerami nudimo našim čitateljem čim več izbranega čtiva, originalnih prispevkov kot tudi prevodov. Prepričani smo, da se boste strinjali z nami, kadar to izdajo pregledate in prečitate. Pri izbihi gradiva smo skušali hoditi po zlati srednji poti, tako da bo za vsak okus nekaj. Našli boste nekatere poučne razprave in članke, ki bi morali zanimati slehernega, ki želi biti poučen o perečih problemih današnje dobe. Nekateri od teh imajo za nas kot ameriške Slovence poseben pomen, drugi so bolj splošnega značaja. Pri vseh spisih in prispevkih pa smo imeli v mislih, da hočemo našim čitateljem nuditi čtivo, ki jim bo nudilo boljši vpogled v naše domače kot tudi splošne ameriške razmere, da bodo kot razumni in zavedni delavci bolje razumeli svoje naloge in dolžnosti v ožjem krogu našega javnega življenja kot tudi na polju splošnega človeškega prizadevanja. Priznavamo, da bi radi nudili še več in boljšega gradiva, vendar upamo, da boste zadovoljni.

Poleg poučnega gradiva boste v pričujoči izdaji "Enakopravnosti" našli tudi nekaj lahkejšega čtiva, ki je namenjeno v prvi vrsti za razvedrilo, katerega v teh časih gotovo vsi potrebujemo. Kdo ne uživa romantične zgodbe, čeprav je le plod bujne domišljije? Pa tudi kaj veselega in razposajenega je včasih dobro za človeški razum in srce.

V znatni meri so prispevali k naši letošnji božični izdaji sodelavci-prostovoljci. Zelo pomembna in današnjim časom primerna je pesem, katero je prispeval naš pesnik Ivan Zorman. Citajte jo! Louis Belle je opisal križe in težave, pa tudi zmage in uspehe, ki jih doživlja naša slovenska pesem v Clevelandu. Frank Sodnikar je prispeval dober spis o delovanju umetnika H. G. Peruška. John Kavčič nam je povedal dve veseli ruski zgodbi, Anton Novak, navdušen lovec kot je, pa je opisal nenavadno lovsko dogodivščino. Pretresljiva je črtica Danice Hrvatin, v kateri je v preprosti besedi podana tragedija našega ljudstva v zaslužnem Primorju. Hvala vsem, ki ste nam s svojimi prispevki pomagali, da je ta izdaja našega lista tako zanimiva in pestra po svoji vsebini.

Hvala gre seveda tudi vsem našim zavednim-domačim trgovcem in obrtnikom, ki so dali oglase, ker brez njih bi bila ta izdaja nemogoča. Obiščite jih, kadar boste kaj rabili. Prijazno vam bodo postregli in zadovoljni boste.

Kaj naj se rečemo? Kaj bi vam mogli reči, da sami ne veste? Razburkan je

(Dalje v 6. koloni)

UREDNIKOVA POŠTA

"Vipavski raj"

Collinwood, O.
 Društvo "Vipavski Raj" št. 312 S. N. P. J. bo imelo svojo letno sejo dne 21. decembra na Holmes Ave. Dolžnost vsakega člana je, da se iste gotovo udeleži, da ne bodete potem godrnjali, ako ne bodo prišli zmožni in delavni člani v novo izvoljeni odbor. Da vas opominjam o tem je vzrok ta, ker vem, da dostikrat pridejo v odbor taki člani, ki so že v odboru pri drugih društvih in kot takim jim ni mogoče delati za dva društva enako, ker se že energija porabi pri prvem društvu in za drugega pa že primanjkuje.

Kakor je vsem znano je na letni seji vedno veliko stvari za ukreniti, zatoraj jako želimo, da bi se vdeležili v velikem številu, da bomo lažje ukrepali o stvarih, kakor pa če nas je malo, toraj dne 21. dec. vsi na sejo.

Da pa ne bomo vedno samo tuhtali in mislili o slabih časih, hoto imeli veselico dne 29. decembra, to je na soboto, da si bo lahko drugi dan vsak zdravil mačka, ker skoraj ni dvoma, da bi ga nikdo ne imel. Kadar Kraševci skupaj pridejo, potem tudi brez mačka ni.

Kaj vse se bo na veselici vršilo, tega zaenkrat ne povem, pride in se prepričajte sami. Samo toliko povem, da bomo imeli najboljšo godbo, kar se jih more dobiti med Slovenci, zatoraj bratje in sestre, pridite vsi. in prijeljite tudi svoje prijatelje seboj, ker vem, da vam ne bo žal. Vstopnice za veselico so po 25c.

Ni samo to, da se bomo veselili, pač pa si bomo tudi večeli li boljše čase kot pa smo jih imeli do sedaj. Leto 1934 se bliža svojemu koncu, nas je pa pustilo še vedno na upanju in takole lepo čakamo, da se nas bo usmi-

liti tisti, ki nas je zapustil, mislim da je ravno tako zgubljen kot smo mi, če ne še bolj, drugače bi nas bil ja že kje zapazil. Iz tega vidimo, da je še vedno na mestu prepogor, pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.

Dokler bomo po kolenih hodili okoli tistih, ki nas bičajo, tako dolgo bomo še trpeli in čakali na tisto blaženo prosperiteto, ki nam jo prerokujejo že zadnjih štiri ali pet let.

Da pa ne pozabim, moram še vročiti vse najboljše v prihodnjem letu našim zvestim krvočesom. Mr. White in njih hlapcem pri A. D., pa tudi za dar se moram zahvaliti, to je od delavcev tako zaželjen sales tax.

Vam pa dragi sestre in bratje, želim prav iz srca vse najboljše v prihodnjem letu, posebno pa, da bi bili zdravi.

Vas vse bratsko pozdravljam vaš predsednik

A. Božič.

Mali posestniki

Euclid, O.

Nocoj, 20. decembra je zadnja seja tega leta Federacije malih hišnih posestnikov podružnice št. 14. v Slovenskem društvenem domu na Rechar Ave. Vabljeni ste, da se udeležite te seje, ker bo važna. Po seji se pa vrši mala zabava namenjena da se pridobi zadostna svota za delegate, kateri bojo zastopali Federacijo na kongresu za brezposelnostno in socialno zavarovalnico, ki se vrši dne 5. 6. in 7. jan., 1935, v Washington, D. C. Podružnica apelira na vas, da se gotovo udeležite seje in zabave ker s tem pripomorete koristni in potrebni stvari. Pripeljite tudi svoje prijatelje.

Odbor

ŠKRAT

ŠKRAT

dati pametno in poučno besedo. In koliko je tajno pretrpela uboga deklica, če se ji je to pripetilo pri tujih ljudeh. Morda si je takrat vsled sramu, strahu in napačnega ravnanja nakopala bolezen za vse življenje.

Skoro vsaka mati je izkusila to v lastnem življenju in vsaka razume, kako potrebna je v tem pogledu njena beseda razvijajoči se hčerki; in vendar je tako malo mater, ki bi pravočasno poučile deklico o tem pojavu in ji dale potrebna navodila. Zakaj ne more skoro nobena mati tega storiti? Zakaj rajši pušči, da izve hčerka vse to iz drugih, morda preloso poučenih ali celo surovih ust? Zato, ker si večina mater ne zna pridobiti otrokove duše, zaupanja, ampak se ji odtuji v rani mladosti. Mesto medsebojne zaupljivosti in razumevanja vzgoji v svoji hčerki le strah, bojazen in nezaupljivost do sebe same.

Mrzle noge in slane kopeli

Mnogo ljudi si ogreva mrzle noge s toplimi obkladki, kot vrečico vroče vode ali kaj podobnega. To pa ni priporočljivo, ker se s tem pomaga le za tisti čas, a noge se ne utrjuje, temveč se celo razvadijo in človek ne more zaspati, če nima v vnožju toplega obklada. Bolje je, če si umiješ noge, preden greš spat. Umij si jih tudi zjutraj, ko vstaneš, in si jih dobro odrgni (masiraj). Delaj tako redno, pa si boš s tem premagala mrzle noge in zraven še utrujenost, da ne boš imela težkih nog. Mrzlim in teškim nogam je vzrok nepravilen obtok krvi. Prav dobro je, če raztopiš v vodi nekoliko soli, ki še posebno poživijo kri. Najbolja je slana kopelna polurna kopel; če te pa boli grlo ali zob ali če imaš vneto oko, pa vzemi precej vročo vodo, ki potegne kri navzdol in ti lajša bolečino. Mrzla voda pa ni nikomur priporočljiva, kdor ni vajen hoditi bos.

Pecivo za božično drevo

Cimetne ploščice. Naredimo testo iz 4½ unč sladkorja, ravno tolike moke, 2 unče surovega masla, velikega jajca, lupine pol limone in noževe konice cimeta. Zvaljamo testo kot za kekse (za nožev hrbet visoko) in izrežemo kvadratne in poševne ploščice. Namažemo jih z raztepenim beljakom in denemo vsaki v sredo olupljen razpolovičen mandelj. Lahko potresemo ploščice tudi z zrezanimi mandlji. Mandeljne poparimo, da se lupijo. Na ploščice pritiscemo nitko, da jo privčemo potem na drevesce. Pečak namažemo z voskom. Pečemo svetlo.

Preste z ingverjem.

Naredimo testo kakor zgornje, samo da vzamemo namesto masla še en rumenjaka, nič limonove lupine in namesto cimeta ingverja. Naredimo preste, jih glaziramo z belo glazuro in potresemo s pistacijami. Ingver prej dobro stolčemo in presejemo skozi sito.

Začinjeni srčki.

Testo: 7½ unč sladkorja, ravno toliko z lupino zmletih mandeljnov, dobro zrezano lupino cele limone in polovico pomaranče, noževo konico cimeta in prah dveh klinčkov. Testo dobro premešamo z nožem in primešamo raztepenih beljakov, pa tako, da testo ni premekho, in naredimo srčke. Pečak namažemo z voskom ali z maslom in pečemo (oziroma sušimo) v malo topli pečici. Predno denemo srčke v peč, vtaknemo vanje nit. Lahko pa tudi narediš obliko lista s pecljem, da jih lažje privežeš na drevo.

Belo venčki.

Vzamemo sneg desetih beljakov, zmešamo vanj

V SPOMIN JANKOTU

Danica Hrvatin, Cleveland, O.

Bilo je božični večer leta 1919. Ze od zjutraj je kazalo nebo, da se ima zgoditi nekaj strašnega. Megla je ležala na poljanah, kot da bi nas opominjala usodepolnega dneva.

Ko so leta 1918 Italijani zasedli naše kraje, so nam vzeli vso našo lepo prostost. Tistega lepega, preprostega vaškega življenja nismo več imeli od tedaj. Posebno veliko mržnjo so imeli Italijani na starejše fanše, med katerimi je bil tudi Janko Saftič.

Kar brez vsakega vzroka so jih aretirali in jih gonili pred seboj vklejnene, kot kakšne razbojnike. Zdi se mi, kot da bi še danes slišala njegove besede, ki jih je govoril, ko je bil z drugimi zaprt v Hrabrovi gostilni v Jelšanah. Bilo nas je tam dosti deklet, ki smo opazovale, kaj bodo z njimi storili. Nato pride Janko v kuhinjo, seveda v spremstvu straže, vse pogleda in pravi

"Kaj mi boste svetovali? Bi šel sam, ali naj grem z njimi?"

Ni čakal, da bi mu kdo odgovoril, ker gotovo si je revež mislil, da mu je vsaka minuta šteta. Obrne se k vojaku ter ga vpraša, če ga lahko izpusti za par minut ven?

Vojak mu je dovolil. Janko je odšel, toda se ni več vrnil. Seveda, mi drugi smo vedeli, da je pobegnil in se tako vedli, da je vojak imel večjo pozornost na nas, kot pa na Jankota.

Čez nekoliko časa se spomni in gre ven gledati za Jankom. Janko je pa medtem odbežal že daleč od vasi. Tako se je Janko skrivajo od tedaj po naših brdih celih osem mesecev. Zalezovali so ga, kot zalezuje lovec jelena. Vsi smo mu svetovali, naj gre v Jugoslavijo, on pa ni hotel iti in je rekel:

"Čemu bi zbežal iz svoje rodne zemlje, če nisem nobenemu nič žalega storil. toda povem vam vsem, da živega me ne bodo dobili v roke."

In res. Na božični večer je bil moj oče vpslen v rezervarju vodovoda in Janko je prišel k njemu. Moj oče, nič dobrega slutel, ga je še opomnil: "Janko, varuj se!" Nato je Janko še nekoliko postal in odšel. Ni bil še drobih 50 korakov od vodovoda, že so se vsule krogle iz pušk na njega. Bežal je, zadet od krogel, dokler mu ni njegovo junaško srce izkrvaveło.

Nam doma pa se je čudno zdelo, ker ni bilo toliko časa našega očeta domov. Končno pride Jankova sestra k nam in nam pove, da je nesla večerjo bratu in da je slišala že od daleč pokanje pušk. Vseeno je šla neustrašeno naprej in kmalu je videla, da je bil to lov za njenim bratom.

Razločno je slišala njegov beg. Kar nenkrat pa je postalo vse tiho. Slutila je, da je padel zadet od krogel. Za mojega očeta še vedno nismo vedeli, kje je. Iskali smo ga vsepovod. Bilo je že devet ura zvečer, ko pride k nam občinski tajnik (zdaj že pokojni) Danijel ter nam pove:

"Janko Saftič je ubit in vaš oče je zaprt v kasarni."

Med tem časom pa sta šla moj brat in bratranec v potok, da poiščejo mojega očeta. V potoku pa je bilo vse tiho, kot dolina miru. Da bi bila šla samo še par korakov naprej, bi bila našla Jankovo truplo v mlaki krvi.

Ob enajsti uri pa je bila vas že polna vojakov. Ljudje so prihajali iz drugih vasi k polnočnici; niso slutili, zakaj se gre, ko so vsaki vsakega moškega pregledali in vsakega, le da so našli pri njem žepni nožek, so aretirali in zaprli v kasarno.

Drugi dan, na božič, pa so prinesli Jankovo truplo v nrtvaško kapelo. Pripravljali smo se, da mu bomo pridedili pogreb z vsemi svečanostmi. Vojaki pa nam tega niso pustili. Zaltevali so, da se ga mora hitro pokopati. Pri pogrebu nas je bilo malo, ker so vojaki gledali na to, da hitro opravijo svoj pogrebniški posel, da ne bodo prišli ljudje zraven.

Od tedaj poteka že petnajst let. Vem, da se bodo tudi v domovini spominjali tega strašnega večera. Janko je umrl, spomin nezabnega večera pa še vedno živi in bo živel.

Tebi Janko pa želim: počivaj v miru!

(Dalje iz 1. kolone)

današnji svet in daleč je še od ideala miru in dobre volje, ki ga simbolično izraža božični čas. Toda o božiču dan premaga noč, svetloba slavi zmago nad temo. Tako tudi za človeštvo stopnjema gotovo prihaja čas, skozi delo in žrtve, ko mu zasije lepši in jasnejši dan!

H. Gregory Perusek--naš umetnik

Frank Sodnikar

RRVIC SEM postal pozoren na ime H. Gregory Peruseka, ko sem nekoč v S. N. Čitalnici vzel v roko Cankarjevo "Belo Krizantemo." Na zadnji strani sem čital naslednjo opazko, s podpisom umetnika:

"Iz groba me kličeš, duševno si močan. Telo ti je oslabevalo, ali tvoja duša ti ni umrla. Ostala bo in živela v segu tvoje dela. Srečal sem te na mnogih potih. Vesel sem bil, in žalosten je bil tvoj in moj dan."

Pozneje sem se z njim osebeno spoznal in bil sem gost v njegovem studiu marsikako popoldne in večer. Vedno sem z zanimanjem poslušal njegove zgodbe o čikaških umetniških krogih, o divjinah Zapada, o njegovem romanju po Ameriki, indijanskih tradicijah in skušnjah, o vtisih z njegovega obiska v Jugoslaviji, ali pa če je govoril o dnevnih dogodkih.

Perusek čuti z delavcem. Večji del življenja je bil sam delavec. Kot mlad fant je odkril "dobrote" povprečnega ameriškega delavca v "produkcijiški vrsti"—delal je pri Fisher Body v Clevelandu. Delal je tudi v tovarnah pohištva, v gradovih, barval je poslopja in dekoriral cerkve.

Bilo je leto 1911, ko je ogledoval izložbe new-yorških umetnostnih galerij, ko je Perusek odkril v sebi hotenje po izražanju v barvah. Od tedaj je neprestano slikal—delal je pri barvanju avtnih ogrodij, lakirani je pohištvo, dekoriral je poslopja. Ob večerih je pozno v noč slikal svoje prve kompozicije. Leta 1916 ga najdemo kot podobarja ston. Napravil je stike z različnimi čikaškimi umetniki—in Chicago je veliki umetniški center. Reči o nekem, da je priznan čikaški umetnik, se pravi vzbuditi pozornost—pogosto pa tudi strah in ljubosumnost drugih umetnikov. Med temi je tudi clevelandska grupa.

Na pobudo poznane čikaškega artista Blanding Sloan-a je Perusek razstavil nekatera svoja dela v privatnih razstavah. American Independent Artists' Society, koje član je danes, ga je kmalu napravila za enega izmed svojih glavnih rastavljalcev v Mashall Fields, v centru čikaških modernistov. Leta 1919 je imel svojo prvo samostojno razstavo. Njegove simbole pokrajine so vzbujale pozornost. Leta 1922 je razstavil v Chicago Art Institutu—in o nem slovitim zavodu na obali jezera Michigan, čigar vhod strazita dva mogočna leva, o katerih se mi je ob mojem prvem obisku zdelo, da sta pripravljena požreti vsakega, ki ni v stanju

zadostiti merilu njegove notranjosti. Postal je znan kot odkrit, iskren kritik—kot eden, ki se ne boji stati pri svojih nazorih celo v pričo "imenitnih" ljudi. Bil je član žirij in odborov, ki so dočeli nagrade pri razstavah.

Pripoveduje o trebušnem, z medaljami dekoriranem srbskem generalu, ki mu niso ugajala dela nekega mlajšega modernista.

"Kaj je to?" je zarenčal general, med tem ko so se drugi lakajsko uklanjali njegovi nevolji.

Perusek edini se ni bal. "Ima-

enega svojih velikih interesov. Šel je v Evropo, hodil po ljubljanskih ulicah, srečal odlične slovenske umetnike—Jakopiča, Poneta in Ivana Kralja, Maksima Gasparija, Miho Maleša in umetnostnega kritika Franceta Steleta. Slike nekaterih izmed teh visijo v njegovem studiju kot dokaz obéudovanja, ki ga goji zanje. Iz Evrope je Perusek prinesel pomlajene vtise svojih otroških let, od katerih rabi nekatere v svojih slikah. Slika na tej strani, ki predstavlja slovensko vas, je ena izmed teh. Dobila je leta 1932 zaželjeno Carr-ovo nagrado.

Ko se je Perusek kasneje preselil v Cleveland, je pričel nekaj česar velika važnost se bo se bo pokazala šele v bodočih letih. To je Jugoslovanska šola moderne umetnosti, katero vodi pod pokroviteljstvom S. N. Doma na St. Clair Ave. Tukaj si nove in hčere naših naseljencev lahko razvijajo talent za umetnost pod vodstvom moža, ki sam čuti z naseljencem in ki razume njegovo srce in mišljenje. Zasedoval sem letne razstave učencev te šole in letno me preseneča njih napredek. Lani so razstavili 22 rizb. Potem, ko sem jih primerjal z delom učen-

H. Gregory Perusek: Pokrajinska kompozicija

te oči, da gledate, in menda tudi možgane, da mislite," mu je rekel.

Do leta 1927 si je Perusek priboril priznanje kot priznan "čikaški artist." Dobival je nagrade, umetniški magazini so komentirali o njem, listi so pričevali razgovore z njim, Pariz je vpraševal po njegovih delih, ljudje so spoštovali njegovo kritiko, časopisi so tiskali njegove reprodukcije—po 16-letni borbi je došel na vrh.

Bilo je tisti čas, ko je prišel v Cleveland ter prvič razstavil svoja dela v naši naselbini. Iz Clevelanda se je podal proti Zapadu, kjer je odkril enega svojih največjih interesov v življenju—kulturo Indijancev. Dve leti kasneje je obnovil še

moralo zahtevati od umetnikov v splošnem, je čista in neposredna pesem duše, izražena v barvi, obliki in črti. Umetnost, slikarska umetnost, je meni nekaj, kar stoji nad vsemi verami ter jih spojuje. Kajti v jedru niso vere nič drugega kot simbol, ki govori, da naj bo vse lepo. Ta

misel je gonilna sila v meni, kadar slikam, kadar skušam dati izraza na platnu ali drugače, temu, kar čutim, da je najgloblje v meni. Ako bi se duh umetnosti moglo razširiti vobče, bi se pomagalo zgraditi plemenitejšo bodočnost za človeštvo."

Vsem znancem in prijateljem želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto

LOUIS L. FERFOLIA

3515 East 81st St. Michigan 7420

SLOVENSKI POGREBNIK

POTREBŠČINE za božična drevesa kot tudi vsakovrstna darila dobite po zmerni ceni pri

BLATNIK'S

6314 St. Clair Ave.

Posebnost: Luči za drevesa po 1c vsaka

Vesele božične praznike in srečno Novo leto 1935 želi vsem svojim obiskovalcem in prijateljem

DR. FRED J. MAKOVEC

OSTEOPATHIC PHYSICIAN

202 COLONIAL ARCADE

Večerni urad na 6420 ST. CLAIR AVE.

GRDINA SHOPPE

6111 St. Clair Ave.

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem našim odjemalkam in prijateljem ter znancem. Na izbero imamo veliko božičnih daril s katerimi boste lahko zadovoljili vaše prijatelje.

CENE NIZKE

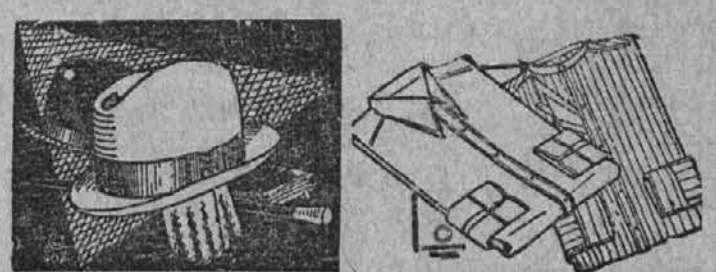
MR. IN MRS. JOHN WOLF

4526 St. Clair Ave., Henderson 2137

GROCERIJA IN MESNICA

Našim odjemalkam postrežemo z najboljšo mesenino in grocerijo, in posebno za božične praznike bomo imeli veliko zalogo. Se priporočamo za obilen obisk.

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Vesel Božič in srečno Novo leto želi vsem

JOHN POLLOCK

Trgovina z moško, deško in žensko opravo

6407 St. Clair Ave.

v S. N. Domu

F. J. ZAVASKY

6011-13 St. Clair Ave., ENdicott 5141

Trgovina z železnino in hišnimi potrebščinami. Imamo tudi veliko zalogo božičnih daril. Pridite in si izberite, cene se nizke.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem znancem in prijateljem!

John Bukovnik

Vaš slikar

LASTNIK

The Antoinette Studio

762 EAST 185th ST.

želi vsem vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Dve okrogli iz Rusije

(John V. Kaučič, Cleveland, O.)

NA BOŽIČNI večer, to je dne 24. decembra, bo minulo ravno 20 let, ko je ob 5 uri popoldne zapustil Ljubljano II. marš bataljon in se odpeljal proti Galiciji na fronto. Med njimi sem bil tudi jaz. Dober mesec pozneje sem bil ujet in Rusi so me odpeljali daleč tje na Volgo, v mesto Syzranj, nedaleč od Samre.

Preživel sem dolgih pet let in pol v Rusiji. Delal sem najprej pri nekem knezu Samarinu, pozneje na malih kmetijah. Tekom dveh let sem se do dobra naučil ruskega jezika in sem se popolnoma "porusil". Fantje so me sprejeli med se, kakor ravnopravnega Rusa in hodil sem z njimi na vas.

V dolgih zimskih večerih se ruska mladina zbira skupaj, najraje pri kakšni udovi, dekleta predejo in vežejo nogavice, fantje pa igrajo v karte in plešejo, ali si pa pripovedujejo razne pravljice. Nekoč sem slišal tudi tile dve kosmati: "Vojak in kmet" in "Čudodelni klobuk", kateri tu zdolaj priobčujem.

1. Vojak in kmet.

Bilo je pred davnimi časi, takrat, ko so morali služiti pri vojaki po 20 in 30 let; ko pa ni bil več za rabo, ga je car - batuška kratko - malo odslovil iz službe brez vsakih sredstev.

Tako se je nekoč takšen star vojak vračal domov in carske službe. Bil je ves raztrgan, s popolno vrečo na hrbtu in palico v rokah. Bilo je vroče poletje. Imel je prazen želodec, usta suha, noge v škornjih pa potne in trdne. Za bližnjim gričem se je nahajala vas; vojak si je nasukal brki po fantovsko in jo ubral proti vasi, da kaj najde za pod zob, kajti do doma mu je bilo še daleč.

Ko je prišel v vas, so ga kmetice začele klicati:

"Vojak! Ej, vojak! Stopi malo k nam!"

Vojakova prsa ste krasili dve medalji. Pomaknil si je čepico na stran in je vstopil k neki stari kmetici.

"Zdravstvuj, babica!" je pozdravil, ko je vstopil.

Kmetica je bila vesela vojakovega prihoda, kajti tudi njen sin je služil carju - batjuški in hotela je kaj izvedeti o svojem sinu.

"Zdravstvuj, zdravstvuj, vojak!" je veselo odzdravila tudi ona.

Kmetica je vedela, kaj je vojaka prineslo v dom. Urno je stopila k peči, odkoder je potegnila velik lonec, nazla v skodelico okusne juhe, narezala kruha in postavila pred vojaka rekačo:

"Na, jej, revček; vem da si lačen."

Vojak je sedel in hlastno začel jesti okusno juho, le hrustanje zob je bilo slišati. Vojak je hitro izpraznil skodelico in kmetica mu je nalila še drugo. Ko je svoje važno delo opravil, si je z rokavom obrisal usta, se lepo zahvalil "spasibo", potem pa nabasal pipo s tobakom in jo prižgal.

"Slišiš, vojak, ali si kaj videl pri vojakih mojega sina Vanjuško?" ga je vprašala kmetica. "Tudi moj Vanjuška služi carju-gosudarju!"

"Kako se pa piše tvoj Vanjuška?"

Tukaj se je starka zmešala v misli, nikakor se ni mogla spomniti svojega priimka. Mislija je in mislija in nazadnje se je vendar spomnila svojega imena.

"Prohorov, batjuška ... Ivan Prohorov!"

"Prohorov?" je ponovil vojak in se zamislil. "Kako bi ga ne poznal ... seveda ga poznam! V istem polku služi; kakor sem jaz!"

"Ali res!" je vzkliknila kmetica od veselja. "Ali je še živ moj Vanjuška? Nobenih vesti ni od njega ..."

Vojak se je popraskal za ušes.

"Umril je tvoj Vanjuška, babica."

"Kako ...? Umril?" se je prestrašila kmetica.

"Umril je ... kakor vsi umirajo!"

Kmetica se je najprej do sita najokala, potem je pa vprašala: "Kje pa je zdaj moj ljubi Vanjuška?"

"Tam ... na drugem svetu, babica ... Pri Kristusu živi in krave pase!"

"Od kod pa si ti, vojak?"

"O tudi jaz sem iz drugega sveta ... Skupaj s tvojim Ivanom krave paseva ... Pri gospodu Bogu sem vzel dopust, da grem pogledat domov, kaj se tam godi ..."

Kmetica se je pri teh vojakovih besedah popolnoma zmešala. Urno je stekla v klet po steklenico žganja in je ponudila vojaku:

"Na, pij na zdravje!"

Vojak je izpraznil kozarec žganja in postal je že zgovornejši. Za kmetico pa je bilo to, kakor voda na mlinško kolo.

"Ali se dobro godi mojemu Vanjuški pri Kristusu?" ga je vprašala.

"Ne preslabo ... Imel pa je smolo, veliko smolo ..."

"Kakšno smolo, dragi moj?"

"Da, veliko smolo je imel tvoj sin Vanjuška ... Zgubil je na paši eno kravo in Kristus zdaj zahteva od njega 25 rubljev za izgubljen kravo. In kje naj tvoj bogi Ivan dobi toliko denarja?"

"Batjuški moj, kakšen greh!" je vzkliknila v strahu kmetica.

Odšla je v kamro, kjer je imela shranjen denar. Pobrskala je v postelji, potem se je vrnila in stisnila vojaku v roko bankovec za 20 rubljev rekoč:

"Za božjo voljo, prosim te, nesi ta denar mojemu Vanjuški in mu reci da naj plača kazen in pride kmalu na dopust ... Dolgčas mi je po njem in rada bi ga že enkrat videla."

"Že dobro, že dobro, babica. Zagotovo izročim denar tvojemu Ivanu in pomagal mu bom iz radrege ... Najboljša prijateljica."

Vojak je spravil denar in se natihoma smejal starkini lahkovernosti. Kmetica mu je prinesla še pirožkov, kruha in masla ter vse to naložila vojaku v vrečo.

Vojak se je za vse lepo zahvalil in je odšel dalje.

Kmalu nato se je vrnil s polja kmet na obed. Kmetica mu je z veseljem začela pripovedovati o

dobrem vojaku in sinu Vanjuški in o — bankovcu za 20 rubljev, katerega je dala vojaku.

"Oj, naj te bes odnese, cokolja stara!" je jezno rohnel kmet in metal klobuk ob tla. "Dobro te je potegnil lopov za nos!"

"No, to pa že ne, to pa že ne, kozel stari," se je branila kmetica. "Tisto pa že ne! Vojak je imel dve medalji na prsih in je nemogoče, da bi me bil potegnil za nos!"

"Oj ti babnica stara ... Prav takšna si, kakor naša sivka v hlevu," je jezno rohnel kmet. "Od takšnih neumnic, kakršna si ti, izhaja vsa nesreča na svetu!"

Kmet je odšel v hlev, skočil je na konja in se skokoma pognal za vojakom, da mu vzame nazaj bankovec in nekoliko prerešeta njegova rebra. Kmalu je zagledal v daljavi vojaka z vrečo, ki je brezskrbno stopal in prepeval. Pognal je konja in kmalu sta bila skupaj.

"Stoj, vojak!" je kriknil kmet ko ga je dohitel. "Ali si bil ti pri moji babi v vasi?"

"Da."

"Bankovec za 20 rubljev si vzel?"

"Vzel."

Kmet je skočil raz konja.

"Na, podri mi konja," je dejal vojaku, "grem v grmovje odrezati palico, s katero te bom dobro naklestil, da boš vdrguč vedel stare babnici za nos voditi."

"Dobro," je odvrnil vojak, "le pojdite, očka."

Kmet je urnih krač odšel v grmovje, da si ureže palico. Vojak je trenutno pomislil, potem je skočil na konja in v skoku pognal po cesti naprej, da se je vse kadilo za njim. Kmet zapazivši to, se je pognal za vojakom, ali njegove noge so bile že prestare, da bi se bil skušal s konjskimi. Ves upehan je obstal in žalostno pogledoval za konjem in vojakom. Kaj storiti? Popraskal se je za ušesi in preklinjajoč odšel proti domu.

Kmetica je sedela na pragu in čakala, kedaj se vrne mož. Ko zagleda moža brez konja prihajati, ga z začudenjem vpraša:

"Kje pa si pustil konja, šema stara?"

Kmet je jezno pihal od sebe ali kmalu se je zavedel. Že po poti si je napravil načrt, kako se bo izgovoril radi izgubljenega konja. Pomislil je nekoliko, potem pa reče:

"Ti si Ivanova mati, kajne?"

"Sem."

"Ali jaz nisem njegov oče?"

"Seveda si."

"Ti si mi poslala 20 rubljev, kajne?"

"I nu, seveda, sem jih poslala."

"No, vidiš ... Ti si mi poslala denar, jaz pa sem mu poslal konja, da mu ne bo treba peš hoditi, kadar pojde na dopust ... No, kaj tako neumno buliš oči? Pripravi kosilo ... Lačen sem ..."

2. Čudodelna kapa

Neki revni kmet ni mogel plačati davka; posvetovala sta se z ženo in sklenila sta prodati kravo, da poplačata davke. Kmet je privezal kravo za roge in od-

sel je z njo proti mestu, da jo tam proda. Po poti so ga srečali trije potepuhi in ga ustavili.

"Koliko hočete za kravo, oče?" vprašalo kmeta potepuhi.

Kmet se je ustavil in jih začudeno pogledal.

"Kakšno kravo?"

"Kaj pa je to? Ali ni krava?"

Je dejal eden izmed potepuhov in potapljal kravo po hrbtu.

"Če misliš da je to krava, potem si gotovo kozel!" je zabrusil kmet potepuhu v obraz in krenil dalje.

Vse naokoli se je zlatilo rumeno polje z žitom, nad njim je pa sinevalo modro in jasno nebo. Kmalu potem je srečal tri druge potepuhe.

"Koliko hočete za vašo kravo?" ga vprašajo tudi ti trije.

"Vraga!" je pomislil kmet sam s seboj. "Kako je to, da vsi vidijo kravo mesto krave?" Pomeni si je z roko oči, da bi bolje videl, potem pa pogledal nazaj na sivko. Tudi sivka ga je žalostno pogledala: spoznala sta drug drugega in sivka je žalostno zamukala.

"Veste kaj fantički," je dejal kmet, "pojdite lepo svojo pot, dokler vam ne polomim vaših grešnih kosti! Kakšna krava je to? Ali ne vidite, da žem kravo, ne pa kravo?"

Potepuhi so se veselo zasmeli.

"Kakšna krava? Ali si mari znorel? Kozo hočeš prodati za kravo, tepec ..."

Kmet je ves besnel od jeze. Potegnil je sivko za vrv in mahnil naprej proti mestu. Po poti se je nekajkrat ozrl nazaj čez ramo in si mislil: "Viaga, morja pa res žinem kravo?"

d tem ga je srečala že tretja skupina potepuhov.

"Prodajte nam kravo, očka!"

"Zginite, lopovi! Kakšno kravo?" je ves besnel kmet.

"No, no! Nikar se ne brijte norcev iz pametnih ljudi!" je dejal eden izmed potepuhov.

"Kakor vidim se vam je na stara leta začelo mešati v glavi in ne znate več razlikovati krave od krave ... Prodajte nam kravo očka, prodajte!"

Kmet se je ustavil. Pogledal je sivko in zazdelo se mu je, da je njegova sivka res tako majhna, kakor kakšna krava. Zamrla se je zagugala pod njegovimi znate več razlikovati krave od

krave ... Prodajte nam kravo očka, prodajte!"

Kmet se je ustavil. Pogledal je sivko in zazdelo se mu je, da je njegova sivka res tako majhna, kakor kakšna krava. Zamrla se je zagugala pod njegovimi znate več razlikovati krave od

krave ... Prodajte nam kravo očka, prodajte!"

MR. in MRS. J. FLAJSMAN

BEER GARDEN

6402 St. Clair Ave.

Najboljše 6% pivo, liker in dober prigrizek dobite ob vsaki priliki. Se priporočamo za obisk, obenem pa želimo prav vesel božič in srečno novo leto vsem obiskovalcem in prijateljem!

OHIO FURNITURE CO.

6323 St. Clair Ave.

Želimo prav veselo božično praznike in srečno novo leto vsem našim odjemalcem in prijateljem. Priporočamo se še za nadaljno naklonjenost!

Veselo božično praznike in srečno Novo leto želimo

JOSEPH IN KAROLINA ZADNIK

3839 East 93rd St.

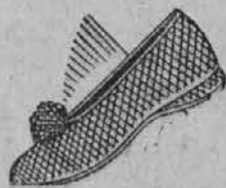
Pri nas se toči najboljše pivo in servira dober prigrizek. Se priporočamo.

ŽELIMO IZREČI GLOBOKO ZAHVALO

vsem cenjenim Slovincem in Hrvatom za naklonjenost v preteklosti in se priporočamo v bodoče

Veselo božično praznike in srečno novo leto želimo vsem!

Obenem želimo sporočiti, da imamo stotine stvari pripravljenih za božična darila za celo družino. Polna zaloga trpežnih čevljev in copatov za celo družino.

Morris Mandel

15502 Waterloo Road

BEROS STUDIO

For Fine Photographs

6122 St. Clair Ave.

Želi vsem svojim prijateljem

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!

TEL: ENdicott 0670

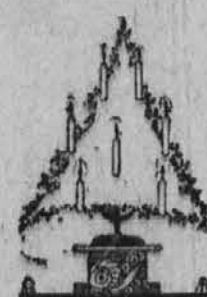
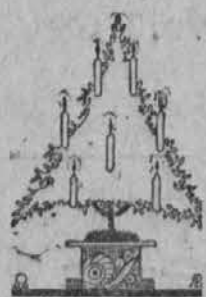
ZAVAROVALNINA VSEH VRST

Zastopstvo starih, finančno močnih-zanesljivih zavarovalnih družb. Direktno zastopstvo.

MI NE UPOSLUJEMO AGENTOV

Zglasite se osebno v našem uradu ali pismenim potom, ali po telefonu.

Voščimo veselo božično praznike!

HAFFNER & COMPANY

USTANOVLJENO 1908

6106 ST. CLAIR AVE.

JOHN BRESKVAR - A. HAFFNER, lastnika

DVE OKROGLI IZ RUSIJE

(nadaljevanje iz 4. str.)

mi nogami in v obeh mu je potemnilo.

"Dobro," je dejal kmet. "Prodam jo za šest rubljev."

"Ali ste nor, ali kaj? Kdo vam bo dal za vašo mršavo kozo celih šest rubljev? Vzemite tri groše!"

Potepuhi so se začeli smejati nad kmetom.

"Kako ste čudni očka. Vzemite tri groše dokler vam ponujamo, če ne vam niti toliko ne bomo dali."

"Kaj vam je, otroci moji?" je tarnal kmet obupano. "Kje boste dobili kozo za tri groše? Moj sosed jih po pet grošev prodaja, vi pa jo hočete kupiti za tri groše... Ako želite staremu človeku dobro, mi dajte šest grošev in koza je vaša."

"Zelo ste skopi, očka," so se smejali potepuhi. "Šest grošev, ha! Takšnih cen niti na sejmu ni."

"No, dobro!" je dejal eden izmed potepuhov. "Tu imate pet grošev in molčite."

"Pet grošev?" je pomislil kmet in zdelo se mu je, da je pet grošev popolnoma primerna cena za kozo. Vzel je denar in izročil sivko potepuhom. Zavezal je denar v robec in vse skupaj sunil za srajco ter odšel proti domu. Doma je položil pet grošev na mizo—žena pa v jok.

"Oj, ti stari bedak!" ga je začela oštevat žena. "No in res si bedak! Kravo greš za kozo prodati! Pojdi hitro k batjuški, poklekni predenj in ga prosij za pomoč, da nam še kmetije ne prodajo radi neplačanih davkov."

Kmet je naglo stekel k batjuški in mu vso stvar podrobno razložil. Batjuška ga je potrpežljivo poslušal, se dosita napejal, potem potapljal kmeta po rami rekoč:

"Nič si ne beli glave zato. Vstani! Čemu lomiš svoje stare kosti?"

Kmet se je obupano prijel za glavo.

"Pomagajte mi Hrista-radi, batjuška!"

"Dobro, stari hren, pomagaj ti bom," je dejal batjuška. "Tu kaj imaš deset rubljev, takoj pojdi v mesto, razumeš?"

"Razumem, batjuška, razumem. In kaj na storim z denarjem?"

"Poslušaj me... Stopi v prvo gostilno na trgu in oddaj gostilničarju dva rublja, ter mu reci da se kasneje vrneš; potem pojdi v drugo gostilno in daj tam gostilničarju tri rublje in v tretji gostilni daj zadnjih pet rubljev. Ko boš vse to opravil, se vrni zopet v prvo gostilno, napij se čaja in najej belega kruha, potem stopi k gostilničarju, privzdigni kapo na glavi in reci: "Ali je vse plačano?" in gostilničar ti bo odgovoril: "Vse, vse. Se priporočam za drugič." Potepuhi te bodo seveda obstopili in vprašali, zakaj ne plačuješ z denarjem, ti pa jim reci, da imaš čudodelno kapo na glavi, da lahko ješ in piješ kolikor hočeš, pa ti ni treba nič plačati zato, ker vse to za te opravi čudodelna kapa na glavi. Potepuhi te bodo začeli prositi, da jim prodaj čudodelno kapo, ti pa zatevaj petsto rubljev za njo... Toda pazi, manj kakor petsto rubljev ne smeš vzeti... Si razumel?"

"Razumel, batjuška."

"No, zdaj pa le pojdi," je dejal smeje batjuška in porinil kmeta skozi vrata.

Kmet je naglo odšel domov. Poiskal je neko staro kapo, katero že dolgo ni nosil, jo nadel na glavo in naglo odšel v mesto. Vse je storil tako, kakor mu je ukazal batjuška. Potem je stopil nazaj v prvo gostilno, se najedel in napil, potem pa stopil k gostilničarju in je dvignil kapo na glavi:

"Ali je vse plačano?"

"Vse, vse. Pridite še drugič," je odvrnil gostilničar.

"Vse gre dobro," si je mislil kmet odhajajoč ven. Potepuhi so jo ubrali za njim. Kmalu so bili skupaj.

"Ej, očka!" so ga ustavili potepuhi. "Zakaj gostilničar ni zahteval od vas denarja za pijačo in jedajo? Ali ste tako bogati?"

Kmet se je potuhnil. Prijateljsko je potapljal potepuha po rami rekoč:

"Moja kapa ima čudodelno moč, dragi moji. Samo takole jo privzdignem, pa magari če za tisoč rubljev pojem in popijem, pa nihče niti groša ne zahteva od mene... Od svojih rajnih starišev sem jo podedoval... Od roda do roda gre naprej..."

Potepuhje so stopili skupaj in

začeli tiho šepetati med seboj. Potem so prijeli kmeta pod pazduho in so ga odvedli v bližnjo gostilno, kajti hoteli so se prepričati, ako ima res njegova kapa tako čudodelno moč, kakor je trdil kmet.

"Stopimo v tole gostilno," je dejal eden izmed potepuhov.

"Pa stopimo," je odvrnil kmet in se natihoma smejal.

Kmet je naročil pijačo in jedaoče za šest oseb. Ko so vse pospravili, je kmet stopil k gostilničarju:

"Ali je vse plačano, krčmar?"

"Vse, vse. Priporočam se drugič," je odvrnil veselo krčmar.

Odšli so ven in potepuhje so ga obstopili, nikakor niso vrjeli resničnosti čudodelne kape.

"Stopimo še v tole gostilno," je zopet dejal eden.

"Pa pojdemo, če se še niste dosita najedli in napili," se je smejal kmet.

Zopet so jedli in pili; ko pa so bili že vsega siti, je kmet zopet stopil k krčmarju in reče:

"Ali je vse plačano, krčmar?"

"Vse, vse... Se priporočam za drugič."

Odšli so ven. Potepuhi so zopet stopili skupaj in se natihoma pomenkovali med seboj. Potem pa so stopili k kmetu.

"Čemu vam čudodelna kapa, očka? Stari ste že in ne boste več dolgo živeli. Prodajte nam vašo čudodelno kapo!" so sili vsi trije vanj.

"Kupite!" se je zasmejal kmet. "Nisem skop. Prodajam vam jo."

"Koliko hočete za njo?"

Kmet je pomislil, povrtel je kapo v rokah in skoro jokajoče dejal:

"Bog z njo! Dajte mi pet tisoč rubljev..."

Potepuhi so se začudeno pogledali.

"Vzemite sto rubljev, očka!"

"Nak," se je odrezal kmet, "tako poceni je pa ne dam, sam jo bom še potreboval," je dejal in navidezno začel odhajati.

Potepuhi so šli za njim. Na vsak način so hoteli priti do kape.

"Vzemite dvesto rubljev, očka," so sili vanj.

"Nak, je ne dam, sam jo potrebujem."

"Vzemite tristo..."

"Dajte mi že mir enkrat!" je krilnil kmet. "Takšno kapo naj vam prodam, kaj pa bom sam imel? Ne, je ne dam."

"Vzemite štiri sto..."

"Ne maram!"

"Petsto..."

Ko je kmet slišal 'petsto,' se je spomnil batjuških besed in se je zopet ustavil.

"Dobro, dajte mi petsto rubljev in kapa je vaša."

Potepuhi so odšteli petsto rubljev, spravili so čudodelno kapo in naglo odšli. Šli so v najboljšo restavracijo v mesto, Naročili so si najboljših jedil, pijače in cigar. Vso noč so jedli, pili in plesali in proti jutru, ko so bili že vsega siti, je eden izmed potepuhov potegnil kapo iz žepa, stopil k krčmarju in reče:

"Ali je vse plačano, krčmar?"

Krčmar ga je začudeno pogledal.

"Kako mislite—vse plačano?" je vprašal.

Vmes je posegel drugi potepuh.

"Daj sem kapo..." je dejal tovarišu. "Ti ne znaš. Stari besni tako dvigal kapo."

Snel je svoj klobuk, nadel čudodelno kapo ter stopil pred krčmarja rekoč:

"Ali je vse plačano, gospod krčmar?"

"Kaj čenčate?" se je bolj začudil krčmar. "Ne delajte se norca iz mene, fantje... Najedli in napili ste se in sedaj plačate, če ne..."

Tretji potepuh se ni mogel več premagovati. Potegnil je čudodelno kapo s tovarišev glave in jo nataknil na svojo potem pa stopil pred krčmarja.

"Ali je vse plačano, gospod krčmar?" je vprašal in počasi dvignil kapo na glavi, da je to krčmar videl.

Zanimive vesti iz stare domovine

Novi grobovi

V ljubljanski bolnišnici je umrla Franciška Zrimškova, soproga sodnega vratarja.

V celjski bolnišnici sta umrli 30 letni posestnik Ivan Sramel iz Pristove in 73 letni hlapec Martin Zupanc z Babnega polja pri Celju. Umrl je tudi v Pečovniku pri Celju 60 letni upokojeni cinkarški delavec Miha Suhel.

V Gradaščici je utonil 77 letni Alojz Klier, rojen v Gradcu in pristojen na Vič. Bil je klobučarski pomočnik, a je obubožal in je že več let stanoval v viški ubožnici.

Med božjastnim napadom je padel mestni preddelavec, 50 letni Ivan Sluga z Galjevice pri izžanskem mostu po nasipu, se zaril z glavo v neko mlako in se zadušil, predno so prihiteli ljudje na pomoč. Zapušča ženo in dve hčerki.

V Novem mestu je umrl v 68 letu starosti posestnik in trgovec Ilija Goleš. Pokojnik je bil rojen v vasi Goleših pri Metliki ter se je pred 14 leti naselil v Novo mesto, kjer je kupil hišo Jelovskega in v njej odprl trgovino.

V Idrijski ulici v Ljubljani je umrla Anica Matekovičeva, po rodu Hribarjeva.

V Smartnem pri Velenju so pokopali Almo Skasovo, ki je umrla v Zagrebu in so jo za pokop pripeljali v njeno rojstno vas.

V Kamnici pri Mariboru je umrla trgovka Olga Žoharjeva, stara 44 let. Zapustila je dva otroka.

V Ljubljani je umrl po daljšem bolehanju Pavel Gorup, upokojeni učitelj. Služboval je v Nevljah pri Kamniku, potem v Kamniku, naposled pa v Ljubljani. Rojen je bil leta 1869 v Ljubljani.

Roparski napad v Ljubljani

V soboto zvečer, 1. decembra se je v Soteski štev. 6. v Ljubljani izvršil grd roparski napad na upokojeno jetniško paznico Josipino Kalanovo, v majhnem enosobnem stanovanju, kjer je živila sila skromno. Par minut potem, ko se je vrnila usodnega večera domov, je neznanec potrkal na njena vrata. Ko jih je odprla, jo je takoj udaril, brčkone s kakšnim topim orodjem, trikrat z vso silo po glavi, da se je onesvestila in padla na tla. Neznanec je skočil v sobo, kjer je odprl vse omare in vse premetal. Našel je v predalu omare 2500 Din, ki jih je imela Kalanova v neki šatulji, obenem si je prilastil tudi dve hranilni knjižici z vlogami nad 18.000 Din in z 8000 Din. Našel je tudi nekaj drugih dragocenosti in jih pobral. Ko je ropar pobral ves plen, je pobeignil, toda ne skozi vrata, pač pa skozi okno na verando, in potem dvorišča na prosto.

Kalanova leži v bolnišnici še vedno v kritičnem stanju. Z dne 4. decembra poročajo, da se je njeno stanje nekoliko izboljšalo. Kriminalni organi vršijo obsirno preiskavo. posneli so tudi nekaj prstnih odtisov. Are-

Krčmarju je bilo teh ceremonij dovolj in z silnim udarcem je zbil potepuha na tla.

"Jaz vam pokažem 'vse plačano'" se je od jeze penil krčmar. "Napišem vam takšen račun, da živega mesta ne bo ostalo na vas!" in začel jih je premetavati po tleh, da se je vse kadilo. Ko se mu je zdelo, da imajo že dovolj, je poklical policijo, katera jih je odvedla v špeh kamro.

Kmet je več vesel prišel domov. Z denarjem, ki ga je dobil od potepuhov, je plačal davke, si kupil novo kravo in postavil novo hišo, z opeko krito... Še danes zadovoljno živi s svojo ženo, medicno pije in iz vseh ljudi norce brije...

Teorija in praksa

Ko se je Napoleon nahajal na otoku sv. Helene v prognanstvu, je napisal opis bitke pri Waterloo, katerega je zaključil s slovesnim katalogom desetih večjih naprek, katere so napravili poveljniki zavezniške armade. Dokazal je, da so se v vsem zmotili razen, da so zmagali, in čitatelju je prepričan zaključek, da je bila njih zmaga nad Napoleonom grda kršitev vseh priznanih vojnih pravil.

Učitelji v ohijskih javnih šolah so obvezani poučevati jim zaupano mladino o zlih posledicah uživanja alkohola. Isti učitelji pa dobivajo plačo iz davkov, ki so naloženi na prodajo opojnih pijač.

Koliko se v ameriški javnosti kriči proti gangu, v kriminalnem, ampak to ne zavira telefonskih kompanij pred instalacijo tisočeri telefonov v no-

ATENTAT NA HITLERJA ZANIKAN

BERLIN, 19. dec. — Vladni krogi odločno zanikujejo vest, ki jo je objavil neki časopis v Linzu, namreč, da je hči odstavljene šlezjskega guvernerja Bruecknerja streljala na Hitlerja ter ga ranila.

torične lokale, kjer se vrši hazadiranje na debelo in ki obratujejo nepostavno.

PEVSKO PODPORN DRUŠTVO ZVON

Predsednik Andrew Režir, podpredsednik Joseph Blatnik; tajnik Andrew Žagar, 3569 E. 80th St.; blagajnik Joseph Plut zapisnikar Anton Meljaš. Nadzorniki: Silvester Paulin, Domen Blatnik in Anton Erjavec; pevovodja Primož Kogoj; vratar John Cvet. Zdravniki: dr. Perko. Zastopnika za S. N. Dom: Anton Erjavec in Domen Blatnik; za S. N. Dom v Maple Heights John Cvet. Seje se vršijo vsako četrto nedeljo v mesecu ob 9:30 dopoldne v S. N. Domu na 80. cesti.

POSEBNOSTI ZA BOŽIČ

IMAMO SAMO LETOŠNJE OREHE PO NAJNIŽJIH CENAH

- Orehova jedrca, funt 41c
- Orehova jedrca, California polovice, funt 45c
- Rozine, Prue vrste, 2 funta 23c
- Med, funt steklenica 17c
- Maslo (butter) funt 29c
- Moka, Purmanova, 24½ funtov \$1:13
- Jack Frost sladkor, 25 funtov .. \$1:27
- Prvovrstni orehi, mešani, funt ... 21c
- Rožički, funt 12c
- Old Master kavo 29c
- Celi orehi, Black Diamond 23c

ANTON MLAKAR

6710 ST. CLAIR AVE.

HEnderson 7769

522 East 200th ST.

KEenmore 0834

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem odjemalcem in prijateljem

DARUJTE pohištvo za božič

The Krichman & Perusek Furniture Co. je pripravila mnogo lepih in pripravnih daril, katere boste z veseljem podarili vašim prijateljem in vašim dragim.

Obiščite to lepo trgovino kjer z lahkokoto kupujete

PRIHRANITE SI 10 DO 25%

- End Tables, Walnut Finish ..... \$1.00 in več
- Magazine Baskets ..... 98c do \$10.00
- Smokers, velika izbira ..... 89c in več
- Silk Bed Lamps, lepe barve \$1.89
- Namizne svetilke in senčniki ..... \$1.49 in več
- Floor svetilke in senčniki ..... \$1.89 in več
- Cedar Chest, Walnut finish \$15.75
- Radios, Table Models \$12.88
- \$99.50 pohištvo za spalnico, 3 komadi \$67.50

Majhno vplačilo zadostuje, da shranimo katerikoli predmet do Božiča.

Hranilne vloge na posojilnici se sprejme 100% na dolar.

The Krichman & Perusek Furniture Co.

15428 WATERLOO RD. KEenmore 0164

Trgovina je odprta vsak večer do 9. ure.

Sews FORWARD OR BACKWARD

Makes the same perfect Singer stitch in either direction. Little lever changes direction instantly, and regulates exact number of stitches per inch. Darns, embroiders like magic. Winds bobbin as you sew. Large capacity round bobbin. Light running. New model stand and cabinet. Surprisingly low in price. Easy terms.

SINGER

Erasmus Gorshe 1030 East 66th Place Corner St. Clair HEnd. 4245

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HEnderson 5811

Šepet, ki je naprodaj

Amerika je dežela "klastičnega" raketništva in ena izmed manj znanih, toda splošno razširjenih metod, je "šepet, ki je naprodaj". Njegova raba sega vse pa-noge življenja, zasebnega in javnega, industrijskega in političnega, poslužujejo se ga kapitalisti in rabi se ga proti kapitalistom. Sploh skoro ne pozna me-je. Več o tem vam pove pričujoče članek.

je razpisalo za podatke, ki bi privedli do aretacije oseb, ki širijo govornice, je doslej ostala brez uspeha, niti ni velik štab posebnih raziskovalcev našel krivce. Govornica je bila, da se je v eni izmed družbinih tovarn našlo več na gobavosti bolnih uslužbencev, in da so uradniki podjetja tudi prispevali večje svote v podporo nem-škim nacijem.

Od nekega podobnega šepeta je bil prizadet neki drug izde-lek, ki se ga splošno rabi v kuhinjah. Proces je enostaven: Moški pride v trgovino ter za-hteva gotovo blago. Ko dobiva drobiž, reče ravno dovolj na-glas, da ga drugi slišijo, "Zdaj kupujem te vrste. Prej sem ku-poval drugo, ampak oni podpi-rajo nacije. Nekaj moj prijatelj dela zanje in mi je povedal."

Neka velika korporacija je še vedno nervozna nad neko govo-rico katere se ni nikoli izsledil do vira, ampak ki je pred nekaj meseci prinesla izgubo več tisoč odjemalcev. Nekdo je v nekem srednje-zapadnem me-stu začel šepetati, da se bo našlo v vsakem tisočem zavoju njene-ga produkta tiskamo številko, in da firma plača \$100 vsakemu, ki odpošlje dotično številko na njen urad. Govornica se je širila od ust do ust. V teku enega tedna je družba dobivala 500 pisem na teden z numeriranimi zavoji, in vsak je hotel imeti \$100. Ker je vsak zavoj produ-akta znotraj numeriran, je bilo možno, da bi sleherni kupec zahteval \$100 ter postal razjar-jen, ker bi jih ne dobil. Ako-ravno je družba govorico odloč-no pobijala, pa je izgubila mno-go odjemalcev, ki so prepriča-ni, da se jih je ogoljufalo ligitimno dobljene nagrade.

Najbolj razširjene vrste go-vo-ric, ki so danes v rabi proti podjetjem, so: 1. Da se pri iz-delavi gotovega produkta rabi stropene, plesnjive ali drugače pokvarjene sestavine. 2. Da je finančno stanje kakega podje-tja netrdno. 3. Da so uslužbeni v gotovi tovarni govavi. 3. Da je podjetje tajno lastovano od tujih interesov. 5. Da uradniki kakega podjetja tajno podpira-jo nacije.

Korporacije, ki izdelujejo mi-lo, avtomobile, pijačo, kline za briteve, petrolej, živalske in to-bačne produkte, neka verižna trgovina in neka javno-naprav-na korporacija so se morale v zadnjem času boriti proti zlobnim šepetajočim kampanjam. Glede na department trgovine v Daytonu, Ohio, so konkurenti razširili govorico, da je njeno finančno stanje tako slabo, da niti najstarejši odjemalci ne do-bijo nobenega kredita. Prisi-ljena je bila potom oglasov v časopisih pobijati govorico. Na drugi strani pa je neka depart-ment trgovina rabila poseben način organizacije za pospeši-tev prodaje ženskih oblek. Pos-lala je ven po dve in dve žens-ki skupaj, ki so se vozile ter-kom najbolj prometnih ur v

URADNIKI SLOVENSKEGA SA-MOSTOJNEGA PODPORNEGA DRUŠTVA "LOŠKA DOLINA" so: Frank Baraga, 1102 E. 64 St., predsednik; Frank Nele, podpredsednik; John Znidaršič, 6617 Schaefer Ave., tajnik; Joe Snyder, blagajnik in zapisnikar; J. Sterle, Alojz Koren, Joe Znidaršič, nadzorniki; društveni zdrav-niki za sprejem novih članov so vsi slovenski.

Društvo zboruje vsako četrto soboto v mesecu v S. N. Domu, št. 4, staro poslopje. Sprejema se člani od 18. do 45. leta starosti, s prosto pristopnino in zdravniško preiskavo. Plačuje \$200 posmr-tnine in \$7.00 na teden bolniške podpore za \$1.00 mesečine. Za nadaljna pojasnila se glasite pri odboru.

elevatorjih pisarniških nebotič-nikov, se sprehajale v gledališ-kih čakalnicah, med tem ko je ena pripovedovala drugi, kako fine obleke in kako poceni se dobi v trgovini X. Prihodnji dan je omenjena trgovina ba-je prodala 3000 oblek.

Šepetajoča kampanja je bila vedno eno izmed najbolj učin-kovitih orožij v političnih kam-panjah in vojnah. Do kakšne masne histerije se da razpaliti ljudi s sistematičnim razširje-

BOŽIČ NA GORENJSKEM

Manica Komarova

Dan pred božičem imajo go-spodinja mnogo opravila s pe-čenjem potic in "poprtnjaka." Poprtnjak je hleb belega kruha, ki mora ostati cel prav do Sv. treh kraljev in mora biti na mizi vse tri božične večere, to je: na Božični večer, na pred-večer Novega leta in Sv. treh kraljev, ko se poprtnjak razre-že. To delo navadno prevzame gospodar. Vsi člani družine ga dobe po en kos, ostalega pa raz-reže na toliko delov, kolikor glav živali ima pri hiši ter ga vlega med njih razdeli. Tudi pujski in kuretina so deležni poprtn-jaka.

Otroci in tudi odrasli—ker takrat ni nujnega dela—pa ti-sti dan pred Božičem pridno pripravljajo in sestavljajo jasli-ce, ki so po nekaterih hišah pro-ductne lepe. Božičnega drevesca Gorenjec ne ceni, češ, to je no-votarija. In če ravno skoro raz-herna hiša poseduje toliko smre-kovega gozda, da ima malih smrečič v izobilju, vendar se nikjer ne najde božičnega drev-esca, pač pa le jaslice, katere so našim Gorenjcem tako pri-srca, da si brez njih Božiča sko-ro misliti ne morejo.

Ko se stori mrak, dené go-spodinja v lonec lopatico žerjav-ice, napolni škodelico z blago-slovljeno vodo in vtakne vanjo pušpanovo vejico. Gospodar potrese žerjavico z dišečim ka-dilom, se prekriža in začne glosno moliti. Nato gre z loncem v roki pokaditi vse srambe, ži-vino in vsa gospodarska poslo-pja. Takoj za gospodarjem stopa eden izmed družine, noseč v roki škodelico z blagoslovlje-no vodo in pridno škropi na des-no in levo. Za njim pa hodi s sklenjenimi rokami ostala dru-žina in pobožno odgovarja go-spodarjevi molitvi. To kajenje in škropljenje se potem ponovi oba božična večera, to je na predvečer Novega leta, in Sv. treh kraljev.

Na sveti večer pride na mizo-samo mrzla večerja, bodisi so-vem, Dimka. Letos bodo mene

njem vsakovrstnih laži, se je najbolje pokazalo v zadnji sve-tovni vojni. Večina grozodej-stev, ki so jih zavezniške dežele pripisovale Nemcev, je bila gola izmišljotina. Vsem je še v spominu šepetajoča kampanja proti Alfred E. Smithu, ker je katolik. Proti Hooverju je bila razširjena govorica, da je ple-sal z neko zamorko. Šepetalci so tudi rekli, da je imel Hard-ing zamorsko kri v svojih žilah, da je bil Grover Cleveland v za-sebnem življenju moralno prop-al človek in da je ima Roose-velt le potvorba židovskega Ro-senfelda.

lata, shlajeno kuhano sadje ali kaj podobnega. To pa v pobo-žen spomin na Kristusove stari-še Marijo in Jožefa, ki na ta večer nista imela nič gorkega v ustih.

Božični večer je med Gorenj-ci tako poln vraž kakor na primer Kresni večer. Najbolj raz-širjeno in običajno je "vlivanje svinca," ki se napravi takole:

Kos svinca se dené v železno posodo in postavi na ogenj, da se raztopi. Ta raztopnina se vlije potem v večjo posodo, na-polnjeno z mrzlo vodo. Raztop-ljeni svinec se seveda v mrzli vodi takoj strdi in dobiva pri tem raznovrstne oblike, ki do-stikrat več ali manj sličijo ka-kemu predmetu. Pripeti se, da dobi svinec v mrzli vodi podobo sveče. Potem je gotovo, da bo v teku leta pri hiši krst. Ako pa oblika spominja na mrtvaško glavo ali krsto, tedaj bo med letom kdo izmed družine umrl. Podoba harmonike ali venca pomeni poroko itd.

Če je božična noč jasna in me-sečna, zahajajo dekleta kaj ra-da h kaki stojeci vodi, v kateri vidijo svojo bodočnost, pred-vsem pa svojega bodočega mo-ža. Ko se namreč dekle skloni proti vodi, vidi v njej poleg svoje podobe tudi podobo one-ga, ki ji je "namenjen." Ampak ta poskus menda ni prav varen, kajti Tomažinova babica iz Dupelj je vedela povedati, da je šla neko sveto noč njena so-rodnica gledat k bližnjemu rib-niku, če ji je kdo "namenjen." Toda—o groza—v ribniku je poleg svoje podobe ugledala podobo moža, ki je imel mrtvaško glavo. Tega se je tako pre-strašila, da je kmalu potem umrla.

Na sveti večer, med 11. in 12. uro se med seboj razgovarja živina. Čuje in ume jo le oni, ki je v popolni milosti božji. V Kovarju je neki pastirček, ki je imel svojo bomo posteljo v hlev-u, čul na sveti večer, kako je krava Sivka potožila svoji to-varšički Dimki: "Nekaj ti po-savam mrzla večerja, bodisi so-vem, Dimka. Letos bodo mene

zaklali. Danes čez leto me ne bo več."

To je pastirček dobro čul in je drugi dan povedal družini, a nihče mu ni hotel verjeti. Vsi so bili mnenja, da se mu je sa-njalo. Gospodar, ki je prvotno res mislil zaklati drugo kravo, pa čuje, kaj se je zgodilo. Kmalu potem je gospodar gnal Sivko v bližnjo vas, hoteč jo oplemeniti.

Kravi pa je na ledeni poti izpodrsnilo in padla je tako ne-srečno, da so jo zaradi doblje-nih poškodb morali zaklati.

Na sveti večer se družina mudi večinoma okrog jaslic. Tam se nedolžno zabava in pre-peva narodno-nabožne pesmi. Še celo stari dedek dené tedaj vivček iz ust in "pritisne" z drugimi vred.

Narodnih pesmi, ki se nana-šajo na božično moč, imajo Gorenjci brez števila. Do polnoči ne misli nikdo na počitek, ker se je treba pripraviti na polnoč-nico. K polnočnici gre razun malih otrok ali kakega prav starega deda ali babice vsa dru-žina. Ko pa pridejo iz cerkve domov, poležejo po klopeh, po tleh in kjer si že bode. Na svo-jo posteljo se Gorenjec v sveti noči nikakor noče vleči, to pa zato, da s tem počasti spomin na Sveto družino, ki tisto noč, ko se je rodil Kristus, tudi ni mogla počivati na svojih leži-ščih.

Sveti dan držijo Gorenjci za največji praznik v letu in ta dan gre vsak h trem mašam. Ves ostali dan se praznuje s tem, da ostaja vsa družina le-po doma. Priti mora le kaj iz-redno nujnega, da gre kdo od doma. Tudi gostilne so na bo-žični dan prazne. Vsa količkaj odlozljiva opravila se prihrani-jo za drugi dan, to je Štefano-vo, ki je že bolj navaden praz-nik.

Oglašajte v — "Enakopravnosti"

Električna centrala človek

Srce in mišice kot proizvajalci elektrike. Naši možgani, stikalna postaja

Moderna naravoslovna zna-nost je odkrila zanimivo in važ-no dejstvo, da je elektrika po-trebna za vse življenjske poja-ve. Že najpreprostejši sestavni deli človeškega telesa, stanice in njih kemični gradbeni delci, so električno nabiti. Mali beljako-vinski delci, iz katerih sestojijo stanice, so pozitivno ali negativ-no nabiti. Čim izpraznijo svoje naboje, izgube svoj pomen za presnovo in za življenjski pro-ces v stanici. Tudi rdeča krvna telesa so električno nabita, kar si lahko dokažemo s preprostim poskusom: postavimo jih v e-lektrično polje in bodo začela hi-poma romati proti enemu izmed obeh tečajev. Prav tako pa vplivajo na vse delovanje naših no-tranjih organov najmanjši elek-trično nabiti delci, tako zvani joni. Razni joni, ki jih nahaja-mo v določeni gostoti v krvi, u-ravnavaajo v medsebojni igri vse naše telesne funkcije in imajo pri tem nekako takšno ulogo ka-kor hormoni in vitamini.

Najintenzivnejši električni po-javi se vršijo v živčevju in mi-šičevju. Z vsakim gibom povzro-či mišica opazljiv električni su-nek in ni čudno, da so tu najpr-vo dognali ulogo elektrike v na-šem telesu. Isto pa je tudi z živ-či, kar je praktično zelo važno dejstvo. Živeca ne moreš kar ta-ko videti, da-li je v mirnem sta-nju ali deluje. Edini znak nje-govega delovanja je električni tok, ki ga proizvaja. Istočasno z dražljivim impulzom, n. pr. s poveljem iz možganov, se raz-širja v njem kakor v brzojavni žici električni val in te vale je mogoče ugotoviti s občutljivimi instrumenti ter tako kontrolira-ti delo živčnih nitek, stanje njih moči ali izčrpanosti itd.

Posebno ulogo med "električ-nimi" organi telesa zavzema sr-ce, o katerem je že dolgo zna-

no, da proizvaja s svojim delom trajne električne toke, ki jih je mogoče v podobni karakteristič-ne krivulje zabeležiti s posebnimi instrumenti, tako zvanimi električnimi kardiografi. Nered-no delovanje, ki zavzema pri raznih boleznih prav značilne posebne oblike, se izraža z ne-rednim potekom krivulje in lah-ko si mislimo, da je mogoče s tem na preprost način ugotav-ljati razna bolezenska stanja. V novejšem času so srčne elektri-čne toke napravili s pomočjo mikrofonov in zvočnikov tudi slišne kar ima velik pomen n. pr. za stalno kontrolo srca med kakšno težko operacijo.

Če so vsi drugi organi bolj ali manj električni ne morejo v tem pogledu delati nobene izjeme se-veda niti možgani. In tudi tu so zgradili instrumente, ki omogo-čajo kontrolo njihovega delova-nja in celo delovanja posamez-nih njihovih središč, ne da bi bi-lo treba odpirati lobanjo. Mož-gani proizvajajo sploh nepre-stano električne toke, katerih krivulja poteka enakomerno, če jih ne razdraži kakšen zunanji dražljaj, n. pr. optični ali aku-stični. Na vsak dražljaj reagira tipična možganska električna krivulja s posebnimi dvigi in padci.

Ker ima elektrika v življenju našega telesa tako veliko ulogo, ni čudno, da je mogoče tudi z dovajanjem električnih nabojev vplivati na organizem. Te resni-ce se medicinska včda poslužuje že davno v obliki električnega obravnavanja raznih bolezni, n. pr. z električno masažo, diater-mijo, električnim obsevanjem s kratkimi valovi itd. V bodočnos-ti bodo vsi ti načini imeli še neprimerno večjo ulogo nego danes, ko zveze med elektriko in telesnimi funkcijami komaj v principu poznamo, a še ne v vseh podrobnostih.

Končno naj omenimo še to, da je nauk o važnosti elektrike v človeškem telesu v najnovejš-em času dobil zanimivo potrdi-lo s presenetljivim eksperimen-tom. Če vzamemo pod določeni-mi pogoji neonovo žarnico v ro-ke, bo zažarela sama od sebe, t. j. pod vplivom električne sile, ki jo centrala človek proizvaja z vsakim svojim gibom. Seveda moramo biti izolirani z gumasti-mi podplati od tal in se moramo gibati. Električna sila v nas je celo tako močna, da zasveti ne-onova žarnica od same naše bli-žine, ne da bi se je dotaknili. Morda ni daleč čas, ko si bomo ponoči svetili z električnimi žep-nimi svetilkami, ki ne bodo po-trebovale nobenih baterij.

LIFE'S BYWAYS

PRAKTIČNO BOŽIČNO DARILO

Ali hočete napraviti tistemu, ki ga ljubite, posebno veselje? "Seveda," boste rekli, "ali kaj, ko pa vsaka reč toliko stane." Prav zaradi tega si izbe-rite darilo, ki ima posebno veliko vrednost in za kar izdaste le majhen znesek. Verjemite, da bo gotovo vesel zanimivega lista. Hvalčite nam bo zanj. Saj mu bo v uteho, pouk in razvedrilo. Na-ročite mu zanimiv list, dnevnik "Enakopravnost." Vsaka številka ga bo spominjala vaše prijaznosti.

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

SEZNAVITE JAV-NOST Z VAŠO TR-GOVINO POTOM

'Enakopravnosti'

Kje naj kupujemo?

"Prijatelja spoznaš v nesreči" pravi star pregovor. To je tudi resnica. Kadar ste zdravi in imate denar ste povsod dobrodošli. Drugače pa je če ste v pomanjkanju. Takrat šele lahko vidite, koliko imate resničnih prijateljev, ki vas poznajo tudi v sili ter so pripravljeni tudi priskočiti na pomoč v takem slučaju. Kriza, ki jo imamo že zadnjih pet let je vplivala naravnost uničujoče na marsikoga ter je zašel v pomanjkanje in bedo, o kakršni ni niti sanjal. Dela ni bilo a tudi zaslužka ne, da si kupi jelo.

In tu so se izkazali naši groceristi in mesarji kot resnične vaše prijatelje, ki so vas poznali tudi v časih ko ste potrebovali pomoči. V tujih trgovinah, posebno v verižnih, vam ne bi dali niti za cent na kredit.

Kriza se vleče in tudi naši trgovci so občutno prizadeti. Zgodilo se je mogoče, da vam ne morejo dati več na kredit.

Ne bodite užaljeni zato. Premislite trezno in razsodno, da prvič morajo tudi trgovci vse plačati, drugič pa da niste samo vi kateremu je moral trgovec kreditirati in tretjič, da nima naš trgovec milijonov na razpolago, da bi mu bilo mogoče še nadalje kreditirati komu.

Ako se je v vaši hiši obrnilo na bolje ter vam je mogoče zopet nakupovati za gotovino, ne pozabite na vašega prijatelja—trgovca.

Na tej strani vidite imena 33 collinwoodskih groceristov in mesarjev, ki so včlanjeni v klub. Ako niste še odjemalec, katerega teh, pregledajte listo in izberite onega, ki je najbližji. V njih trgovinah boste dobili vedno meso najboljše vrste in groserijo prvovrstne kvalitete. Cene so vedno zmerne, a postrežba prijazna in točna.

Zakaj ne bi dali podpore našim ljudem? Kadar greste recimo po oglase za vaše pevsko, dramsko ali podporno društvo, greste k našim trgovcem in oni vam tudi ne odrežejo oglasa. Klub da tudi vsako leto podpora Slov. Šolam Slov. Doma na Holmes Ave. in Slov. Del Doma na Waterloo Rd.

To so naši resnični prijatelji in naša dolžnost je, da jih podpiramo kakor podpirajo oni nas. Tu naj velja geslo:

SVOJI K SVOJIM

J. M. Steblaj

Ludwig Raddell
15802 Waterloo Rd.

John Spehek
16226 Arcade Ave.

J. Vidensek
486 E. 152nd St.

Joe Tisovec
16224 Arcade Ave.

L. Oswald
17205 Grovewood Ave.

John Bruss
14516 Sylvia Ave.

John Dolenc
573 E. 140 St.

Fred Jazbec
821 E. 222nd St.

Frank Vesel
787 East 185 St.

Frank Mullec
16811 Waterloo Rd.

John Skoff
1170 E. 174 St.

Sober & Modic
544 E. 152 St.

J. Tomazic
16821 Grovewood Ave.

Mary Kuhel
16321 Arcade Ave.

John Asseg
15638 Holmes Ave.

Joe Petrich
26594 Lake Shore Blvd.

Joseph Mlakar
14316 Sylvia Ave.

Anton Tekancic
19302 Chickasaw Ave.

Cergol and Ogrinc
412 E. 156 St.

Frank Lach
804 E. 222 St.

Jos. Modic
315 E. 156 St.

F. Bucar
830 Babbitt Rd.

Pintar Bros.
19807 Cherokee Ave.

F. Kastelic
19300 Shawnee Ave.

B. Godec
16903 Grovewood Ave.

Louis Urbas
17305 Grovewood Ave.

Victor Bernot
16001 Holmes Ave.

M. Petrovich
595 E. 140 St.

Joe Janzevich
542 E. 152 St.

Chas. Lesjak
15708 Saranac Rd.

Ludwig Mandel
15607 Waterloo Road

J. Janes
16016 Parkgrove Ave.

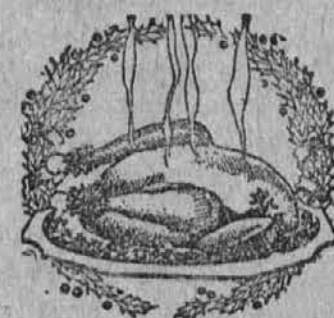
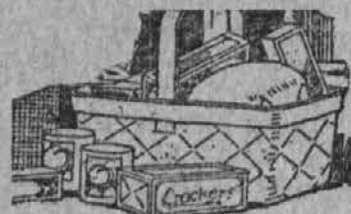
John Kausek
19313 Kewanee Ave.

Člani Kluba slovenskih groceristov in mesarjev v Collinwoodu

se toplo priporočajo vsem našim gospodinjam za nakup mesa in grocerije za dobro božično kosilo. Izberite ime vašega trgovca in nakupite kar potrebujete za vašo kuhinjo.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem ter se zahvaljujemo za naklonjenost v preteklosti in se priporočamo za v bodoče

The Oldest Slovene
Daily in Ohio
Best Advertising
Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRESSIVE BENEFIT SOCIETY

Neodvisen dnevnik
zastopajoč interese
slovenskih delavcev
v Ameriki

VOLUME XVII. — LETO XVII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY, (ČETRTEK) DECEMBER 20, 1934.

STEVILKA (NUMBER) 299

Razvoj petja do opere

Piše: Louis Belle

DOVOLITE MI, da na kratko opišem petnajstletno udejstvovanje, kot pevec pri zboru Zarja, in uspehih ki smo jih skupno dosegli na tem polju, za čim večjo povzdigo in ugled celotnega slovenskega naroda, v kulturnem oziru.

Koncerti in opere že samo na sebi dovolj jasno izpričujejo, kako veliko delo se je izvršilo v tem pogledu do sedaj. Posebno še, ako pomislim, s kakšno pevsko izobrazbo razpolagamo, ker nobeden izmed nas nima akademične pevske naobrazbe ali šolanja na konservatorijih. Ne bo preveč, ako rečem, da smo skoraj že nadkrilili sami sebe.

Da je mogoče podati take programe, kot jih daje zadnja leta samostojna "Zarja," je predvsem potrebno, da zbor razpolaga s pevci, ki so sposobni in imajo korajžo prevzeti vsakega vloga solistov, in jih dovoljno odpeti, kar je glavni

pogoj za izvedbo opernih del, in drugih težkih skladb.

Poleg glasovne nadarjenosti, je pevcu še nekaj potrebno. Ako se hoče en zbor lotiti tako velikega dela, kot je na primer opera "Il Trovatore," je potrebno, da se vsak solist nauči svoje vloge doma, pri čemur mu je veliko olajšano, če zna vsak sam igrati na klavir ali da je vsaj kdo v hiši, da ga lahko spremlja. Ako bi se čakalo, da bi se vsi solisti naučili svojih vlog pri rednih pevskih vajah, potem ne bi bilo mogoče vprizoriti opere, kot je bila na primer "Il Trovatore," v šestih mesecih. Pač pa bi nas vzelo prav gotovo eno leto ali več, pri čemur bi bili stroški tako ogromni, da sploh ne bi bilo mogoče misliti na vprizoritev takega dela.

Iz tega je razvidno, da je predvajanje oper v Clevelandu omogočeno vsled tega, ker samostojna "Zarja" razpolaga s potrebnim številom solistov. So

opere, kjer nastopajo solisti v duetih, trio in kvartetih, celo v sextetih, ni pa nobene opere brez solistov.

Še prav dobro se spominjam, kako sem si prizadeval z opereto "Kovačev študent" in delal pogodbe z različnimi učitelji, toda nikjer nisem imel uspeha. Večkrat pomislim, kako malo zaupanja so imeli nagovorjeni učitelji v samega sebe. Povedano mi je bilo, da bi se stvar že dala vprizoriti, če bodo pevec držali note v rokah, kar mora pa vendar vsak vedeti, da tako ne gre, da bi opereto peli z notami pred nosom. Da bi pa nekaj takega mislili, da bomo peli na pamet, to pa nikakor ne, na kaj takega pa ni niti za misliti. Pod nobenim pogojem ne. Ampak jaz sem mislil vse drugače. Ni mi šlo v glavo, zakaj bi mi ne zmožili kaj takega, če drugi morejo, ki niso nič boljši od nas kakaj bi mi ne mogli. Rekel sem: saj še cigan nauči medveda plešati, potem menda se bomo tudi mi naučili eno majhno spevoigro, kot je "Kovačev študent."

Ko sem enkrat izprevidel, da na ta način ne bom nikamor prišel, sem zadevo "Kovačevega študenta" predložil seji zboru Zarja, kjer sem končno uspel, da je bila opereta navsezadnje le vprizorjena. Še poprej, ko je prišlo do vprizoritve, sem pa imel precej posla z upravo pri Zboru. Stvar smo navsezadnje rešili tako, da jaz dobim povrnjeno za note, katere sem nabavil za denar iz svojega žepa in pa par dolarjev za moj nastop, kar je zneslo vse skupaj \$25.00. Za to mi je bilo pozneje očitano, da sem zbor ociganil. Kar pa ni bila resnica, kar lahko vsakemu dokažem.

Z vprizoritvijo "Kovačevega študenta" in poleg njega z nekaterimi pesnimi, smo naredili ogromen uspeh, če pomislim na avdienco, ki je štela do 800 ljudi. Pred to prireditvijo ni nikdar pri nobenem programu prisostvovalo več kot 300 do 400 ljudi.

Z eno ali dvema ponovitvama "Kovačevega študenta" v drugih naselbinah je bil tudi še uspeh. Potem je bil odložen na polico. Precej pri prihodnjem koncertu, ko nismo imeli različnega programa, smo izgubili na avdienci, kar mi ni najmanj ugajalo. Ker sem se pa ravno ob tem času učil petja, me je tembolj podžgalo, da mi moramo programe izboljšati za vsako ceno, če si hočemo naklonjenost naših posetnikov odbržati še naprej. Po vprizoritvi "Kova-

čevega študenta," je bilo par slavlčka," iz katerega smo že enkrat prej peli en zbor.

Dotični del opere se nam je zdel precej trd oreh, da bi dali naselila med nami, se je s petjem obrnilo na boljše. Ko sem Pluta prvič čul pri nastopu ob priliki Zarjinega koncerta, se mi je njegovo petje takoj dopadlo. Pripoznam, da z njegovim glasom in izvajanjem dveh pesmi. Njegov prihod pa me je navdal z novim upanjem, da bo navsezadnje še vendar prišel čas, ko bomo Slovenci v Clevelandu sposobni kaj boljšega potsaviti na oder. In res ni vzelo dolgo, ko je postalo nezadovoljstvo glede naših programov, kar ni dosti manjkalo, da ni prišlo do ustanovitve novega zboru.

Brez dvoma bi se bilo to tudi zgodilo, če bi se bilo še nadalje odlašalo z izboljšavo naših programov. Učitelj za novi zbor smo že imeli izbranega, ki je do takrat dirigiral že štiri opere in operete v S. N. Domu, vprizorjene so bile tri od strani pevskega zboru "Abrašević" in ena od Litvinskega zboru, katerega ime se več ne spominjam. Ker je bila situacija pri zboru Zarja tako zelo resno, je odbor kmalu prišel do prepričanja, da nikakor ne sme več odlašati z izboljšanjem svojih programov. Tako se je zgodilo, da je bil g. John Ivanusch kar na hitro pozvan, ako je on pri volji skomponirati kaj primerne za zbor. Za to je prišla odločitev kar na hitro. G. Ivanusch je naloge prevzel in nemudoma pričel s komponiranjem Franca Prešernove: Turjaške Rozamunde. Z opero "Turjaško Rozamundo" je bil g. Ivanusch tako zaposlen, ker je moral komponirati in učiti kar vse obenem, da smo za ključni zbor opere dobili komaj dva tedna pred vprizoritvijo opere Turjaške Rozamunde. Z vprizoritvijo te opere smo imeli tako velikanski uspeh, da se nam niti sanjalo ni, da bi bilo kedaj kaj takšnega mogoče. Bila je uspeh v vseh ozirih prve vrste. Pri drugi ponovitvi te opere je bila navzoča tudi g. Pavla Lovšetova.

Pozneje sem izvedel, da se je g. Pavla Lovšetova jako pohvalno izrazila o operi in z izvajanjem iste. Posebno še, ker smo bili vsi šele začetniki. To me je jako razveselilo. Kmalu potem sem se znašel na njenem stanovanju pri g. Plevniku, kjer je bila nastanjena.

Ker sem jo medtem že slišal peti in še poprej sem pa mnogo čital o njenih nastopih v operi, sem jo kar kmalu vprašal, če me je pripravljena učiti. Stopniva h klavirju, poskusiva skalo in ona mi reče, da me bo učila, kolikor ji bo čas dopuščal. Ko sem prišel dvakrat ali trikrat na vajo, sem kmalu začel proizvedovati za kakšno opero, ki bi bila za nas priporočljiva. Ona malo pomisli in priporoči opero "Urh grof Celjski." O stvari sem poročal pri zboru in vsi so se strinjali, da si imenovano opero nabavimo. In res, par mesecev potem nam je bila iz domovine opera dostavljena. Peli smo jo še isto je s e n. S to opero smo imeli ponoven uspeh in smo jo ponovili v mestnem Public avditoriju. Odpeli smo jo tako dobro, da je bilo vprizoritev v čast naroda, in tistim ki smo jo proizvajali.

Zopet je prišel čas za nabavo nove opere, in kaj zdaj? Začnemo pregledovati "Gorenjskega

nih vlog, tako da sem imel toliko dela, da ga je bilo težko zmagovati. Tudi to sem z dobro voljo prenesel, ker jaz ne vidim pred seboj drugega, kakor cilj zmage nad delom, ki ga podvzamemo. In res, ker je opera že sama na sebi tako hvalno delo z njenimi nebesko lepimi melodijami, je bilo že kar naravno, da je bil z opero Marto že kar neprekosljiv uspeh od strani celotnega zboru, kot solistov. Ta opera gotovo zasluži, da je ponovimo, ker se je posebno priljubila posetnikom, ob priliki njene prve vprizoritve.

Lansko leto, ko smo prakticirali za ponovno vprizoritev "Gorenjskega slavlčka," nismo imeli še ničesar odbranega, kaj se bo pečo zanaprej. Na eni izmed vaj, je slučajno eden izmed pevcev odprl radio, in kaj zaslišimo drugega, kako Misereere iz Verdijeve opere "Il Trovatore." Ker sem videl, da se pevcem to petje tako zelo dopade, sem hitro izrazil priliko, in vprašal sem vsakega posameznega pevac solista, kako se jim vidi, če bi bila naša prihodnja opera "Il Trovatore." Odgovorili so mi vsi, da če sem jaz zato, da so oni tudi.

Vprašal sem še g. Ivanuscha o tem, kaj on misli. On mi odgovori: Zakaj pa ne? Jaz sem si dal nalogo, da bom preskrbel notni material, kar ni bila tako lahka stvar, ker je bilo treba vpisati slovensko besedilo v vse zborove partiture in za posamezne vloge solistov. Poleg tega sem moral učiti še druge njih-

o delu, da ga je bilo težko zmagovati. Tudi to sem z dobro voljo prenesel, ker jaz ne vidim pred seboj drugega, kakor cilj zmage nad delom, ki ga podvzamemo. In res, ker je opera že sama na sebi tako hvalno delo z njenimi nebesko lepimi melodijami, je bilo že kar naravno, da je bil z opero Marto že kar neprekosljiv uspeh od strani celotnega zboru, kot solistov. Ta opera gotovo zasluži, da je ponovimo, ker se je posebno priljubila posetnikom, ob priliki njene prve vprizoritve.

Lansko leto, ko smo prakticirali za ponovno vprizoritev "Gorenjskega slavlčka," nismo imeli še ničesar odbranega, kaj se bo pečo zanaprej. Na eni izmed vaj, je slučajno eden izmed pevcev odprl radio, in kaj zaslišimo drugega, kako Misereere iz Verdijeve opere "Il Trovatore." Ker sem videl, da se pevcem to petje tako zelo dopade, sem hitro izrazil priliko, in vprašal sem vsakega posameznega pevac solista, kako se jim vidi, če bi bila naša prihodnja opera "Il Trovatore." Odgovorili so mi vsi, da če sem jaz zato, da so oni tudi.

Vprašal sem še g. Ivanuscha o tem, kaj on misli. On mi odgovori: Zakaj pa ne? Jaz sem si dal nalogo, da bom preskrbel notni material, kar ni bila tako lahka stvar, ker je bilo treba vpisati slovensko besedilo v vse zborove partiture in za posamezne vloge solistov. Poleg tega sem moral učiti še druge njih-

o delu, da ga je bilo težko zmagovati. Tudi to sem z dobro voljo prenesel, ker jaz ne vidim pred seboj drugega, kakor cilj zmage nad delom, ki ga podvzamemo. In res, ker je opera že sama na sebi tako hvalno delo z njenimi nebesko lepimi melodijami, je bilo že kar naravno, da je bil z opero Marto že kar neprekosljiv uspeh od strani celotnega zboru, kot solistov. Ta opera gotovo zasluži, da je ponovimo, ker se je posebno priljubila posetnikom, ob priliki njene prve vprizoritve.

Lansko leto, ko smo prakticirali za ponovno vprizoritev "Gorenjskega slavlčka," nismo imeli še ničesar odbranega, kaj se bo pečo zanaprej. Na eni izmed vaj, je slučajno eden izmed pevcev odprl radio, in kaj zaslišimo drugega, kako Misereere iz Verdijeve opere "Il Trovatore." Ker sem videl, da se pevcem to petje tako zelo dopade, sem hitro izrazil priliko, in vprašal sem vsakega posameznega pevac solista, kako se jim vidi, če bi bila naša prihodnja opera "Il Trovatore." Odgovorili so mi vsi, da če sem jaz zato, da so oni tudi.

je bilo ogromno dela. Ne glede na trud, ki ga moramo nekateri več doprinesiti kot drugi, je pa človek navsezadnje le zadovoljen in vesel z drugimi vred, ko na koncu prireditve obhajamo uspeh našega dela.

Kaj težjega, kot je bila naša zadnja opera, skoraj gotovo, da se ne bo poskušalo. Kajti, to delo je uvrščeno med največja svetovna dela, za vokalno glasbo, katero preizkušnja smo še precej srečno prestali. Ta prireditve je bila, mislim, dovolj jasen dokaz za vsakega, še bolj neverjetnega Tomaža, da smo Slovenci zmožni podati programe, ki jih marsikatera druga, večja narodnost ne zmore v Clevelandu. Tudi ne smem pozabiti omeniti, da je bila tokrat orkestra sestavljena iz samih Slovencev, kar je pri celni stvari velikega pomena, ker za v bodoče se nam ne bo treba izposojevati nobenih tujih moči za vprizoritev opere.

Le žal, da se ni že pred časom organiziranih, orkestralnih skupin obdržalo pri življenju, ki so žal životarile le za kratko dobo. Kaj je povzročilo razpast teh orkestralnih skupin, je težko z gotovostjo reči.

Moram pa pripomniti to, da ako je bila razpada teh orkestralnih skupin kriva v prvi vrsti finančna stran organizacije, rečem to, da je obžalovanja vredno. Po mojem mnenju je ideal prvi, in potem šele pride drugo. Ako se ideja povoljno uveljavi, potem se tudi lahko (Dalje na 2. str.)

Jejte mnogo sadja, ako hočete biti zdravi. Pri nas imamo vedno polno zalogo svežega sadja in zelenjave.

Se priporočamo. Razvažamo na dom.

ANTON GODINA

15609 Waterloo Road

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim odjemalcem.

LOGAR BEAUTY SHOPPE

17216 Grovewood Ave.

KEenmore 0645

Se toplo priporoča vsem ženam in dekletom za koderanje las. — Delo prvovrstno. — Cene nizke.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem svojim odjemalcem, prijateljem in znancem. Priporočam gostilno "Bled," kjer dobite dobro pivo. Zraven v trgovini pa konfekcijsko blago in grocerijo.

JOHN TRČEK

15506-08 Holmes Ave.

LIberty 9876

Up-to-date Body Shop

Auto Repair Service

Če je barva na vašem avtomobilu slaba, se dela škoda. Mi vam ga prebarvamo, da bo izgledal kot nov. Napravimo v vseh barvah. Delo garantirano. Cene zmerne

Ako je z vašim avtomobilom kaj napak in potrebuje popravila, pripeljite ga k nam. Mi vam napravimo prvovrstno delo po zmerni ceni. Ignition and Towing.

BODY AND FENDER AUTO REPAIRING

JOHN J. POZNIK

KEenmore 3835

15326 Waterloo Road

WE WANT
DOUBLE EAGLE GINGER BEER

BUSINESS BOOMS AT THE FLYING BOOTS!

DOUBLE EAGLE BOTTLING CO.

6517 St. Clair Ave.

Prva in največja izdelovalnica mehkih pijač

BLUE RIBBON, BUCKEYE in GOLD BOND PIVO

ZAHVALA IN VOŠČILO

Kojakom, trgovcem, društvom in vsem skupinam, ki so mi bile naklonjene v preteklosti, izrekam najlepšo zahvalo ter vam voščim vsem skupaj prav vesele in zadovoljne

B-žične praznike in Srečno Novo Leto!
JOHN POTOKAR

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ŽELIMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM

V naši mlekarni boste vedno najboljšje postreženi s najboljšim mlekom in smetano. Postanite odjemalec domačega podjetja, kjer je vsa oprema v mlekarni sanitarna.

NICK SPELICH

SLOVENSKA MLEKARNA

1007 East 66th Place

HEnderson 2116

Zopet je prišel čas za nabavo nove opere, in kaj zdaj? Začnemo pregledovati "Gorenjskega

JOHN SMREKAR

6112-14 St. Clair Ave.
VARIETY TRGOVINA

Za božične praznike nabavite igrače za vaše malčke ter jih razveselite. Mi imamo veliko izbero vsakovrstnih igrač, kot tudi razne okraske za božična drevesca.

Pri nas tudi dobite vsakovrstne hišne potrebščine. Pridite v našo trgovino in si oglejte našo zalogo.

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Vsem posetnikom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

MR. IN MRS. ANTON KOTNIK

7513 St. Clair Ave.
BEER GARDEN

Našim gostom postrežemo z različnim likerjem, 6% pivom in vinom ter sendviči. — Se cenjenemu občinstvu toplo priporočamo za obilen obisk.

PETER MUKAVETZ

1231 East 61st St.
SLAŠČICARNA

Pri nas dobite najboljše vrste slaščice, cigare, cigarete in prvovrstno pivo. Se priporočamo za obilen obisk.

Vesele Božične praznike in srečno Novo Leto želimo vsem.

MARTIN ŠORN

6034 St. Clair Ave.

SLOVENSKA RESTAVRACIJA

Želimo prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim gostom.

Z našo točno in prijazno postrežbo ter finimi gostimi in mrzlimi jedili zadovoljimo slehernega gosta. Obiščite nas ob priliki tudi vi. Točimo tudi fino pivo.

JOHN MIKUS

6607 Edna Ave.

IZDELOVALEC HARMONIK

Izdelujemo in popravljamo vsakovrstne harmonike. Se priporočamo za naročila.

Vesele Božične praznike in srečno Novo Leto želimo vsem.

MR. IN MRS. JOE OSTROŠKA

3858 St. Clair Ave.
BEER GARDEN

6% pivo, vino in dobre sendviče dobite vedno pri nas. Se priporočamo.

Vsem prijateljem in znancem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto.

STEVE BARBER SHOP

1194 Norwood Road
IZVRSTNA BRIVNICA

Želimo prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim prijateljem in posetnikom!

Imamo tri sedeže za moške, dečke, žene in dekleta. SE PRIPOROČAMO ZA NAKLONJENOST!

Slaba vest

Vera Gogala

Z vrtno lope se je razlegal glasen smeh. V V gugalnem stolu se je leno iztegoval Albin, dober brezec mladih zakoncev se izza njune svobodne dobe.

"Tako torej. Nada, zapustiš naju? Lepo od tebe! In to zveš šele danes? Kar sama na letovišče? — Prav za prav je to čisto pametna ideja. A kaj praviš ti k temu. Matko - starina?"

Matko je zmignil z rameni in postrani pogledal ženo.

"Tako si je vtepla v glavo. Kaj morem jaz za to? Sicer pa itak ne utegnem, da bi šel z njo. Vesel bodi, da se ji za kratek čas ohlade ušesa!"

Nado so te besede vrgle kvišku, Albin pa je skrivil hrbet in v obrambo iztegnil roke pred seboj.

"Nič napadov, gospa! Tudi Matko je potreben oddiha in miru, a da ga tako brezsrčno zapuščas v teh najhujših dneh polletja? Da sem jaz mož, uh! In še sama na morje!"

Nada je obupno pogledala proti nebu.

"Vse mi pokvariš, starokopitnež! Ali naj zdaj še tebi štirimajst dni razlagam, kako je potrebno, da se zakonca ne tiščita vedno skupaj? Matka sem komaj pripravila do pametnega spoznanja. Konec naju ne bo, če se tri tedne ne bova videla. Ampak potem! — Kajne, Matko!"

Prisrčno je pogledala moža in mu priliznjeno pokimala.

"Potem? Potem me pa najmanj mesec dni ne bo k vama, da ne bom motil mlade srčce!" se je zarežal Albin in se dvignil s stola.

"Pa srečno pot, Nada, in nič pustolovščin, prosim! Za Matka bom že jaz skrbel, da ne pade v izkušnjava. — Ampak da sem jaz mož, nak!"

Morje je lahko valovilo. Obetala se je izprememba vremena.

Zaklesneli kopalci so hiteli k obedi. Čim hitreje iz dusečega razbeljenega ozračja, v hladne sobe.

Nada se je dvignila in začudeno pogledala okrog sebe. Kopališče se je že skoraj izpraznilo. Pustili so jo na solncu, da je zaspa. Ti zlobneži! S hotelskega vrta nasproti kopališča je vabilo opoldanska godba. Glasno, rostrpno klicanje in vrešenje čtork se je mešalo z ropotom in zvenketanjem krožnikov in jedilnega pribora.

Nada je bila omamljena. Voda in solnce sta jo izmučila. — Trudno je razpela solnčnik in tavalala proti hotelskemu stopnišču. Šele v svoji hladni sobi se je iznebila nadležnega pritiska v glavi.

"Gospa, pošta za vas!" so jo že od daleč sprejemali veseli mladostni glasovi izza njene stalne mize. Nada je bila spet vsa mlada, cvetoča in vedra. Razposajena družba je bila v najboljši volji. Vso došlo pošto so ji razpostavili okrog krožnika in predrzno ugibali, kdo bi utegnil biti pisec.

"Ze spet? O, o!" se je čudila Nada in smehljaje se preletela široko pisane vrste. Cutila je vse te željne, radovedne poglede, ki so viseli na njenih očeh, na ustih, na vsaki kretnji in smehljaju in jo oboževali.

"Od gospoda soproga? Ljubosumen? Kajne?" so od vseh strani nagajivo tiščali vanjo. — Nada je delala skrivnostno obraz in je že trgala naslednji ovitek. Hipoma se je zresnila. Naglo je prečitala kratke tiskane vrstice in si z negovanimi prsti zakrila usta.

"Jezus, kaj je to?" je odločila izico in prepadeno pogledala okrog sebe. Potlačila je pisno v torbico in se molče od-

stranila, ne da bi osuplemu omizju le z besedico omenila, kaj se je zgodilo. Na licih sta se ji pojavili dve rdeči lisi.

V svoji sobi se je zgrudila na stol. Strmela je v črke pred seboj in poslušala glasne utripe v sencih. Misli so ji bile stisnjene. Čitala je dvakrat, trikrat in ogledovala priloženo majhno fotografijo. Zbrala je vso svojo voljo in se vlekla k oknu k bolj-ši svetlobi.

"To sem jaz. A to? — Oton, brez dvoma. Po močnih plečih ga poznam. Četudi je obraz skrit. — Le kdo, le kdo me je mogel videti? Bog, en sam poljub, in že sem izdana."

Tiskane črke na zmečkanem papirju so se ji rezale, posmehovale, kričale, grozile.

"Malo je zvestih žena. O tem bi lahko prepričala Vašega soproga kopija sličice, ki jo prilagam. — Vdani!"

Nado je pri vsej vročini mrazilo in stresalo. Zastrmela je skozi okno. Tisoč misli se ji je podilo v glavi, ki so se vse v klobčič zamotale, da ni vedela izhoda.

"Kdo bi to bil? Kdo me je videl? — En sam nedolžen poljub! In prav jaz imam takšno smolo. Zdaj naj to zve Matko, ko mi prav danes tako ljubeznivo piše! Iz vsake besede čutim njegovo bojazen zame, v vsakem stavku preži ljubosumnost. — Joj! Če zve Matko? Ločitev! Kaj bo? — Matku bi zadostovala že ta slika. Saj bi mi ne verjel, četudi bi govorila resnico. Samo en poljub. — Izlet smo napravili, saj nisva bila sama z Otonom. Le takrat na poti, ah! — Ha, druge žene! Na letoviš-ših! Kdo že pozna zvestobo? Če si krepostna, te zasmehujejo. — Bog, en sam poljub! In prav meni se mora to zgoditi. — Seveda bo zvedel. Nihče ne bo verjel meni, vsaki sliki. — Matko? Ubije me! Ze vsaka črka v njegovih pisnih pričah, kako je ljubosumen, kako malo zaupa temu razgretemu, razbrzdanemu morskemu ozračju. In jaz sem sama tu, obdana od samih vrelih, norih doživitev, okrog mene sama razposajenost in prostost! Kdo mi bo verjel?"

Juha na krožniku se je shladila. Družba se je nemo razšla v svoje sobe. Kakor mora je ležalo vsem na sru nenavadno za gonetno vedenje priljubljene gospe Nade.

Nada je sedela sključena v blazinah, prazno je gledala predse in ugibala.

Matko — slika — kaj bo?

Ob istem času je sedel njen soprog Matko globoko zatopljen v naslanjaču, obdan od gostega cigaretnega dima.

Včeraj je sprejel ženino pismo. Ljubeče, hrepenenja polno pismo. Da misli mnogo nanj in si neizrečno želi njegove bližine. Dobro dušica ta Nada. Celoz letovišča taka pisma. Polno ljubosumnih opazk je v vrsticah.

nismo nikdar sanjali, da bomo kdaj peli "Il Trovatore," ampak peta je bila pa vseeno.

Seveda, če bo eden ali drugi samo jamral doma, da to, pa to, ni med nami mogoče, potem bodo res vsa naša kulturna prizadevanja poginila veliko prezgodaj. Ko bi bilo med nami malo manj tarnanja, pa več delavnosti, bi to, kar smo dosegli sedaj in posedamo, lahko bilo desetno no že pred najmanj šestimi leti. Ker pa morajo pevci biti tudi sami organizatorji, gre pa cela reč bolj počasi. Gibljemo se pa vseeno. Do sedaj se je pelo šest opernih del, dve od teh se je ponovilo, kar pomeni, da se ukvarjamo z opero zadnjih osem let.

Vse to v eni sami sekundi. Nato je hitro stopila bliže in mu negotovo ponudila obe roki v pozdrav. Ustnic se ni upala ponuditi v poljub.

Ali ve, ali ne ve? Tako rada bi se mu izpovedala takoj sedaj, s poljubi in solzami bi ga preprosila, da bi ji besumnih opazk je v vrsticah.

(Dalje na 4. str.)

RAZVOJ PETJA DO OPERE

(Dalje iz 1. str.)

ričakuje, da dobi dirigent svojo nagrado za trud. Pogoji za obstoj take orkestralne skupine, lahko z gotovostjo rečem, da so boljše sedaj, kakor so bili kdaj prej v clevelandski naselbini. Kar predstavljam si, kako veličastna bi prireditve izgledala, recimo opera "Il Trovatore," če bi bila spremljana, recimo, s 40 ali 50 osebami močno orkestro. Kaj takšnega bi naredilo na gledalca tako mogočen vtis, da bi res gledal če je to res v S. N. Domu ali kje drugje. Torej je pri cel reči treba nič drugega, kakor iti na delo in gledati na to, da se ideja uresniči. To ni nič nemogočega. Tudi mi

V sobo je stopila uradnica in izročila došlo pošto.

Leno se je iztegnil iz naslanjača in počasi odprl vrhnje pismo. Hipoma je bil pokoncu. — Buljil je v tiskane črke, strmela v fotografijo in spet v pismo.

Ne, to je že več ko smešno! Njemu se pripeti kaj takega? Prav njemu in prav zdaj, ko je žena z doma!

Razburjeno je šinil s prsti skozi lase in se spustil v naslanjač.

"Malo je zvestih mož. O tem bi lahko prepričala Vašo soprogo kopija sličice, ki jo prilagam. Pikantno doživetje slamnatega vdovca, kaj? Vdani!"

Ogledoval je sliko.

"To je gotovo Erna. Kdo drug se mi je sicer obehal okrog vratu! Kateri vrag, kateri razbojnik naju je ujel na filmu? Le kako se mu je to posrečilo, tu v sobi, tukaj? — En poljub, en sam poljub, In še celo Erna. — Ta kačica zapeljiva, kako je prežala, kdaj bo Nada odšla! Kar nenadoma se je pojavila pred menoj. — Kako zna poljubiti! In ta vonj, te oči, ta usta! Saj sem le človek, in še prav zapuščen mož povrh! — Če Nada dobi to sliko v roke, je vsako prigravarjanje zaman! Ze itak je vsa divja na Erno od ljubosumnosti. Napravila bo škandal! — Ločitev zakona! Uh! — Vrag vendar, prav meni se mora kaj takega primeriti. — Ha, drugi možje, če žene odidejo na letovišča! Ni da bi govoril. — En sam poljub! Vsega je kriva ta kača Erna! — Kdo mi bo verjel, če vidi sliko, da je bilo vse le nedolžna kratka šala? — Obraza sicer ni videti, hm. A Nada in ljubosumnost imata dobre oči. Le kaj mi je storiti? Nada bo ali jutri že doma ali pa pobegne k staršem! — En poljub! Strela!"

Nada je oklevala med vrati in krčevito stiskala ročaj ročnega kovčega. Kako rada bi stekla k Matku in se ga prisrčno, ljubeče oklenila, da ji ni branila tista neprodorna megla bojazni, dvomov, tesnih občutkov in skrbi, ki jim pravimo slaba vest. Plašno vprašajoče je pogledala proti možu, kakor bi hotela v njegovem čudno se izpreminjajočem pogledu najti takojšen odgovor.

Matko pa je stal smešno zmeden ob stolu in njegov skoraj proseči pogled je preiskujoče begal in iskal za ženinim malim čelom odseva kake sumnje. V njenih očeh je gorel čuden ogenj in Matko je našel njen smehljaj otožen, kakor bi skrival tiho tajno bolelost.

Vse to v eni sami sekundi. Nato je hitro stopila bliže in mu negotovo ponudila obe roki v pozdrav. Ustnic se ni upala ponuditi v poljub.

Ali ve, ali ne ve? Tako rada bi se mu izpovedala takoj sedaj, s poljubi in solzami bi ga preprosila, da bi ji besumnih opazk je v vrsticah.

nismo nikdar sanjali, da bomo kdaj peli "Il Trovatore," ampak peta je bila pa vseeno.

Seveda, če bo eden ali drugi samo jamral doma, da to, pa to, ni med nami mogoče, potem bodo res vsa naša kulturna prizadevanja poginila veliko prezgodaj. Ko bi bilo med nami malo manj tarnanja, pa več delavnosti, bi to, kar smo dosegli sedaj in posedamo, lahko bilo desetno no že pred najmanj šestimi leti. Ker pa morajo pevci biti tudi sami organizatorji, gre pa cela reč bolj počasi. Gibljemo se pa vseeno. Do sedaj se je pelo šest opernih del, dve od teh se je ponovilo, kar pomeni, da se ukvarjamo z opero zadnjih osem let.

Vse to v eni sami sekundi. Nato je hitro stopila bliže in mu negotovo ponudila obe roki v pozdrav. Ustnic se ni upala ponuditi v poljub.

Ali ve, ali ne ve? Tako rada bi se mu izpovedala takoj sedaj, s poljubi in solzami bi ga preprosila, da bi ji besumnih opazk je v vrsticah.

(Dalje na 4. str.)

LOUIS MAJER

7508 St. Clair Ave.

TRGOVINA OBUTVE

Želim prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem mojim odjemalcem in prijateljem.

Lepa hvala za dosedanjo naklonjenost ter se priporočam tudi za v bodoče.

GASOLIN

OLJE

Ako hočete imeti vesele božične praznike in Novo Leto z vašim avtom, potem je potrebno, da mu daste

KATERI NE ZMRZNE TUDI AKO JE 10 STOPINJ POD NIČLO MRAZA.

Več o tem pove poslovodja Pennzoil postaje na St. Clair Ave. in East 43 St.

FRANK SOMRAK

POSLOVODJA

TIRES

TUBES

TELEFON: ENDICOTT 9181

NORWOOD FLORAL SHOPPE

6120 St. Clair Ave.

Krasne cvetlice in šopke se vedno dobi v naši cvetličarni za vsako priliko. Sedaj za praznike imamo na razpolago veliko izbiro ter se priporočamo za nakup. JOHN L. MURGEL Henderson 4814

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

MR. IN MRS. JOHN PAULICH

5238 St. Clair Ave.

RESTAVRACIJA IN PIVO

Domača kuhinja. Postrežba prvovrstna. Cenjenemu občinstvu se prijazno priporočamo za naklonjenost.

Želimo vsem gostom in prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto!

MR. in MRS. FRANK SUHADOLNIK

1196 Norwood Road

Želimo prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim gostom in prijateljem.

Pri nas postrežemo z dobrim pivom, sendviči, cigarami, cigaretami, itd. Se priporočamo, da nas obiščete!

Želimo prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim prijateljem in obiskovalcem.

MR. IN MRS. ANTON LUZAR

6721 St. Clair Ave.

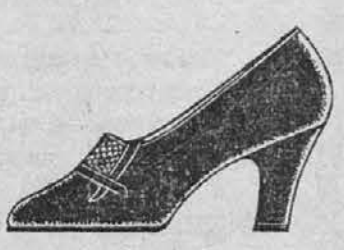
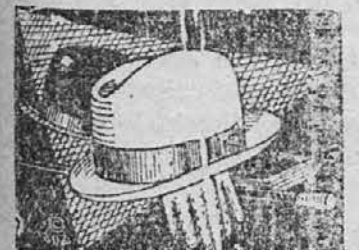
Ob vsaki priliki vam postrežemo z vsakovrstnimi pi-jačami — Se priporočamo za naklonjenost!

STRAUSS OLDE TYME TAVERN

Najboljši likerji, vina in pivo. Pri nas dobite tudi najboljše slivovke in brinovce iz starega kraja.
881-883 E. 79th St.
HEnderson 0789

Imamo polno zalogo vsakovrstnih stvari za božična darila.
ČEVLJE ZA CELO DRUZINO.

ANTON OGRIN

15333 Waterloo Road

V SLOV. DEL. DOMU

Vesele božične praznike želimo vsem prijateljem in odjemalcem!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim številnim odjemalcem in prijateljem!

KOMIN'S PHARMACY

6430 St. Clair Ave. vogal Addison Rd.

SLOVENSKA LEKARNA nasproti SND

Vsem rojakom se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost in se priporočamo za v bodoče.

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem prijateljem in odjemalcem.

FRANK LAURICH

15601 Holmes Ave.
MULberry 9467

Sedaj imamo velike lepe prostore, kjer vam bomo lahko dali še boljše postrežbo. Imamo dobro 6% pivo in vsakovrstna vina ter okusen prigrizek. Se priporočava za obisk.

FRANK IN MARY MODRIJAN

16000 Waterloo Road

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

THE CLEVELAND SAW & MANUFACTURING CO.

1173 East 58th St., Cleveland, Ohio

Iskreno želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto!

ANTON NOVAK

5301 St. Clair Ave.

GROCERIJA IN MESNICA ENdicott 9067

Želimo prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim prijateljem in odjemalcem!

Iskrena hvala za vaše upoštevanje v tekočem letu ter se vam priporočamo tudi v prihodnosti.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem in se priporočamo.

WATERLOO DRY CLEANING

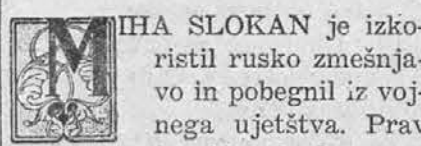
FRANK TREBEC

15809 Waterloo Road

Kenmore 1275

Deseti iz vasi

Filip Omladič

MIHA SLOKAN je izkoristil rusko zmešnjavo in pobegnil iz vojnega ujetštva. Prave sklepal, da ga v strelske jarke ne bodo več silili, ker mu je bila granata v Karpatih odtrgala dva prsta na desnici, a motil se je, ko je mislil, da ga bodo pustili kar domov. Niti upanje, da bo prišel k svojemu 87. polku v Celje, se mu ni izpolnilo, ker je bilo leta 1918. že čisto nepomenljivo, kje si človeka pobral, samo da si ga imel, če si ga potreboval. Tam po zasedenih poljskih in ruskih krajih in na svojem obmejnem ozemlju je potrebovala Avstrija mnogo ljudi, ki so lahko bili tudi manj sposobni za vojaško službo. Miho so potisnili k nekemu skladišču za vojaško obleko v Lvovu.

Slokanovi v majhni vasi ob Savinji so se razveselili, ko so po dolgih letih spet prejeli od Mihe pisanje, da še živi. Odgovorili so mu, da je izmed vseh desetih vaščanov, ki so odrinili na razna bojišča, samo še on živ. Dva je raztrgala mina pod Grnado, dva sta padla pri Gorici, eden je umrl kot vojni norec v blaznici, enega so ustrelili kot izdajalca v Srbiji, a ostali so izginili na ruskem bojišču. Eden izmed teh je baje umrl za tifusom v nekem ujetniškem taborišču v Sibiriji.

"Deseti iz vasi pa se bo vrnil živ domov," si je rekel Miha, ko je prebral pismo.

Pri skladišču je Miha pasel lenobo in zaradi nezadostne prehrane gladoval ko volk v začetnem gozdu.

Meseca oktobra se je naenkrat začelo med vojaštvom šušljanje, da bo vojne kmalu konec. Mihovi tovariši, ki so se vračali z dopusta s Češkega, so dajali šušljanju že stvarno podlago: polom na solunski fronti.

Disciplina je začela pešati. Dopustniki so ostajali kar doma in zdaj je izginil ta, zdaj oni Mihov tovariš. V pisarni dezerterjev nazadnje niso več niti zapisovali.

Tudi Miha si je zaželel domov. Prosil je za dopust, pa mu ga niso dali.

Domov! Čedalje glasneje ga je klicalo. Nakupil si je živeža, kolikor ga je mogel dobiti, in iz vojaške zaloge izmaknil nekaj konserv. Vse skupaj je potlačil v nahrbtnik in jo mahnil lepega popoldneva na postajo, kjer so se že nekaj dni kar vrstili vlaki, naphani z vojaki. Ker ni mogel v noben voz, je stopil na stopnice najbližjega vagona in se prijel za držaj.

Nihče ga ni vprašal, kam pojde. Kdo naj bi v tej babilonski zmešnjavi stikal za dopustnimi listinami.

"Vožnja ne bo prijetna," je mislil Miha in se izkušal preriti s stopnic v voz. Pa ni šlo, saj jih je bilo pred njim še pet, šest, ki prav tako niso mogli naprej. Med temi je naletel prav poleg sebe na rojaka, ki se mu je oglasil, ko je zaslišal Mihovo priđušanje.

Popoldne sta obiskovala vaščane. Pa je bil tudi pri njih vesele trud zaman. Ljudje niso imeli ali pa niso hoteli prodajati. Ko sta šla mimo večje domačije, sta videla v kletni shrambi kup krompirja.

"To bi bilo nekaj," so se Mihi zasvetile oči.

"Počakajva noči, pa bova v lomila v shrambo," je predlagal Janez. "Crkniti še ne maram."

Mihi se je zazdelo, da bi to ne bilo čisto prav, a glad, ki mu je rogovillil po želodcu, da so mu zobje skoro šklepetaje prosili za plen, je zadušil pomisleke.

Pozno ponoči, ko je bilo temno ko v rogu in je pritiskal čedalje hujši mraz, sta se splazila k shrambi. Nikjer ni bilo žive duše. Z velikim vojaškim revolverjem se je ustopil Miha pred poslopje na stražo in na-

penjal ušesa, medtem ko je Janaz z vso naglico in tiho, da se je čulo, kakor bi škrtala miš, z vetrihom, ki si ga je bil prej sam napravil, brez težko odklenil preprosto ključavnico. Komaj pet minut, pa sta bila oba nahrbtnika natlačena.

Previdno sta se potem po vaški cesti vrnila k baraki in se vtihotapila vanjo. Nihče ju ni videl, kdaj sta legla kar blizu vrat na umazana tla, kjer je bilo še nekaj prostega prostora. Potuhnila sta se, ko se je zdajci iz vasi zaslišalo vpitje o tatovih in vlomilcih, ki pa je kmalu spet utihnilo.

Prečula sta vso noč, ker sta stražila plen, in se zjutraj zgodaj napotila v gozdiček, kjer sta bila že prejšnji dan. Tam sta napravila ogenj in prepekla ves krompir. Potem sta se vrnila s sklepom, da se zrineta v prvi vlak, ki bo obstal na postaji, četudi s silo. Pri židovskem trgovcu sta se napila ruma in korajže, da sta do postaje pripepa in privrskala, kakor bila doma na vasovanju.

"Že od mobilizacije nisem bil doma," je začel pripovedovati Miha. "Dekle imam. Zdaj prevzamem posestvo in se oženim. Če me še čaka... Nič mi niso pisali o njej..."

V pijanosti je Miho zaskrbelo. V tem je obstal na postaji dolg tovorni vlak, natlačen s telesi, zavitimi v vojaške cunje. Z močnim zaletom sta se tovariša pognala proti najbližjemu vozu in se s preklinjanjem prisuvala med zgnetena telesa. Sredi vagona je stal majhen štedilnik in neki Dunajčani so pekli na njem race. Vozili so se na dopust in so se najhuje upirali vsiljivcema. Ni jim bilo všeč, da se je možnost udobnosti zmanjšala s prirastkom. Miha in Janez sta se kar po domače pridušala, da ju noben hudič več ne pridrži v tem prekletem gališkem gnezdu in da ne marata crkniti zdaj, ko bo vojne konec. Ker ju nihče ni razumel, so protesti utihnili.

Vlak je lezel ko upehana kača počasi skozi jesensko pokrajino. Zdaj pa zdaj je obstal kar sredi proge, kakor da se hoče od napora malo oddahniti...

Že tretja noč vožnje v tovrnem vlaku se je bližala. Spati v takem vlaku skoro ni bilo mogoče. Nekateri so zdaj pa zdaj kar stoje malce podremali. Redki so se lahko zrinili k stenam, da so se naslonili nanje in nekoliko udobneje kinkali. Hrane je ljudem primanjkovalo. Vmes so bili sestradani okostnjaki, ki vse te dni niso deli v usta niti drobtinice kruha. Se do vode niso mogli. Janez in Miha sta z največjem samozatajevanjem varčevala z zalogo pečene krompirja in jedla le toliko, da nista omagala. Nekaj sestradancev je tako oslabelo, da so jih morali med vožnjo odložiti. Enega izmed njih je stisnila jetika in so njegovo truplo kar vrgli iz vagona kakor mrhovino.

Tik pred Dunajem sta tovariša pojedla zadnje ostanke zaloge. Ko je tovorni vlak obstal na Dunaju, so morali vsi izstopiti in počakati druge vlake.

"Spati moram, spati," je mrmljal Janez, "ne morem več. Ne odpeljem se naprej, dokler se ne naspim..."

Vso noč sta v baraki spala ko mrtva in stopila zjutraj v svoj vlak, ki v njem še ni bilo posebnih gneče. Celo sedela sta lahko na klopeh.

"Ne premaknem se več s prostora, dokler ne pridem v Celje," se je hropil Miha.

"Dva, tri dni, pa bova doma." Doma! Obema so se mrzlično zasvetile oči. Doma! Lakota je bila skoro pozabljena.

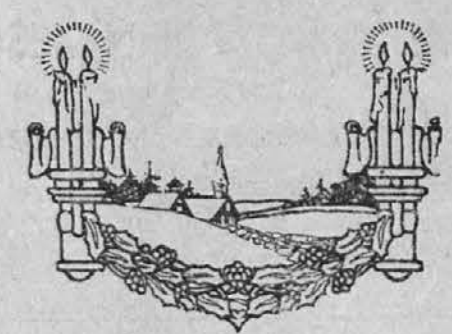
(Dalje na 4. str.)

KUPITE cvetlice

ZA BOŽIČ

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ŽELIMO VSEM CENJENIM ODJEMALCEM!

Za Božič smo založili našo cvetličarno z najrazličnejšim ter najlepšim umetnim in svežim cvetjem.—Priporočamo vam, da pridete k nam po vaše božične vence in šopke za okras vašega doma.

Svež šopek cvetlic je najlepši dar za ženo, mater ali dekleta. — Razveselite jih!

IGNAC SLAPNIK

CVETLIČAR

6102 ST. CLAIR AVE.

HEnderson 1126

MR. IN MRS. FRANK MIHČIČ

7202 St. Clair Ave.
GOSTILNA

Pri nas dobite prvovrstno 6% pivo in dobro vino ter okusen prigrizek. Se priporočamo za obilen obisk.

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto želimo vsem!

JACK IN ANTONIA SUSEL

1301 East 54th St.

BEER GARDEN IN RESTAVRACIJA

Najboljše pivo in vino dobite vedno pri nas. Imamo tudi fino urejen prostor za balincanje. Obiščite nas!

Vsem prijateljem in obiskovalcem želimo prav vesele božične praznike in srečno novo leto!

ANGELA DEŽMAN

6301 Glass Ave.

SLAŠČIČARNA IN PIVO

Imamo tudi vsakovrstne cigare in cigarete.

Vljudna postrežba. — Cenjenemu občinstvu se priporočamo obenem pa želimo vesele božične praznike in srečno novo leto.

JEANETTE RESTAURANT

1022 East 63rd St.

JOHN TURŠIČ, lastnik

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim gostom in prijateljem!

Zahvaljujemo se vsem gostom za naklonjenost, ter se priporočamo, za nadaljno naklonjenost. Fina domača kuhinja ter 6% pivo in vino.

FRANK KLEMENČIČ

1051 Addison Road
BARVAR IN DEKORATOR

Zahvaljujem se za dosedanjo naklonjenost ter se priporočam tudi za v bodoče.

Vesele Božične praznike in srečno Novo Leto želimo vsem.

MR. IN MRS. JACK CUCANIC

4428 St. Clair Ave.
BEER GARDEN

Postrežemo z dobrim pivom in sendviči. Imamo tudi lep prostor za balincanje. Se priporočamo za obisk, obenem pa

želimo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim prijateljem in znancem.

Želimo prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim prijateljem in odjemalcem!

MR. IN MRS. JOHN MESOJEDEC

1225 Norwood Road

SLAŠČICARNA IN GROCERIJA

Nabavite si vaše potrebščine pri nas. Imamo tudi cigare, cigarete in tobak, kako tudi fino grocerijo. Se priporočamo. — Dajamo zelene (Eagle) znamke.

MR. IN MRS. MIKE JALOVEC

6424 Spilker Ave.

GOSTILNA

Pri nas dobite dobro pivo in vino. Cenjeno občinstvu se priporočamo za obisk, obenem pa

želimo vsem prav vesele božične praznike in srečno novo leto!

JERRY GLAVAČ

1052 Addison Road

KLEPAR

Vesele Božične praznike in srečno Novo Leto želimo vsem.

Kadar imate kaka popravila ali druga dela spadajoča v našo stroko, pokličite nas. Delo prvovrstno in zmerne cene. Henderson 5779

MR. IN MRS. ANTON KOREN

4426 Hamilton Ave.

GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

Serviramo najboljšo pivo in prvovrstna jedila. Točna in prijazna postrežba. Prijateljem in znancem se priporočamo, da nas obiščejo.

Vesele Božične praznike in srečno Novo Leto želimo vsem.

NEW YORK DRY CLEANING

6120 Glass Ave.

CISTILNICA OBLEK

Zahvaljujemo se vsem rojakom in rojakinjam za naklonjenost v preteklem letu, ter se priporočamo še za naprej.

Želimo vsem vesele božične praznike in srečno novo leto! FRANK TEKAVEC, lastnik

JERRY MOHAR

6129 St. Clair Ave.

BEER GARDEN

Fino pivo in vino ter dober prigrizek imamo vedno na razpolago. V kleti imamo izvrstno urejen prostor za balincanje. — Obiščite nas.

Vsem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

MR. IN MRS. FRANK GREBENC

1297 East 55th St.

Želimo prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim prijateljem in odjemalcem!

Priporočamo se, da nas ob priliki obiščete. Imamo vsakovrstno žganje, 6% pivo in vino, kot tudi fine sendviče in cigare.

SLABA VEST

(Dalje iz 2. str.)

moral verjeti. Saj ga ima tako rada!

Le zakaj molči in ji takoj ne reče, da ve vse. Čemu jo muči.

"Matko!"

"Nada!"

Zunaj je zazvonilo in med vrati se je prikazala Albinova glava.

"Ujej, kaj vidim! Ptica-selivka se je vrnila iz južnih krajev?"

"O, Albin!"

Napetost se je v hipu polegla in oba sta Albina skoraj hvaležno pogledala. Matko mu je stresal roko in ga prijazno posadil v stol.

"Niti dobro se še nisva pozdravila z Nado!" se je veseleje dokaj sproščeno zasmejal in o-prezujajoče pogledoval ženo.

"Prihrumiš kakor burja!" Nada je primeknila stol in naslonila bradico v dlani.

"Vidita! Saj sem rekel, da bom motil mlado srečo!"

Nada se je ponovno skrbno ozrla v možev obraz in je ujela nežen, milujoč pogled. Že je zagorelo upanje v njej, da je vse le prevara čuvtsev in brezsmiselnih skrbi, a ko je drugič skrivaj poiskala Matkovo lice preko Albinove razkuštrane glave, je videla spet tisti čudni drget in globoko začrtano gubo med očmi. Tedaj je upadlo zadnje upanje. Le še nemo je slonela ob mizi in z narejeno pozornostjo sledila Albinovim hrupnim pogovorom.

"In ti, Nada?" se je obrnil Albin proti njej in se ji zagledal v oči z rahlim nasmeškom na ustih.

"Sedaj si ti na vrsti, da nama poveš svoje doživljanje. Pa vse po pravici, prosim! Nič o-lepševanja, nič prikrivanja, samo resnico kakor pri spovedi. Si bila zadovoljna? Je morje slano? Si mnogo plesala in ponočevala? Si bila zvesta možu, svojemu dobremu Matku? Kaj?"

"Glej, glej, kako je zardela. Kaj res, da si bila zvesta? Tega ti skoraj ne morem verjeti. In ti, Matko, si ji že izprašal vest?"

"Oh, koliko ti govoriš!" ga je prekinila in izkušala obdržati kar najbolj ravnodušen obraz. Ni se premeknila, le prtičkov o-gele je ovijala okrog prsta.

Tedaj pa se je vsa besedna ploha obrnila na Matka.

"Glej ga, človeka! Šele zdaj si te lahko natančno ogledam. Kar suh si postal in zelen. Nada, ni dobro puščati moža tri tedne samega. In nič kaj vesel nisi videti. Seveda, ves red ti je tvoja ljuba gospa postavila na glavo. Če je človek tako sam in zapuščen, laže pade v izkušnjave. Oprosti, Nada, tudi jaz nisem držal besede. Obljubil sem, da mu bom angel varuh, pa me do danes ni bilo več ko dvakrat k njemu. Toliko sem imel opraviti. Saj veš, po-letje, fotografije, moja slaba stran. Nekaj novega sem se naučil. Kaj ljudje vsega ne znajo? Na primer! Zadostuje, da imam fotografijo glave, pa napravim, da ti ta človek sedi na drevesu in ima opičje telo. Ali pa da objema deklico, ki je še nikdar niti videl ni. Prava, lepa fotografija! Malo slabe vesti in malo razburjenja, in ta človek bo sveto prepričan, da je slika resnično posneta. Slaba vest, dragi moji, pričara neverjetno podobnost v postavi!"

Nu, včasih mi pride moj skromni risarski talent prav. — Ali hočete videti enega izmed takih interesantnih posnetkov?"

"Ne, ne!" sta soglasno zabranila Albinu in se nehoti spogledala. Posebno Matko se je vidno oddehnil.

Albin je spravil listnico in se potuhnjeno nasmehnil.

"Čemu toliko vika? Mislim, da vaju bo zanimalo. A vidva nimata smisla za foto-sport. — Zdjaj pa moram iti. Nečem še dalje motiti mlade sreče. Saj vama že na obrazih

čitam, kako rada bi se me izne-bila."

Nadine oči so se smejale in grozile. Albinov hudomušni pogled ji je odgovorjal: "Pa sem te! Drugič hodi še sama na morje!"

"Hudobnež!" je šepnil Matko prijatelju ob vratih in oči so se mu iskrile.

"Slaba vest, bratec!" se je zarežal Albin in izginil med vrati.

Matko je v dveh skokih premeril sobo in obstal pred Nado. In potem?

Beleške

Gorje pisatelju, ki napiše dva zloga, kjer bi zadostoval eden! Ali bi se naučili letati, če ne bi imeli tako šibkih kosti?

Razočarati se nad kakšnim človekom ne pomeni nič drugega, nego da si bil slab psiholog da si postopal in sodil prehitro in brez potrebne vestnosti ter znanja.

Aktualna knjiga — kakor da bi dobre knjige ne bile vedno aktualne! Kakor da bi bile slabe knjige, ki so kdaj aktualne!

Enakost, za katero stremimo: ustvariti vsakemu bitju življen-ske pogoje, v katerih bi lahko

na najzdatnejši način napravilo svoje sile koristne.

Težje nego soditi, se ljudje nauče presoditi, kar jim je tu-je in o čemer jim torej ne pri-stoji nobena sodba.

Ljudje so najprvo otroški, po-zneje otročji. Kdaj bodo neki odrasli?

Kdor ne zna čitati knjig ka-kor pisma in pisma kakor knji-ge, je slab čitatelj.

Parkelj, parkelj

Kaj ti pravim, črni parkelj, mučno mi je to rožljanje, vso noč slušal sem verige, grde, težke sanjal sanje.

Gledal sem obraze črne, brez ljubezni in veselja, zrl v obeh plamene rdeče, polne zlobe, škodoželja.

Slušal sem verig rožljanje, jok in stok, rotnenje, kletve, vmes pa glasno krohotanje, blazni vrisk pogubne žteve.

Pa sem malone pozabil, da nočoj v nedolžna srca nade, smeh, veselje trosi.

Pa sem mislil sam pri sebi: teh dobrin je vse premalo... Črni parkelj, črni parkelj, kaj se mi je vse sanjalo!

DESETI IZ VASI

(Dalje iz 3. str.)

Njuni oslabei telesi sta se zi-bali v vozu, kakor da nimata hrbenic, ko je vlak monotono ropotal proti Štajerski. Dre-mala sta in mislila, sto reči sta mislila na povratku v stare ča-se.

"Janez, ali imaš tudi ti dekle doma?"

"Ne! Neki Tirolec mi jo je za-peljal. Pustiva to! Sem že po-zabil... Prekleta vojna hudiče-va... Ne vem, kakšna kompani-ja, sami tahinirarji, se je vgne-zdila v naši vasi. Dekle, se je pri-jelo tistega lumpa. Jaz sem bil takrat pri Przemyslu ranjen. Več mesecev sem ležal..."

Mihi je bilo žal, da je načel kočljivo vprašanje.

"Tudi jaz ne vem, kaj je z mojim dekletom." Oba sta u-molknila in počasi začela spet kinkati z glavama.

"Čuj, žrl bi, vse bi žrl, kar bi dobil," se je spomnil Janez.

"Kje hočeš dobiti? Ali naj spet zapustiva vlak?"

"Pri moji krščeni duši, iz vlaka pa ne pojdem. Rajši res po-ginem. Prekleta Avstrija, če si začela vojno, bi morala skrbeti tudi za žrtje."

Vlak se je na postajah pol-nil. Nekdo je prinesel z dopu-sta dva mabrtnika kruha in ga prodaja kosček po tri krone.

Kupila sta nekaj kosov in jih pogoltnila, pa je bilo premalo. Kapljica v morje. Samo še bolj sta razdražila glad, ki ju je da-vil z besnostjo norca, ki mu no-bena reč ne prinese več utche.

Da bi vsaj lahko spala. A so ju grizle uši, ki sta jih imela vedno več, ker jih med vožnjo nista utegnili uničevati.

In govoriti se jima ni dalo. Ure in ure sta se vozila brez be-sede, kakor omamljena, kakor v nekem čudnem svetu, ki ga ni mogoče razumeti in ki mu ni mogoče doumeti smotra in po-mena.

Vozila sta se od Dunaja že drugi dan. Vlakov z vojaštvom z italijanskega bojišča, ki so srečavali njun vlak, je bilo ved-no več. Ali je že vojne konec?

Miha se je zamislil v žganje, ki jih bo jedel doma. Včasih so kje v vagonu zaškrtali zobje in Miha je kakor v sanjah gledal roko, zaganjajočo z otroškim veseljem v usta kruh, ki so ga zobje mleli, kakor bi plesali poskočnico. Velik kos kruha. Ni imel moči, ni imel poguma, da bi beračil. S trdo stisnjenimi zobmi se je zvijal na klopi v dve gube in gledal po tovariših, ki je naposled kljub ušem trdno za-spal poleg njega z izrazom iz-mučene živali na obrazu. "Vedno

bliže si domu," mu je govorila misel v dremavici. "Potrpi!" mu je šepetalo upanje. Zaspal je tudi sam in v sanjah se mu je zadelo, da je spet tam v Kar-patih in da sikajo nad njim gran-nate. "Nikdar ne bo vojne ko-nec," so govorile sanje, ki so zdajei preskočile na ujetniško taborišče v Rusiji, kjer je celo tri leta stradal in v hudih ru-skih zimah zmrzoval. Ko se je zbudil, je bil vlak na slovenski zemlji. Tovariš je še spal.

"Kar spi, siromak!" je pomi-slil in usmiljenje s tovarišem ga je grabilo za grlo. Počitek je Miho toliko okreplil, da se je glad še bolj neukrotljivo o-glašal. Malo pred Celjem je zbudil tovariša:

"Doma sem."

Janez je skočil pokoncu. Po-mencal si je oči:

"Hvala Bogu, dobro sem spal. Ali mi boš kaj pisal? Ali se bova še kdaj videla, Miha? Saj boš pisal..."

S solznimi očmi sta se poslo-vila in Miha je klecajočih korak-ov odmandral iz voza. V Cel-ju je bilo vse na nogah. Vojne je res konec in Avstrije tudi. Ta vest ga je tako poživila, da ni čakal savinjskega vlaka. Ni strpel. Napotil se je peš po dr-žavni cesti. Kakor pijanec je korakal. Čimbolj pa se je bli-žal domu, tembolj so se nape-njale v njem mišice. Čedalje močnejši se je zdel sam sebi. Uši ni več čutil. Nič več ni bil lačen.

Ko je zagledal pred seboj rojstno vas in domačijo svojih staršev, sestre in bratca, je za-vriskal kakor v tistih nekdanjih nočeh, ko je hodil vasovat. Nje-gov vrisk pa je bil tako divje zmagoslaven, da se ga je sam u-strasil. Tako menda zatuli div-jak, ko stopi ves upehan od bor-be na ubitega sovražnika. Dese-ti iz vasi je premagal vojno in se vrača.

Pred hišo je stala mati in se prestrašena umaknila, ko je vi-dela, da se bliža zamazan, s ko-cinami porasel in shujšan po-tepuh v vojaških cunjah. Šele ko je izpregovoril, mu je stopila nasproti. Solze so ji silile v oči, ko ga je gledala in mu stiskala roko.

"Doma sem zdaj, mati, in zdrav sem. Samo če boste imeli dovolj žgancev, pa bom kmalu na konju."

Vsi so prijтели iz hiše, oče, sestra in bratec, mu podali roke in ga obstopili z vprašanji. Pri-šli so še sosedje in ga pozdrav-ljali, saj se je edini izmed vseh vaščanov vrnil živ iz krvave vi-hre.

JAMES SLAPNIK, JR.

6620 St. Clair Ave.
CVETLIČAR

Želimo prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim prijateljem in odjemalcem!

Iskreno se zahvaljujemo za dosedanjo naklonjenost ter se cenjeni javnosti priporočamo za v bodoče. Mi imamo vedno najlepše cvetlice in šopke ter vence za vsak slučaj, najsi bo vesel ali žalosten.

CENE ZMERNE SE PRIPOROČAMO

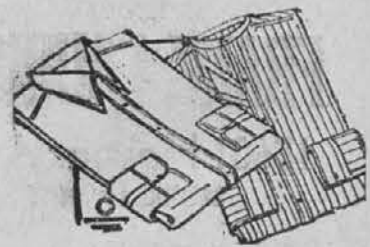
MARN'S DRY CLEANING CO.

6511 St. Clair Ave.

Za dosedanjo naklonjenost naši čistilni trditi se vsem najlepše zahvaljujemo in se enako priporočamo za naklonjenost za bodoče!

NAŠA MODERNA CISTILNICA JE OPREMLJENA Z NAJBOLJŠIMI STROJI, DA NAM JE MOGOČE ZADOVOLJIVO SČISTITI, ZLIKATI IN POPRAVITI OBLEKE!

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Iskreno se zahvaljujemo vsem našim cenjenim odjemalcem za naklonjenost v tem letu in se enako priporočamo v prihodnjem letu!

JOHN MOČNIK

TRGOVINA MOŠKE IN DESKE OPRAVE

6517 St. Clair Ave.

Umerite novo sukunjo ali obleko pri nas. Izdelujemo jih iz trpežnega blaga po nizkih cenah. Naše izkušnje so naša priporočila!

ANTON ANŽLOVAR

6202 St. Clair Ave.

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Kadar ste v potrebi modnega blaga, se gotovo spomnite naše trgovine, katera je založena z vsakovrstnim blagom za moške, ženske in otroke.

IZBIRA VELIKA NIZKE CENE

WILLOW FARMS DAIRY

ROSE URBANČIČ, Lastnica

1172 Norwood Road

VEDNO SVEŽE MLEKO IN MASLO

Se priporočamo!

Telefon: — ENdicott 3457

Vesele Božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem odjemalcem!

ZA BOŽICNA DARILA

Predno greste kam drugam, pridite k nam, ter si ogledajte našo veliko zalogo vsakovrstnih stvari, primernih za celo družino.

ANTON GUBANC

16725 Waterloo Road

Imeli bomo lepe koledarje. Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želim vsem odjemalcem in prijateljem ter se še v bodoče priporočam

JOHN KRAMER

1423 E. 55th St.

399 E. 152nd St.

Kadar si zaželite kozarec dobrega vina, 6% pive ali žganja, oglasite se pri nas.

KUNČIČEVA GOSTILNA

15610 Waterloo Road

Vesele Božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

OLJE

GASOLIN

Pri nas dobite vedno najboljše olje in gasolin po nizki ceni. Battery Service. Se priporočamo.

LOUIS NOVAK

15503 Waterloo Road

Vesel Božič in srečno Novo leto želi

KUHL HARDWARE

17218 Grovewood Ave.

Kadar potrebujete dobre barve in orodje, spomnite se naše trgovine. Cene nizke. Postrežba poštena.

Ako potrebujejo vaše sobe papiranja, pridite v našo trgovino. Imamo veliko izbiro stenskega papirja. Papiramo tudi po nizki ceni.

ANTON MAVEC

15321 Waterloo Road

Vesele Božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem odjemalcem!

Mr. in Mrs. Walter Hranilovich

1561 East 49th St.

MEŠNICA IN GROCERIJA

Cenjenemu občinstvu se toplo priporočamo, da si pri nas nabavite grocerijske potrebščine kot tudi mesenino.

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Vesele božične praznike ter prav srečno Novo leto želi

MARY HABJAN

SLOVENSKA PEKARIJA

17203 Grovewood Ave.

Pri nas dobite vsaki dan svež okusen kruh, kakor tudi različne kekse in piškote. Se priporočamo vsem.

Moderna tehnika v Marsovi službi

AKOR Damoklejev meč visi nad nami pošast bodoče vojne, ki ne bo vojna junakov, ampak vojna tehnikov. Če listaš dnevnike, revije, ilustracije, knjige, povsod naletiš nanjo.

Iz kinov in gledališč, s predavanj in društvenih prireditvev jo vlačijo ljudje s seboj za svoja stalna omizja po gostilnah in kavarnah, kjer se naprej napihujejo in iznakažajo njen že itak dovolj strahotni lik. Še v tistiš domov jo prinašajo s seboj, da se otrokom že v najnežnejših letih vtisne v dušo njena pošastna podoba.

"Da, da, bodoča vojna bo nekaj strašnega!" blisne človeku vsak čas skozi možgane. In kakor rečeno: ta vojna v vsej svoji grandioznosti ne bo prav nič junaška. Nihče ne računa na kakega Cezarja ali Napoleona, na genialnega vojskovojo, ki bi mogel s svojo nadpovprečno strateško sposobnostjo ali močnim sugestivnim vplivom na množstvo odločiti v tej moriji. Ne. Niti vojaški hrabrosti si ljudje ne upajo več popolnoma zaupati. Kako neki, ko pa v besedah: kemična, plinska, bakterijska vojna, smrtni žarki, radijske ladje, letala in torpedi ni niti za atom človečnosti več.

Bodoča vojna se nam prikazuje le še kot matematično strogo organizirana fizikalno - kemična morija, v kateri si bo tisti priboril več zaslužnih križcev in medalij, kdor bo omenjeni stroki teoretično in praktično bolje obvladal, to se pravi: tisti, ki bo imel več in bolje organiziranih znanstvenih laboratorijev, pa močnejšo industrijo. Junaka in njegov meč bo izkušala popolnoma nadomestiti moderna tehnika. Seveda se ji to ne bo dočela posrečilo že v nekaj letih ali desetletjih, toda nekoč v bodočnosti bo pa človek v vojni prav gotovo degradiran na nivo klavrne žrtve, ki se bo morala pustiti zaklati od kakega stroja ali kemikalije.

Moderna tehnika ne pozna v ustvarjanju novih še bolj učinkovitih in še bolj brezdušnih mehaničnih in kemičnih rabljev nobenega oddiha in nobenih meja. Pri vsem tem pa je tehnika sama po sebi popolnoma nedolžna. Da se v tako pretirani meri izrablja v vojne namene, je kriva obča psihoza sedanjega človeka, ki mu vojna pošast sedi za vratom, pa ga je neprestano strah, da bi ne bil v kritičnem trenutku šibkejši od sosedu. In zaradi tega je vpregel tehniko namestu v mirno civilizatorično delo v vojno industrijo, da mu pomaga skovati čim trdnjši obrambni oklep in čim boljše napadalo orožje.

Vojna industrija še nikoli ni bila tako dobro zaposlena kakor zdaj. Armade znanstvenikov in tehnikov iščejo po laboratorijih zmerom novih ubijalnih mehanizmov ter fizikalnih, kemičnih in bioloških pripomočkov za uničevanje. Na stotine novih izumov se preštudira vsak dan, in kdor pride z dobro idejo, kako in s čim opremiti armado, da bo močnejša od druge, bo zmerom z veseljem sprejet.

Zlasti velik prevrat je povzročila moderna tehnika v gradnji vojnih ladij in v vojnem letalstvu. Pri vojnih ladjah se v čedalje večji množini uporabljajo lahke kovine, zlasti aluminijeve in magnezijeve zlitine. Čim lažje je namreč zgrajen trup ladje, tem bolj se ladja lahko oboroži z večjim številom težkih topov. Nemcem, ki po mirovni pogodbi ne smejo imeti težkih bojnih ladij, se je n. pr. posrečilo z izdatno uporabo lahkih kovin konstruirati lahke križarke, ki se v orožju lahko kosajo s

točkimi angleškimi in francoskimi bojnimi ladjami.

Razen napadalne moči izkusa moderna tehnika zagotoviti ladjam tudi uspešno obrambo. V to svrhu so bili konstruirani neshetno precizni aparati, ki s pomočjo zvočnih valov že na prav veliko razdaljo signalizirajo bližanje podmornice. Zelo občutljivi podvodni mikrofoni prestrezajo rahle zvoke, ki jih povzročajo tek električnih motorjev na podmornici in preko električnih ojačevalcev sprožijo signalne naprave. Za odkrivanje min, ki so ladjam najbolj nevarne, je izumila tehnika aparate, ki delujejo na principu zvočnega odmeva. Z nekakšnimi podvodnimi sirenami proži ladja v vodi pred seboj močne zvočne streljaje, in če ti zadenejo na mino ali drugo oviro, se odbijajo nazaj proti ladji, kjer jih registrirajo mikrofoni. V skrajni sili se ladja na umiku lahko zmerom skrije za oblake umetne megle.

Zelo velik pomen bodo imele v bodoči vojni tudi brezžično krmarjene vojne ladje, v prvi vrsti manjše edince, zlasti pa torpedi, ki predstavljajo v tej opremi orožje, kateremu se ladja skoraj ne more ogniti. V zvezi z brezžično krmarjenimi torpedi je treba omeniti tudi peklenki izum Japoncev, ki namestavajo v bodoči vojni na morju uporabljati žive torpede, projektila, ki jih bodo vodili ljudje, slepo žrtvujoč lastno življenje proti sovražni ladji.

Pravijo pa, da se bodoča vojna ne bo odločila niti na kopnem niti na morju, ampak v zraku. Glede na velikanski napredek letalske tehnike je ta prognoza prav verjetna. Med primitivnimi letali svetovne vojne in današnjimi letalnimi trdnjavami je prav taka razlika, kakor med Nelsonovo leseno "Victory" in sedanjim jeklenim dreadnoughtom. Zlasti moderna bombna letala so tehnične mojstrovine, kakršnih bi si človek pred leti niti v fantaziji ne mogel zamisliti. Grade se kolosi, ki se z motorno silo nekaj tisoč konjskih sil lahko dvignejo več kilometrov visoko nad zemljo s tavorom 5000 do 10.000 kg bomb in katerih akcijski radij znaša preko 1.000 km. Moderna bojna letala niso več opremljena samo s strojnimi, ampak se čedalje česče oborožujejo tudi že s topovi malega kalibra, tako da lahko posežejo v boj na mnogo večjo razdaljo kakor doslej. Veliki napredek v gradnji bojnih letal je v prvi vrsti pripisati uporabi lahkih kovinskih zlitin, ki jih je sestavila moderna tehnika v zadnjih letih.

Ker je bombardiranje iz zraka najbolj učinkovito, kadar pride iz nenada, si tehnika na vso moč prizadeva, da ustvari bombna letala, ki bi bila sposobna za nočne polete. Ker se pa pilot v temi ne more orientirati po zemlji, je bilo treba konstruirati celo vrsto aparatov za tako imenovano slepo letenje. Za kajpot služijo letalu brezžične postaje, ki oddajajo na poseben način kombinirane znake, po katerih lahko vodnik uravnava pravo smer. Položaj letala v zraku pa se spet registrira na vrsti instrumentov, ki kažejo pilotu, ali drži letalo v pravi legi ali ne. Nočna bombna letala je tehnika zdaj že tako izpopolnila, da so n. pr. zadnji improvizirani nočni napadi na London in Pariz popolnoma uspeli in se niti eno letalo v temi ni ponesrečilo.

Za obrambo v zraku je konstruirala tehnika lovska letala. Najmoderneje vrste med njimi bi še najtočneje označili za letelce motorje. Niti trupa niti kril pri njih ni mnogo videti, ker od-

pade večina gmote na sam motor z nekaj stotinami konjskih sil. V nekaj minutah se ta letala lahko zavrtijo do višine Mount Everesta in dosežajo brzine več sto kilometrov na uro. Glavno orožje teh letal so strojnice, ki streljajo skozi propeler. Okretnost in brzina teh letal je nepopisna, a bi lahko bila še večja, če bi konstrukterji ne zadel na neprekoračljivo mejo, ki jo postavlja omejena odpornost človeškega organizma. Tako naglega izpreminjanja višine, zlasti pa centrifugalne sile, ki nastopa pri okretanju, namreč človeški organi ne morejo dalje časa prenašati brez kvarnih posledic. Za vodnike takih letal so sposobni samo ljudje izredno močne telesne konstitucije.

Najučinkovitejše orožje letal so bombe. Izpočetka so se uporabljale bombe kar na oko na izbrani cilj in je seveda glede na veliko višino le malokatera zadelata natanko tja, kamor je bila namenjena. Zdaj pa je tehnika že izumila precizne priprave za lansiranje bomb, tako da je dandanes bombardiranje najmanj tako natančno kakor n. pr. obstreljevanje s topovi. Tudi same bombe so se visoko "razvile". Iz pohlavnih bombic, ki so lahko prebile hišni krov in moradla še eno ali dve nadstropji, so zrasli po več sto kilogramov težki projektili, ki lahko do tal porušijo cel blok hiš naenkrat. Nevarnejše od rušilnih bomb pa bodo seveda plinske in zažigalne bombe. Slednje so napolnjene samo z manjšo količino eksplozivne snovi, ki zadostuje, da se bomba razpoči in da se osvobodi v njej spravljene kemikalije, ki začno razvijati strupene pline oziroma zažigalne plamene. Probajna sila modernih letalskih bomb je tolikšna, da navadne kleti nikakor ne bodo dovolj varne pred njimi, marveč bo treba sezidati za civilno prebivalstvo posebna zaklonišča pod zemljo, kar je naloga gradbene tehnike.

V Parizu prav zdaj resno razmišljajo načrt, po katerem naj bi se za zaklonišča pred letalskimi napadi preuredili tuneli pariške podzemeljske železnice. Rovi naj bi se v prvi vrsti tako razširili, da bi bilo v njih poleg tirov za podzemeljsko železnico še prostora za vozno cesto in široko ulico za pešce. Rovi bi se morali prezidati v dve nadstropji, razen tega pa bi se na levi in desni predelili z navpičnimi stenami, za katerimi bi se dovažal v obljudeni del tunela očiščen zrak iz posebnih ventilacijskih central. V tem podzemlju bi bilo prostora za ves Pariz. Večina rovoev bi imela izhodišča daleč na mestni periferiji, tako da bi se prebivalstvo ob napadu lahko varno spravilo iz mesta na deželo. Pariški načrt bi bil seveda idealen za vsako večje mesto, vprašanje je samo, kje vzeti milijarde za tako ogromne investicije.

Kot najučinkovitejše sredstvo pred zračnimi napadi velja še zmerom obrambni topovi. To orožje se je razvilo v zadnjih letih do izredne popolnosti. Med tem ko je bilo treba, kakor kaže statistika, še med svetovno vojno nekaj tisoč strelav za vsak zadetek, zadevajo sedanji brzostrelni obrambni topovi že zelo zanesljivo, neglede na to, da se je brzina letal in višina, v kateri se zadržujejo, zelo povečala. Tehnika je namreč mimo tega, da je izboljšala same topove, ustvarila tudi še celo vrsto optičnih in akustičnih pomočrov, ki nekako imaginarno zapletejo letalo v ognjeno mrežo, iz katere se prav težko brez ško-

(Dalje na 6. str.)

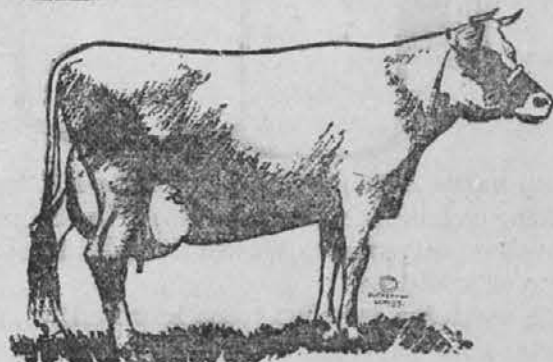

FRANK DOLSAK

SLOVENSKA MLEKARNA

448 East 158th St.

Telefon: KEnmore 1272

Pri nas dobite dobro mleko v čistih steklenicah. Seveda imamo tudi smetano, sir in druge mlečne dobrote. Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem odjemalcem in prijateljem

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem odjemalcem in prijateljem

SUPERIOR HOME SUPPLY

FRANK OGLAR, lastnik

6401-05 Superior Ave.

Trgovina z železnino in drugimi potrebščinami. Za božične praznike imamo veliko izbero predmetov, primerna za darila. Priporočamo, da si pridete ogledati našo zalogo. Cene so zelo zmerne.

MR. IN MRS. RUDY BOŽEGLAV

1125 East 60th St.

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem prijateljem in znancom!

Prodajamo vino na kozarce in steklenice.

SE PRIPOROČAMO

MR. IN MRS. FELIX DRENIK

5422 Hamilton Ave.

BEER GARDEN IN RESTAVRACIJA

želimo prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim posetnikom in prijateljem.

Zahvaljujemo se za dosedanje naklonjenost ter se priporočamo tudi za v bodoče.

Točimo dobro Wooden Shoe pivo. Imamo tudi vsak petek okusne pečene ribe ter druge dobrote. Se priporočamo:

FRANK TRBIŽAN

16610 Grovewood Ave.

Vesele Božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem odjemalcem!

FRANK RACE

SLOVENSKA MLEKARNA

1028 East 61st St.

Vsem našim odjemalcem in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto. Se prav lepo zahvalimo za vso naklonjenost do sedaj in se priporočamo za v bodoče.

Naša postrežba je vedno točna in zanesljiva, mleko in smetana najboljše kvalitete. Kadar rabite kaj, pokličite nas po telefonu

HENDERSON 1786

Najlepša zahvala za dosedanje naklonjenost ter se za isto priporočamo še nadalje! — Najlepši božični pozdrav in novoletno voščilo vsem Slovencem!

Gornik's

6217 ST CLAIR AVE

TRGOVINA MOŠKE IN DESKE OPRAVE

DOMINIK KRAŠOVEC

GOSTILNA

6025 St. Clair Ave.

Z najboljšo pivo, vsakovrstnimi žganji ter dobrim prigrizkom postrežemo vsem obiskovalcem. Imamo fino, moderno urejeno plesno dvorano, znano pod imenom TWILIGHT BALL ROOM.

Vesele Božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

JOS. STAMPFEL

SLOVENSKA MODNA TRGOVINA

6129 St. Clair Ave.

Za božične praznike imamo veliko zalogo modnega blaga za moške, ženske, fante in dekleta, ter otroke. Predno greste drugam, oglasite se v naši trgovini, kjer boste lahko izbrali po vaši volji. Zadovoljnost naših odjemalcev vam jamči, da je pri nas postrežba vedno točna in najboljša. Podpirajte domačo trgovino, katera je poštena in solidna. Zahvaljujemo se vsem za dosedanje naklonjenost in se priporočamo enakako za prihodnje leto 1935. — Prav vesele božične praznike in sreče polno Novo leto 1935!

V naši trgovini dobite najboljše mesenino in grocerijo, da si napravite dobro kosilo. Se priporočam.

JOSEPH JANES

16016 Parkgrove Ave.

KENmore 1246

Vesele Božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem odjemalcem!

Sprevod

Maksim Gorkij:

O vaški ulici med belimi kočami se z divjim tuljenjem pomika strašna procesija.

Gruča ljudi gre v gneči, se počasi premika — vali se kot ogromen val, pred njo pa koraka kljuse, smešno kuštravo kljuse, ki je čemerno povesilo glavo. Dvigajoč eno prednjih nog, maje tako čudno z glavo, kakor da hoče s kosmatim gobcem zadeti v cestni prah, kadar pa prestavi zadnjo nogo, se mu ves križ približa k tlom, in zdi se da se bo vsak čas zgrudilo.

K prednjemu koncu telega je s konopcem privezana majhna, čisto naga ženska, skoraj deklica. Gre nekam čudno — postrani, glava z gostimi, razkuštranimi, temnoplavimi lasmi je dvignjena kvišku in nekoliko nazaj nagnjena, oči so na široko odprte in gledajo s topim, brezmišelnim pogledom, v katerem ni nič človeškega, nekam v daljavo... Vse telo je pokrito z modrimi in škrlatnimi marogami, okroglimi in podolgovatimi, leva prožna deviška grud je presekana in iz nje teče kri... Kri je napravila škrlatnordečo proggo po životu in niže po levi nogi do kolena, na golenici pa jo zakriva rjavkasta skorja prahu. Videti je, da so s telesa te ženske odrli ozek in tenek pas kože, in po njenem životu so morali dolgo biti s cepcem — ker je tako strašno otekel in grozno moder.

Vitke in majhne noge te ženske komaj stopajo po prahu, vse telo je strašno upognjeno in se maje, in nikakor ne moreš razumeti, zakaj se še drži na teh nogah, ki so kakor vse njeno telo pokrite z modrimi lisami, zakaj ne pade na zemljo in se, višev na rokah, ne vleče za telego po prašni in topli zemlji...

Na telegi pa stoji visok kmet v beli srajci, s črno čepico iz jančje kože, izpod katere se mu je preko čela povesil pramen svetlordečih las; v eni roki drži vojke, v drugi — bič in metodično bije z njim zdaj po hrbtu konja, zdaj po telesu male ženske, ki je že brez telega stolčena, da nima več človeške podobe. Oči rdečelasega kmeta so podplute s krvjo in se bleste v zlobnem zmagovalstvu. Rdeči lasje še bolj poudarjajo njih zeleno barvo. Do lakti zavihani rokavi so razgallili krepke, mišičaste, na gosto z rdečimi kocinami porasle roke; usta, polna ostrih, belih zob, ima odprta in zdaj pa zdaj hripavo zakriči:

"N-no... ča-rovnic! Hej! N-no! Aha!... Prav, bratci?"

Za telego pa in žensko, privezано k njej, se trumoma vali tolpa in tudi kriči, tuli, žvižga, se smeje, vriska... hujska... Tudi otroci so vmes... Včasih steče kateri izmed njih naprej in kriči ženski v obraz cinične besede. Tedaj oglušni krahot tolpe vse ostale glasove in tanki žvižgi biča v zraku... Za sprevodom gredu tudi ženske z razdraženimi obrazi in očmi, ki se jim svetijo od veselja... Moški gredu in kriče nekaj ogabnega onemu, ki stoji na telegi... Ta pa se obrača nazaj proti njim in se krohoče, na široko odpirajoč usta. Bič oplazi po telesu ženske... Bič, tanek in dolg, se ovije okoli ramen in se zamota pod pazduho... Kmet, ki bije, potegne tedaj bič silovito k sebi; ženska oglušljivo zakriči, se prevagne nazaj in pade na hrbet v prah... Mnogo iz tolpe jih skoči k njej in jo zakriva, sklanjajoč se nadno.

Konj se ustavlja, čez minuto pa iznova potegne in vsa zbita ženska se kakor prej pomika za telego. Bedni konj koraka počasi in še vedno maje s kuštravo glavo, kakor bi hotel reči:

"Kako podlo je toliči žival! — Prisilliti nas morejo, da se udeležimo vsake ogabnosti..."

Nebo pa, južno nebo, je popolnoma čisto — niti enega oblaka ni in z njega radodarno lije poletno sonce svoje žgoče žarke...

Tu nisem napisal alegoričnega popisa preganjanja in mučenja — ne, to žal ni alegorija. To se imenuje sprevod. Tako kaznujejo možje žene za nezvestobo; to je slika iz življenja, običaj — in to sem videl leta 1891 dne 15. julija v vasi Kančibovki v Hersonski guberniji.

O živalski duševnosti

Na zadnjem zborovanju Britske znanstvene družbe so razpravljali biologi mnogo o živalski psihologiji, pri čemer je bilo opaziti, da se še vedno delijo v dva ostro ločena tabora, od katerih stoji eden na stališču, da je vsako živalsko ravnanje mehanično, nagonsko, drugi pa meni, da izvršujejo vsaj višje živali svoja dejanja po nekem načrtu in z neko mislijo, torej razumno. Prvemu naziranju so dali posebno slovit eksperimenti ruskega biologa Pavlova nove hrane, k drugemu naziranju, tako zvanemu vitalistično-biološkemu se nagibajo posebno nemški raziskovalci.

Glavni zagovornik tega drugega naziranja pa je bil tokrat holandski profesor de Haan, ki je poudarjal, da bi se morali raziskovalci pri svojih opazovanjih uživljati v žival, ki ima svoje posebne čute in zato seveda ne more izražati svojega duševnega življenja tako kakor n. pr. človek.

Ko je prof. Zuckermann, ki se je v zadnjih letih proslavil s svojimi eksperimenti z višjimi antropoidi, končal svoj zagovor

mehanične metode, je ameriški psiholog William McDougall namestu z mnogimi besedami s filmom dokazal, da živali vendarle ne ravnajo zgolj mehanično brez razsodnosti. V filmu si videl dva medvedka, ki sta zelo smotreno reševala zamotano nalogo, kako priti do hrane, ki je bila zaprta v nekem zaboju. Do hrane bi mogla priti le tedaj, če bi premagala 16 različnih vzvodov in zapahov. V začetku filma sta potrebovali živali mnogo časa, da sta premagali te ovire, drugi del filma je McDougall smenal nekoliko tednov pozneje in je bilo videti, da rabita živali sedaj za isto nalogo neprimeren manj časa — tedaj sta se nekaj naučili, a naučili bi se ne ničesar, če ne bi imeli nekaj lastne razsodnosti.

Neki drugi učenjak je pripovedoval o podobnem primeru. Mačko so zaprli v zaboj in je morala spraviti v gibanje komplicirane zapahne in vzvode, da bi prišla na prosto, do hrane. Žival je to nalogo rešila. Toda pozneje je pri odprtem zaboju izvršila ista dozdevno smotrna dejanja, tako da je bilo jasno, da je ponavljala trike, v katerih se je izvežbala, to pa brez vsakega smotrne namena.

UJEL GA JE

"Sto in sto načinov je, da najdemo srečo."

"Vem, toda pošten je samo eden."

"Kateri pa?"

"Saj sem takoj vedel, da ga vi ne poznate."

PRIDIGA

Špelin mož Kozma je zelo redkih besed. V nedeljo pride iz cerkve in žena ga ogovori:

"Ali si bil pri maši?"

"Bil."

"Tudi pri pridigi?"

"Tudi."

"O čem so pa danes gospod govorili?"

"O grhu."

"Kaj so pa rekli?"

"Da so proti."

Moderna tehnika v Marsovi službi

(Dalje iz 5. str.)

de izmota. Za nočne letalske napade so n. pr. izumili poseben žaromet, ki ne meče enotnega snopa žarkov proti nebu, marveč več drobnjših svetlobnih stožcev, in če zaide letalo mednje, se s pomočjo odbojne svetlobe, ki deluje na svetlobno električno celico, avtomatično sproži top točno o pravem času. Druge priprave, ki omogočajo natančno namerjanje topov na letala, delujejo spet na akustičnem principu. Takih sistemov je mnogo in lahko se trdi, da grozi bombnim letalom večja pogibel od obrambnih topov kakor pa od lovskih letal.

O plinski vojni in njenih grozotah se je že toliko pisalo, da se o tem ne izplača več izgubljanje besed. Širijo se fantastične vesti, da se je kemični industriji posrečilo sestaviti strupene pline doslej neslutene učinka, kar pa ne more držati, ker so kemiji že dolgo znane vse prvine, ki bi se mogle upoštevati pri izdelovanju takih plinov. Kar bo v bodoči vojni drugače, bo v prvi vrsti tehnika plinskih napač, od kateri pa se redko kaj zve med svetom.

Najbolj priljubljen predmet za fantaziranje o bodoči vojni pa so slej ko prej smrtni žarki, nevidni prameni nekaj tajinstvenih sil, ki lahko na velike daljave ustavljajo letalske in avtomobilske motorje, zažigajo eksplozivne snovi in tudi neposredno ubijajo. Ne mine mesec, da bi se ne pojavile v časopisju vesti o kakem novem odkritju tajinstvenih smrtnih žarkov, ki so neprimerljivo močnejši od vseh poprejšnjih. Še nedavno nas je prav naš slavni rojak Nikola Tesla razveselil z vestjo, da se mu je posrečilo najti smrtni žarke, s katerimi bi lahko v minuti pokončil cele armade ozioroma bi jih lahko napravil imo-

bilne, tako da bi do vojne vobče

ne moglo priti. Tesla pa slovi ne samo kot zelo učen mož, marveč tudi kot človek izredno močne fantazije. Toda za oblaki fantazije se zmerom skriva košček realnosti, in dejstvo je, da so smrtni žarki v resnici mogoči. Vse vrste žarkov, ki jih poznamo, so namreč pri zadostni jakosti smrtni. Gre torej le za to, da se ti žarki s primerno jakostjo namerijo na najboljčutljivejša mesta, pa prinašajo smrt in razdejanje. Problem proizvajanja žarkov tolikšne jakosti bosta znanost in tehnika brez dvoma rešili že v najbližji bodočnosti, in takrat utegnejo postati smrtni žarki res tisto strašno orožje, ki nam ga dandanes slika fantazija.

Dotod smo omenili le nekaj večjih primerov, ki kažejo nujni vpliv moderne tehnike na bodočo vojno. Dotaknili smo se samo njenega neposrednega vpliva na preosnovanje orožja. Njen posredni vpliv je pa še dosti večji in bolj mnogostranski. Tu bi bilo treba v prvi vrsti omeniti borbo za avtarkijo, ki jo vodi dandanes domala vse države na svetu in ki bi bila brezvisoko razvite tehnike iluzorna. Pridobivanje umetnega kavčuka izdelovanje bencina iz premoga, sintetično proizvajanje dušikovih spojin iz zraka itd., vse to so umetno ustvarjene panoge proizvodnje, ki so nujno potrebne za vsako izolirano državo v primeru vojne, dočim so v mirnem času svetovni gospodarski organizaciji prej škodljive kakor koristne. Takih primerov bi lahko navedli še veliko število, vendar pa že ti zadosti jasno kažejo, kako moderna tehnika sodeluje v enaki meri pri ustvarjanju kakor tudi pri rušenju naše civilizacije in kulture.

A. BROFMAN

MODNA TRGOVINA

6030 St. Clair Ave.

V zalogi imamo vsakovrstno deško, dekliško in žensko opravo. Se priporočamo za obilen obisk.

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Vesele Božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem odjemalcem!

JOHN JANC, lastnik

MAYFLOWER DAIRY CO.

1083 East 68th Street

HEnderson 4926

Hvala za dosedanje naklonjenost. Se priporočamo še za v bodoče. Postanite naši odjemalci.

THE

LAKE ERIE BUILDING MATERIAL

COMPANY

5459 Hamilton Ave.

LUMBER

Mi smo v vaš naselbini 36 let

Zahvaljujemo se Vam za vso vašo naklonjenost v preteklem ter vam želimo

Vesele Božične praznike in srečno Novo Leto!

Priporočamo, da nas obiščete ko potrebujete les, itd.

RALPH ČEBRON

MESNICA

4030 St. Clair Ave.

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost ter se priporočamo za v bodoče. Pri nas dobite najboljše vrste svežega in doma sušenega mesa, kot dobre šunke, klobase, prato itd. Vse po prav zmerni ceni.

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Se prav lepo zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost, ter se priporočamo še za v bodoče. Pri nas boste dobili fino sveže mleko in smetano in vedno točno, vljudno postrežbo.

Naši odjemalci so zadovoljni, kar je naše najboljšo priporočilo.

EDNA DAIRY

ANTON ZNIDARSIC

SLOVENSKA MLEKARNA

6203 Edna Ave.

Tel.: HEnderson 7963

GOLOB RESTAVRACIJA

6314 St. Clair Ave.

Želimo prav vesele božične praznike vsem našim gostom in prijateljem.

Pri nas dobite najboljše vrste jedila in pivu.

Se priporočamo, da nas posetite.

LOUIS ULE

6506 St. Clair Ave.

SLOVENSKA BRIVNICA

Vsem obiskovalcem naše brivnice ter prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto.

Hvala za vašo dosedanje naklonjenost ter se priporočamo v bodoče.

The Oldest Slovene Daily in Ohio Best Advertising Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRESSIVE BENEFIT SOCIETY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskih delavcev v Ameriki

Berač

Potrkal na kuhinjske duri je človek prijazen, krepak; poprosil je z žalostnim glasom, pomaga naj vsaj mu rojak.

Brez cilja peham se po svetu, —pod Trško sem goro doma— manj stalna ne bila bi sreča v podnožju domačih gor.

“Teško je, težko je prositi, pa druge ni več pomoči. Vprašujem po delu. Reko mi: ‘Nič! Treba nam mlajših moči.’”

Nad trideset let sem se trudil in veselil starih se let, ko mlade bi dni mi obnavljal Slovenije pisani cvet.

Sem varčeval pridno in hranil in legal utrujen zvečer. Kot blisk:—Križa, brezdelje — ostalo mi vzel je bankir.”

— IVAN ZORMAN

Polnočna prikazen

NEPOZABEN BOŽIČNI VEČER (Originalen prevod za “E.”)

EPRAV nisem noben romantik, pa strastno ljubim naravo in šport, in kadar sneg nežno obrobi skalovje in pečine, ali počiva v debelih težkih blazinah na travnatih rebrih, pustim svoje posle v mestu, vzamem skije in se odpravim v planine.

Bilo je na božični večer pred par leti. V mestu je huda burja brez ceremonij zanašala ljudi okrog cestnih vogalov, vendar ko sem prišel iz mesta, je veter postopoma utihnil, in ko sem stopil z vlaka, da počasi poromam v gorske višave, je bilo ozračje mirno. Obilica novega snega je obetala sijajno smučanje v dolino. Mrz je ravno toliko pritisnil, da je snežno odejo strdil in otrdil. Prameni nebeške volne so se strdili v krogle ter pritiskali do li veje smrek in borovcev. Neki smarno preplašeni zajec je skočil bliskovito iz gošče; sem in tja so se jezno oglašale vrane, drugače pa me je objemala popolna tišina ter blažila moje prenapete živce. Sneg se je skozi neslišno vdiral pod mojimi skiji in od časa do časa je odjeknil pok v bližnjem vejevju.

Ur nisem štel, ostale so neopazne—prav kot vzpenjajoče drebi, ki sem jih puščal za seboj—in ko se je pričel plaziti polumrak okrog najbližjih smrek, sem se domislil, da se moram resno podvizati, če hočem priti do turistovske kočice, predno pade noč. Preko snežnih planjav, ki so se nenadoma razširile, se je brezobzirno plazil mrak.

Hodil sem skozi ves dan čisto sam, in sem bil torej iznenaden, ko sem opazil sveže sledove skijev v novozapadlem,

strujenem snegu. Ti čudni sledovi so tekli na obeh straneh vtiskov, ki so jih povzročali moji lastni skiji.

Toda videl niti slišal nisem nikogar. Ali je bilo mogoče, da najdem tuje v koči?...

Nebo je bilo svinčeno sivo, sence na snegu so bile temno modre, odtisi skijev, ki so tekli mimo mojih, pa so v rastoči temi izgledali skoro kot črne brazde. Bilo je skoro noč, ko sem odprl vrata planinske kočice ter stopil notri. Bila je čisto zapuščenca.

Moje samotarsko življenje in samotna popotovanja so me napravila prilično praktičnega in v kaminu je prav kmalu prasketal ogenj. Odvezal sem nahrbtnik ter z zadovoljstvom rezal svojo turistovsko klobaso. Ostri nož je ponovno zdrsnil skozi mehko meso...

Prav ko sem bil tako prijetno zaposlen, sem začel zunaj kočice nekaj ropot. Vrata so se na strežaj odprla in preko praga je stopil bradat vodnik, držeč v roki palico za hribozazec. Njemu je sledila mlada dvojica in čeravno je moje srce precej utrjeno proti vsem čarom, sem na prvi pogled opazil, da je bila ženska, ki je imela skije na nogah, mlada in brhka, z rdečkastimi lasmi, kot brezovo listje v pozni jeseni.

Vsi trije so bili veselo razpoloženi in zgovorni; izložili so svoja okrepčila, se vsedli k mizi in miži ter kmalu naredili priprave, da se podajo k počitku. Jaz sem bil tudi truden in kmalu nato ni bilo v koči slišati drugega kot globoko dihanje več ljudi. To je bilo zadnje, kar mi je udarjalo na ušesa, predno sem zaspal.

Toda zbuđenje je bilo čisto drugačno!

Ze v spanju sem opazil, kako se je postelja tresla pod mano, in ko sem končno odprl svoje trudne oči, sem začutil bolj jasno kot poprej tulenje viharja in zdelo se mi je, da vidim obilo snega, ki ga je neslo mimo oken. Na vsak način je bila še globoka noč. Prižgal sem luč ter pogledal na uro. Bilo je četr štiri zjutraj!

Istočasno sem opazil nekaj, kar me je veiko bolj vznemirilo. Mojih tovarišev ni bilo nikjer, kočica je bila prazna.

Zakaj za Boga so vstali tako zgodaj kakaj se se podali ven ob taki uri, sredi dolge zimske noči? Kakšna sila jih je gnala, da so odšli v tem strašnem vremenu?

Zunaj se je tuleči vihar z vso silo zaganjal v leseno kočico, sneg je divje plesal mimo ter se kot v divji jezi zaganjal v šipe v oknih. Ob strehi je stokalo in ropotalo in ob kaminu je žvižgalo čudno vreseče in ledeno mrzlo. Veljalo me je dosti truda, predno sem zopet oživel ogenj.

Ampak kje je bila trojica, ki je šele pozno sinoči stopila v to kočico? Misel me je mučila in mi ni dala nobenega miru. Začel sem iskati vrata. Po mnogih poskusih se mi je posrečilo stopiti v odprt prostor. To—in ničesar drugega. Snežni oblak, o katerem sem se zdelo, da sestoji iz tisočerih igel, mi je zaviral stopinjo in ustavljal sapo. V istem trenutku sem razločno slišal kliče na pomoč. Bili so vreseče in polni groze ter so se končevali v izžerpanem stokanju. Skušal sem se kosati z viharjem ter izkričal dušo iz svojega telesa z odgovarjajočimi kliči. Stokanje

Kakšno stališče zavzame cerkev?

Cerkev v Rusiji je za praktične svrhe likvidirana. To je plačilo za njene grehe v preteklosti. V Nemčiji je cerkev v procesu “ko-ordinacije” z nacionalistično - paganskim misticizmom, katerega rabi nemški kapitalizem za zaslužnje ljudstva. Politika katoliške cerkve, kjerkoli je dominantna, je notorično reakcionarna — troje sodobnih primerov: Avstrija, Španija, Mehika. Kaj čaka organizirano krščansko religijo v Ameriki? Na to vprašanje odgovarja neki protestantski duhovnik ki je prepričan, da je cerkev obsojena na propast, če temeljito ne predrugači svojega stališča napram krščem socialnim krivicam.

Ni dvoma, da so cele sekcijske cerkve popodnoma kapitalistične miselnosti. Cerkve, ki so odvisne na visoke zapuščine bogatinov in na investicije, gotovo ne bodo vodile ljudstva v boju za prevrnitev obstoječega sistema. One niti ne skušajo dejansko dognati, kaj se godi z njimi v sedanji krizi. Povečini skušajo varovati “interese,” katere imajo v sedanjem sistemu. Dohodek od teh “interesov” seveda pokriva plača tajnikov in raznih drugih uslužbencev, s katerimi razpolagajo cerkve doma in v inozemstvu (v misijonarski službi), torej se jim lahko odpušči ta normalni čut samokoristi.

Toda od katere velike cerkvene organizacije prihaja danes kaka določena vodilna izjava ali klic, o katerem bi se moglo reči, da ima za mase ljudstva kak pomen? Od cerkve niti ne pričakujem, da bi se javila s kako veliko preroško vizijo popolnoma nove družbe, kajti cerkveni voditelji brezupno upajo, da bo Mr. Roosevelt na en ali drug način prinesel domov izgubljenega zajca ter s tem čisto iznova odprl lovsko sezono prosperitete.

Nekaj ljudi pa je danes v cerkvi in njih število raste, ki so opravili s tem sistemom, ki bazira na cenah in profitih. Opazovali so v svojih cerkvah posledice brezposelnosti, strah pred bodočnostjo in izgubo poguma. Izven velikih mestnih cerkvenih občin se duhovščina ne pase ob posvetnih dobrotah, ki pripadajo bogatim. Ona čuti revščino, katero je prinesla ta kriza v našem ekonomskem sistemu. Mnogo med njimi jih je

občutilo brezposelnost in nespoznanje, ki jim prinaša občutje svoje lastne rešitve. V njihova življenja prihaja spreobrnitev v najglobljem pomenu besede. V mirnejših trenutkih poznejših časov se utegnejo njih akcije zdeti prenapetost in ne-logične, toda oni vedo, da “likvidacija” ni niti umestna niti sprejemljiva in vedo tudi, da jih bo fašistična “ko-ordinacija” pognala v še večje robstvo v našem sedanjem sistemu.

Cerkev in njeni voditelji morajo odločiti sami, ali pa bodo odločitev napravljena zanje. Ali bodo resnično revolucionarni elementi v naši družbi pronašli vero za “opij ljudstva,” ter jo v svojem hotenju za zgraditev nove družbe potisnili na stran ter uničili, ali pa jo bodo fašistični elementi “ko-ordinirali” z njihovim sistemom ter jo pretvorili v propagandno agencijo za njihovo “avtoritativno” državo. O tem ni nobenega dvoma. Amerika ne more uteti silično novo družabno ureditev, ne bodo pa se hoteli pridružiti izvršili sami. Ako se jih name-rava ko-ordinirati, bodo začeli z revolto dovolj zgodaj in se pridružili onim, ki zahtevajo resnično novo družabno ureditev, ki pod krinko terorja upostavljajo trdnjave sile, da ohranijo sedanji sistem nedotaknjen.

Sirom Amerike so na vodilnih mestih cerkva danes možje, ki so zavrgli idejo, da verska čednost obstoji iz neke posebne vrste dobrotelosti, ki temelji na miloščini. Zavrgli so idejo, da je relief za revne zadosten nadomestek za pouk revnih, da naj vzamejo to, kar jim pripada. V klicu onih, ki želijo nove družbe, v kateri bodo potrebe ljudi postale vzrok produkcije dobrin in blaga, in v kateri bo nagrada koristnega dela prinesla varnost in blagostanje za vse, so na li poraja širom sveta?

Nahajamo se v definitivno revolucionarni dobi. Ves svet je v hitrem toku sprememb. Ali bo cerkev ostala še nadalje delo sedanjih gospodarjev, ali bo dala vodstvo in oporo temu pokoristnega dela prinesla varnost in blagostanje za vse, so na li poraja širom sveta?

JE STOJI danes cerkev v Ameriki? Ali je čisto udinjana profitnemu sistemu? Ali je že toliko časa blagoslovljala ekonomske čednosti, da je posedanje bogastva v njenih očeh postalo istočno z posedanjem božjega kraljestva? Kje bi našli ameriške cerkve, če bi vzeli prerez ameriškega cerkvenega življenja? Koliko ljudi, ki spadajo k cerkvam, je fašistično nadahnenih, sovražnikov židov, ljubiteljev nacionalizma, takih, ki so pripravljani imenovati “rdečkarja” vsakega, ki morda samo namigne, da utegne biti nekaj narobe z obstoječim profitnim sistemom? Koliko je takih, ki se jih polti panika, samo da slišijo, da obstoji potreba revolucionarnega gibanja, posvečenega socialni spremembi? Bojijo se, da se voz z jabolki prevrne, akoravno so sami že davno ob vsa jabolka. Koliko med njimi jih je, ki so še vedno kapitalisti, čeprav nimajo nobenega kapitala? Ko stojimo pred ameriško pozornico in stavimo ta vprašanja, nam prihajajo v misel nekateri določni odgovori.

je prihajalo zdaj od vzhoda, potem od zapada in severozapada, in je postajalo vedno slabotnejše. Strahotni kliči na pomoč so polagoma izumrli. Divje stokanje ženskega glasu je trajalo dalj, in le zavest, da bi ne mogel nikoli priti do nje, me je držala pribitega na pragu. Nesrečniki utegnejo vsled svojih klicev na kak način najti kočico, toda v takem viharju mi je bilo nemogoče napraviti celo par korakov, ne da bi zgrešil smer.

Grozna tišina zunaj in kosti prešinjajoči mraz, od katerega so mi zobje šklepetali, sta me končno prisilila nazaj v ledeno mrzlo kočico. Ko se je zdanilo, je vihar potihnil in skozi zgodnjo meglo je plaval celo rahel zlat svit prihajajoče solčne svetlobe. Sklenil sem spreminiti svojo smer in se podati v najbližjo planinsko vas. Če bi se zadostno število ljudi takoj podalo v planine, utegnejo najti nesrečnike še žive pod snežnimi zame-ti.

Bilo je krasno, ko sem drčal v dolino, toda v ušesih mi je neprestano zvenel proseči klic na pomoč lepe svetloaske. Kako je mogel vodnik podvzeti pot v takem vremenu? In iz kakšnega razloga?

(Dalje na 5. str.)

Joseph Zele in Sinovi

LICENCIRANI POGREBNIKI

6502 St. Clair Ave. ENdicott 0583

452 East 152nd St. KENmore 3118

Dva ambulančna vozova imamo na razpolago podnevi in ponoči. Postrežba prvovrstna in točna. Cenjenim rojakom se toplo priporoča, da v slučaju potrebe nas pokličete po telefonu ali osebno. Naše cene so tako nizke, da jih vsakdo zmaga.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim prijateljem in znancem!

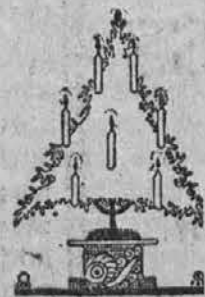
Mandel Hardware Drug Store

Obe trgovini sta polni stotine stvari, pripravnih za božična darila. Se priporočamo!

Vesele Božične praznike in srečno Novo Leto želimo vsem.

15702-04 WATERLOO ROAD

KENmore 1282

Pošiljamo Vam vesele pozdrave in novoletna voščila!

Zahvaljujemo se vam za vašo naklonjenost v letu 1934 ter želimo, da bi še nadalje uživali vašo naklonjenost v letu 1935!

Imamo na stotisoče različnih stvari pripravnih za darila. Krasne zavojčke Candy-ja, Kodaks, Parfuma itd. Zdravniške recepte izvršujemo natančno in točno!

John E. Cass

DRUGGIST

vogal Cherokee Ave. in E. 185 St.

Telefon KENmore 2877

FRANK ZAKRAJŠEK

1105 Norwood Road ENdicott 4735

POGREBNI ZAVOD

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem Slovincem in Hrvatom

—0—

Zahvaljujemo se vsem za dosedanjo naklonjenost ter se priporočamo še za v bodoče.

Čistimo in likamo obleke po najnovejših metodami. TOČNA POSTREŽBA. CENE ZMERNE.

Pridemo iskati in dopeljemo na dom

Pokličite KEMmore 3100

THE NEW FASHION DRY CLEANING

15621 Waterloo Road

KOVAČ BRATJE, lastniki

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem prijateljem in znancem!

WM. LIFSHETZ DEPT. STORE

INC.

7306-08 St. Clair Ave.

želi vsem prijateljem in ožjemalcem vesele božične praznike in srečno Novo leto! Trgovina v naselbini, kjer dobite več za vaš denar.

PIVO 5c IN 10c

Cigare, cigarete, slaščice in šolske potrebščine dobite pri nas. Se priporočamo, da nas obiščete.

—0—

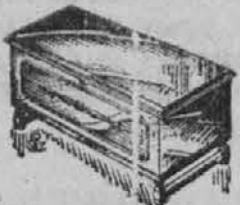
MR. IN MRS. KOŽAR

6737 St. Clair Ave.

Vesele Božične praznike in srečno Novo Leto želimo vsem.

KREMZAR FURNITURE

6806 St. Clair Ave.

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem! Se prav lepo zahvaljujemo za dosedanjo naklonjenost ter se priporočamo za v bodoče. Pri nas dobite najboljše pohištvo in točno postrežbo.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem rojalom in znancem!

BRAZIS TAILORS

6924 St. Clair Ave.

Fine obleke in suknje za moške in fante izdelujemo po zmerni ceni. Se priporočamo.

Imamo tudi lepe stenske koledarje

MR. IN MRS. JOHN CIMPERMAN

1259 Marquette Ave.

RESTAVRACIJA IN DOBRA PIJACA

Ob vsaki priliki vam postrežemo z okusnimi jedili in najboljšo pijačo. Obiščite nas!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim posetnikom in prijateljem

Klerikalizem in kultura

KLERIKALCI se radi bahajo, da so veliko storili za slovensko kulturo. Toda klerikalizem to se pravi cerkev v vlogi politične oblasti, bodisi samostojne ali podrejene—je bil od prvega početka pa do danes strupen sovražnik kulturne osamosvojitve slovenskega ljudstva. Prapor kulture med Slovinci so vedno nosili svobodnomislilni elementi, to se pravi svobodnomislilni za tisti čas, v katerem se nahaja pozorišče enega ali drugega važnega kulturnega momenta v naši zgodovini. Vsak korak kulturnega napredka med Slovinci je zadel na sovražni odpor pri klerikalcih svoje dobe in vsaka zmaga, ki je bila priborjena za dvig našega kulturnega nivoja, je bila dosežena šele po hudem boju, v katerem je klerikalizem storil vse, kar je mogel, da jo prepreči.

Treba pa je predvsem pomniti, da kulturne pridobitve, ki jih klerikalizem danes sprejema ali celo odobrava, je nekoč besno napadal, in da se danes košati s pridobitvami, za katere nima prav nobenih zaslug, prav kot se bodo klerikalci čez petdeset let brez dvoma šopirili s kulturnimi vrednotami, proti katerim sedaj vodijo brezobzirni boj.

Citirali bomo nekaj izvlečkov iz dr. Ivan Lahove knjige "Vodniki in preroki," ki gotovo niti tendenčno pisana in se pisatelju ne more očitati, da je sovražni cerkvi. O uničenju kulturnega dela, ki ga je prvi izvršil med našim narodom Primož Trubar, piše dr. Lah:

"Toda komaj je zatisnil oči naš prvi vodnik (Trubar), začeli so se bližati črni oblaki nad slovensko domovino... Dolgo so deželni stanovi odvrčali pretečo nevarnost in ščitili versko svobodo naših pokrajin, ki jim je bila najgrada za obrambo državnih mej proti turškim napadom. Po bitki pri Sisku je turška nevarnost minila in jezuiti so prišli v Ljubljano, da izvrše delo izpreobračanja. Do leta 1600. je večina slovenskih knjig zgorela na grmadi... Predikantje in učitelji so bili izgnani in z njimi vsi, ki se niso odrekli krivi veri. Mnogi so se skrili in zatajili svoje prepričanje. Med zadnjimi, ki so zapuščali domovino in iskali svobode drugod, je bil Trubarjev sin Felicijan. Mnoge je zanesla pot daleč v svet in so se izgubili v tujini. Tako je bilo uničeno kulturno delo polstoletja. Slovenske knjige so izginile iz naroda..."

Bilo je v spomin na tiste žalostne čase, ko je ljubljanski škof Hren na grmadi sežigal prve slovenske knjige, da je Ivan Cankar položil v usta vodilnega karakterja v drami "Hlapi" trpke vesede:

"Takrat so naše najboljše ljudi pobili, drugi pa so zbežali drugam. Kar je ostalo, je bila smrdljiva drhal."

France Prešeren, ki je v začetku 19. stoletja obogatil kulturno puščavo, ki je tedaj vladala v Sloveniji, s pesniškimi tvorbami v našem tedaj še literarno čisto nerazvitim jeziku, ki so se lahko kosale z najboljšim, kar je nudila tedanja evropska literatura, je tudi nadel na sovražni odpor med pobožnjaki in klerikalci tedanje dobe. Dr. Lah piše:

"Prešeren živi samotno, ponedelji dela v pisarni, zvečer poseđa v družbi prijateljev—a v duši živi drugo življenje, življenje pesnika, ki gleda v duhu veliki pohod človeštva in čuti v sebi dolžnost 'noč temno razjasnit', ki tare duha in 'krugulja odgnati, ki kljuje srce...' Zaveda se poslanstva pesnika, ki mora 'v prsih nositi peko ad' nebe' in razodevati svetu visoke cilje in ideale, da ubeži praznoti živ-

ljenja. V ozkem obzorju našega domačega sveta je bila te vrste poezija nekaj nenavadnega in skoraj nerazumljiva. Dočim drugi sodružniki 'Čebelice' v skromnih verzih podajajo brezpomembne vsakdanjosti, doni Prešerenova visoka pesem iz globočin sreča in razodeva najnežnejša čustva in najtajnejše misli. O ljubezni nam je pela do tedaj le ličrična narodna pesem, ki so jo zato smatrali za pregrešno; v literaturi se ni govorilo o njej. Zato je to vrsto nove poezije mogel razumeti le ozek krog Prešerenovih prijateljev, velik del javnosti je smatral zaljubljene pesmi za pohujšljive in zapeljive. Duhovniki janzenisti, ki so skrbeli za pobožno in poučno slovstvo in čuvali nad javno moralo, niso odobraval 'nove pisarije' in so obsojali romantično umetnost, ker je bila nositeljica svobodnih misli in prevratnega duha. Prešeren je na njih napade odgovarjal z duhovitimi satirami, v katerih je zavračal zastarele nazore."

Fran Levstik, prvi pravi slovenski leposlovni kritik, pisatelj "Martina Krpana" in duševni oče modernega slovenskega slovstva, je tudi okusil sovražnost klerikalnih sil, ki so usodno vplivale na njegovo življenje. Potem ko je brez mature zapustil ljubljansko gimnazijo, piše dr. Ivan Lah, je odšel v Olomuc na Moravsko v nemški viteški red.

"Upal je, da se bo tu mogel nemoteno posvetiti svojim jezikoslovnim študijam. Ni nesreče brez sreče. Tu se je seznanil s češčino, prevajal je kraljevodvorski rokopis in kljub samostanskemu zidovju tujega nemškega reda je slišal o ljubi borbi ki jo je tiste čase boril češki narod za svoje pravice, ter spoznal imena in nazore narodnih in političnih voditeljev. Toda očrnilo so ga iz Ljubljane, da so njegove pesmi pohujšljive in nevarne, posebno zato, ker jih je mladina čitala z velikim navdušenjem. Levstik je moral zapustiti neprosto voljni samostan in je odšel na Dunaj..."

Simona Gregorčiča, to mehko lirčno dušo in resničnega ljudskega poeta, je brutalnost klerikalne nestrpnosti moralno razdvojila ter mu zagrenila dober del njegovega drugače tako idealnega življenja. Dočim je njegov sovrstnik Aškerc, tudi duhovnik, revoltiral ter kot protest proti preganjanju od strani klerikalcev obesil duhovniško suknjo na klin, je nežni Gregorčič vdano sprejemal krivične udarce pobožnjaških moralistov, ter trpel, dokler ga ni smrt odrešila.

V dr. Lahovih "Vodnikih in prerokih" čitamo:

"Kakor ujeti ptič toži nad svojo usodo:

Pač mnogo ste mi vzeli, mnogo, ko zlato vzeli ste prostost.

A enega mi vzeli niste, pa mi ne vzamete nikdar, to pesmi so srebrnočiste, to je glasov nebeski dar.

Samotno v kletki bom prepeval, dokler ne poču to srce, vam dušo mrzlo bom ogreval in sebi bom hladil gorje.

"...Lastno in svetovno gorje pada čimdalje težje na čuteče pesnikovo srce in v svoji krasni pesmi 'Človeka nikar' prosi Boga, ki ustvarja in presnavlja življenje, naj iz njegovega prahu ustvari cvetlico ali pevko ptico: ... Kedar bi pa kot jaz na sveti, imel čutiti in trpeti, med dvomi, smotami viseti, človeka—ustvariti nikar!"

"Te in druge svetožaljne pesmi so naletele na ostro obsodbo dr. Mahniča, profesorja bogoslovja v Gorici, ki je presojal vso literaturo s strogo verskega stališča. 'Ta Mahničeva obsodba,' pravi pesnik Anton Medved, 'je bila za Gregorčiča najhujši udarec, ki ga do smrti ni mogel preboleti.' Dasi so se prijatelji zavzeli za pesnika in zavračali pretirane očitke Mahničeve, je na tej rani izkrevavalo pesnikovo srce..."

Važno vlogo v bojih za kulturni in politični napredek je igral v zadnji polovici minulega in pričetku sedanjega stoletja v Sloveniji liberalni element, kateremu je stal na čelu pisatelj in politik dr. Ivan Tavčar, ki se je vse življenje boril s klerikalizmom.

"Kakor glede narodnosti," piše dr. Lah, "tako je Tavčar krepko poudarjal drugo stran mladostovskega programa: vse za prosveto in napredek. Proti temu programu se je odločno postavil izdajatelj 'Rimskega katolika' dr. Mahnič, ki je obsojal vse, kar ni bilo strogo v soglasju s cerkvenimi dogmami. Tudi narodnost se mu je zdela pagansko čustvo: zahteval je, da si kot katoliški narod uredimo narodno, politično in slovstveno delo na cerkveni podlagi. Dr. Tavčar je v duhoviti satiri '4000' osmešil pretirane nazore dr. Mahniča. Z ironijo slika pisatelj življenske slovenske prestolice, kakor bi izgledalo okoli leta 4000, ako bi v njej zmagala teorija, ki se razlaga na univerzi 'sv. Simplificija.' Ljubljana bi dobila fantastično srednjeveško lice, ker bi dogmatični duh zatrl v njej vsako svobodno mišljenje. Izginilo bi slovensko ime in vse, kar je ustvaril v prejšnjih stoletjih svobodni narodni duh."

Pravi revolucionar v modernem smislu te besede je bil Ivan Cankar, ki je ne le glasnik abstraktnih umetniških lepote v tako vznešenem smislu kot je ni Slovincem podal še nihče pred njim, temveč je tudi neizprosni kritik hinavščine in gniofobe, katero poklicni rodoljubi in brezpomembnih fraz. Klerikalizem je začutil revolucionarja v Cankarju, čim se je pojavil na javni pozornici. Ljubljanski škof Jeglič je kupil celo izdajo njegovega prvenca, pesniške zbirke "Erotike," ter jo slovesno sežgal! In ironija vseh ironij—komaj je minilo dobro desetletje izza Cankarjeve smrti, že si ga skušajo lastiti katoliški dogmatiki, ki Cankarjevo resnično in globoko versko čustvo skušajo tolmačiti za nekaj istovetnega s klerikalnim bigotstvom, katerega je Cankar pobijal z vso silo svojega genija.

Oton Župancič, sovrstnik Cankarja in po mnenju merodajnih kritikov eden največjih evropskih pesnikov sodobnega časa, je še ne tako dolgo nazaj zgubil službo pri ljubljanskem gledališču, ko so klerikalci dvignili proti njemu svoj stoletja stari krič "Pohujšljivec!"

Pribito je, da je bil klerikalizem med Slovinci vedno protinacionalen, protikulturni, in protisocialen. Napredek, kolikor ga je bil prisiljen sprejeti pod pritiskom časa in razmer, je bil vedno oportunističen in neiskren. To dokazuje vsa naša zgodovina.

Teža se moramo zavedati tudi Slovinci v Ameriki, posebno še v Clevelandu, v metropoli in sredi našega izseljeniškega življenja. Slovenski klerikalizem v Ameriki je neke posebne vrste stvor, zlasti v Clevelandu, kjer mu je glasnik "Ameriška Domovina," toda v bistvu se prav (Dalje na 3. str.)

Every Man's Choice

FOOT-FASHION SHOES

Lahko rečemo, da možje, ki pazijo, da so čedno in odlično opravljeni katerih čevlji vedno značijo najnovejšo modo, izberejo FOOT-FASHION čevlje. Torej, ako želite biti med onimi, ki cenijo dobre čevlje — kupite

Foot-Fashion čevlje

Frank Butala

6410 St. Clair Ave.

FINO OBUVALO ZA MOŠKE, ŽENSKE IN OTROKE

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

ADDISON FURNITURE CO.

Novo in rabljeno pohištvo kupimo, prodamo in menjamo.

6714 St. Clair Ave., HE. 3417

Vesele Božične praznike in srečno Novo Leto želimo vsem.

I & J SHOE CO.

6311 St. Clair Ave.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim številnim odjemalcem in prijateljem!

Pri nas imamo vsakovrstno obuvalo za celo družino. Cene zmerne. Se priporočamo za naklonjenost.

CARL ROGEL

6526 St. Clair Ave.

Krojačnica in čistilnica moških in ženskih oblek.

Želim prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem mojim odjemalcem in prijateljem.

Hvala vam za dosedanjo naklonjenost ter se priporočamo tudi za v bodoče. Naše delo je točno in zanesljivo.

ŽELEZNAK SHOE REPAIRING

6221 St. Clair Ave.

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem Hrvatom in Slovincem, našim odjemalcem in prijateljem!

Izvrstno popravimo čevlje za moške, ženske in otroke. Delo je točno in v vaše zadovoljstvo. Nizke cene. Se priporočamo.

CHARLES ZUPANCIC

SLOVENSKA PEKARIJA V SLOV. NAR. DOMU
6413 St. Clair Ave.

Za božične praznike kupite vaše potice, kolačke, pečivo, in kruh v slovenski pekarni.

Vesele Božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

FRANK CEBUL

1147 Addison Road

Fino doma prekaženo meso, šunke, želodec in klobase Vedno sveže meso. Pošiljamo tudi izven mesta!

VAŽNO NAZVANILLO

Naznanjam rojakom, prijateljem in znancem, da imam obe licenci, državno in zvezno, za prodajo vina na debelo in drobno, na galone ali na sode. Davek je plačan. Cena najboljšemu vinu je \$1.00 galon. V zalogi imamo tudi izvrsten prigrizek, kot pristne domače suhe klobase, šunke, prato, vse po najnižji ceni, toda zelo okusno. Se priporočam rojakom za naročilo. Vaš stari znanec

ANTON BAŠČA
1016 East 61st St

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim gostom in prijateljem!

JERRY IN LUCIJA LESKOVEC

LJUBLJANA BEER GARDEN
689 East 200th St.

JOSEPH PERME

SLOVENSKI KROJAČ
15607 Waterloo Road

Se priporočam vsem Slovincem in Hrvatom kadar potrebujete novo obleko od \$20 in naprej, fino gorko suknjo od \$18.50 in naprej. Napravljeno dobro in trpežno po meri.—Vesele praznike želim vsem!

MRS. MARY MAHNE

6101 St. Clair Ave.
BEER GARDEN

Pri nas vam vedno postrežemo z dobro pijačo in okusnim prigrizkom. Se priporočamo za obisk.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem obiskovalcem in prijateljem

Želimo prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim prijateljem in odjemalcem!

KALISH

BILL'S

Department Store
Modna trgovina

Store
Shoe

7010 St. Clair Ave. 7008 St. Clair Ave.

Se priporočamo tudi za v bodoče!

Iztrgano srce

Ivan Vuk
(Epizoda iz strašnih dni.)

AM NEKJE na podnožju Karavank je vasica, kjer živi moj prijatelj kaplan, nekdanji vojni kurat. V svetovni vojni je moral blagoslovljati v klanje odhajajoče ljudi, jim v metežu dati odvezo in tolažbo in sprejemati zadnja naročila umirajočih. Ko sem ga obiskal, smo bili pri njem v večji družbi zbrani nekdanji tovariši z bojnih poljan in smo si obnavljali različne spomine in epizode.

Vojni kurat, moj prijatelj, sedaj kaplan, je rekel: "Naj vam povem zgodbo, ki mi še sedaj ne gre iz spomina. Trpka je po vsej svoji vsebini, pomembna in tudi preteča." Za trenutek je pogledal skozi okno, si popravi lase, kakor bi mu bilo težko začeti oživljati spomine. Zajel je z globokim dihom sapo in začel:

"Pet grobov je med drugimi na našem vaškem pokopališču. Rekel bi, da vem za vse grobove, kdo leži v njih, samo kdo leži v teh petih grobovih, ne vem. Da so vojaki iz tistih dni, ko je bila peta božja zapoved zbrisana s tabel Mojzesovih, vem, ali za njih imena nisem mogel zvedeti. Neznani vojaki so, ne z vidnim spomenikom, pred katerim se klanjajo prihajajoči in dajejo čast junaku, ki ga ne poznajo, ampak neznani vojaki s skromnimi, že preperelimi lesenimi križi. Leže v vrsti, kakor da so še sedaj, po smrti, na vežbališču, v strogi disciplini... Mladi so bili, ko so morali umreti, srce mater so bili, ki jim je bilo iztrgano. Nikogar izmed znancev in prijateljev ni bilo, nikogar izmed ljubečih, da bi jih pobožal v zadnji uri in jim stisnil roko v slovo. Tuji ljudje so jim zatisnili oči. Vsak je sporočil zadnji pozdrav svoji materi v tujem jeziku.

Petnajst let je tega, in grobove je zarasla trava. 'Le na dan Vseh svetnikov postavijo roke žen iz te vasice sveče nanje, jih prižgo in vsade nekaj jesenskih rož in zelenja. To so žene, ki imajo nekje daleč v tujih grobovih prav tako svoje sinove in može in čutijo, da ondodne matere in žene prav tako prižgajo na grobovih njih sinov in mož svečke in polagajo zelenje nanje. Pa se je zgodilo neki dan, da je potrkala na moja vrata tuja ženska sivih las, častitljive postave. "Kje leži moj sin?" je rekla. "V sanjah se mi je prikazal in mi povedal, kam naj grem. Petnajst let sem devala na stran od svojega skromnega zaslužka in si pritrjavala od ust, da sem zbrala toliko, kolikor je bilo potrebno za pot v ta kraj, kjer leži pokopano tisto, kar mi je bilo uteha v bridkosti življenja, moja nada in radost. Dolga in težka je bila pot do sem."

Zazrl sem se v nežni, od bolečin in skrbi razoran obraz in v oči, ki so me gledale proseče in v pričakovanju, da uslišim nje-prošnjo. In bilo mi je, kakor da gledam žalostno Madono na oltarju naše cerkve. "Pokažem vam," sem rekel. "Pet grobov je neznanih in ne vem, v katerem leži vaš sin." "Našla ga bom, zakaj srce mi bo povedalo in pokazalo pravega."

Stopila sva na pokopališče. Pet majhnih križev, skromnih, lesenih, je stalo v vrsti kakor vojaki. "Kateri bi le mogel biti ta grob?" se mi je nehote vsiljevalo vprašanje. Ženica se je prišla za prsi. Gledala je tistih pet grobov, šla počasi k vsakemu, postala pri vsakem, kakor da izroča vsakemu posebej pozdrave ali kakor bi klicala ime sina, ki leži v enem izmed njih.

Pri zadnjem, petem, je najdalje obstala.

"Emil," so zašepetala njena usta. "Emil, sinko moj ljubljeni. Mati tvoja je pri tebi. Oglasi se, da te čujem."

Ali je bilo res ali pa se mi je samo zdelo, kdo mi to razloži. Zdelo se mi je, kakor da slišim tihe besede:

"Mamica moja, tukaj sem." In ženica je padla na kolena, objela grob z zdelanimi, suhim rokami, prislonila lice k zemlji in obležala tiho, kakor bi poslušala, kaj ji pripoveduje sin.

"Emil!" je vzdihnila. In v tistem vzdihu je bilo toliko bolečine, toliko ljubezni, da se mi je utrnula solza iz očesa. "Čuj me, tolažba moja, moje vse. Vzeli so mi te, materi ubogi, nesrečni, in nihče me več ne pozna. Iztrgali so mi te in te položili sem v tujino. S kakšno pravico? Kdo jo je napisal in uzakonil?"

Trpka obtožba je bila, ki jo je govorila mati, objemajoč grob svojega sina.

"Ko te od nikoder ni bilo ko so mi sporočili, da te je sprejela vase tuja zemlja daleč od mene, sem zahrepenela videti vsaj tvoj grob in ga objeti. Dolga je bila pot in petnajst let sem stiskala, da sem prihranila toliko, da sem lahko prišla k tebi. Hrepenenje moje se je uresničilo, Emil, sinko ljubljeni. Tvoj grob objemam. Ni zapisano na njem, da je tvoj, ali srce, ki je del tistega, ki je v grobu, mi pravi, da ležiš tukaj, tvoj glas je odjeknil iz groba in me objel. Življenje, koprneče, leži tu v grobu, in mati, ki ga je ustvarila, plače, ker ni moglo izpolniti naloge, ki mu je bila dana..."

Dalje nisem slišal. Preveč me je dušilo. Vem pa, da so obtožbe matere morale biti strašne. Zakaj njene stisnjene pesti so izdajale prekletstvo bogu mamonu, ki je porinil človeku mirnilo orožje v roke in zbrisal z Mojzesovih tabel peto zapoved.

Ko je vstala, je bilo na njenem obrazu kakor preročanstvo: "Častiti," je rekla, "matere vsega sveta smo žrtvovale svoje sinove, da so živeli drugi. Srce nam poka, če pomislimo na to. Zato pa odslej ne sme biti več klanja in umiranja na bojnih poljanah za koristi zlatega teleta in proslavo boga mamona. In gorje vsem, ki bodo te žrtve poeptali. Prekletstvo mater vsega sveta, ki so ga izrekle in ga še izrekajo, bo zlomilo omadeževalce teh žrtev."

Vojni kurat, moj prijatelj, sedaj kaplan, je za trenutek utihnil. Pogledal nas je in pripomnil:

"Zgodi naj se, kakor je rekla. In razum in srce slehernega naj ponavlja te besede mater, da se vekomaj ne pozabijo." "Amen," smo pritrdili vsi, in

v slednjem izmed nas je bilo močno in silno, ki je govorilo: "Umrli ste milijoni, svojo mladost in svoje moči ste žrtvovali zato, da bodo zanamci živeli. Vašo oporoko bomo čuvali, da bo vsem živa in vidna. Prekletstvo mater pa bo kakor oster meč, ki bo presekal vsak poizkus zlatega teleta, če bo poizkušalo onečastiti milijone grobov in onesnažiti reke solz trpečih mater..."

Tiho je postalo. Samo naše dihanje se je slišalo. Karavanke so se v luninem svitu zdele kakor pravljичen pojav bodočnosti. Naši misli so bile v tej bodočnosti...

Žalostno in smešno

V pismih, ki jih prejema jo relifni uradi, je poleg tragedije primešanega tudi precej humorja, seveda nenamenoma. Relifna oblast v North Dakoti je prejela pisma z naslednjimi izrednimi stavki:

"Prosim pošljite mi denar nemudoma, ker ga zelo rabim. Padel sem v zmore s svojo gospodinjo."

"Zelo me jezi, ker ste mojega najstarejšega sina zaznamovali za nepismenega. To je umazana laž, ker jaz in njegov oče sva se poročila en teden prej, ko je bil rojen."

"Gospod, pošiljam vam moj poročni list in moja dva otroka, katerih eden je pomota, kot boste razvideli."

"Mrs. — je že eno leto brez obleke in njen župnik jo redno obiskuje."

"Jaz nimam še nobenih otrok, moj mož vozi avtobus in dela noč in dan."

"V soglasju z vašimi navodili, sem porodila dvojčke v priloženi kovrtli."

Ni manj nenavadne stavke je najti v poročilih religioznih uradnikov v New Yorku, ki so poslani, da preiščejo posamezne priglašene slučaje. N. pr.:

"Moža je povozil avtomobil ter govori zlomljeno angleščino."

"Mož je imel dve operaciji ter se je tako iznebil vsega denarja."

"Otroci rabijo temeljitega kuhanja."

"Baby rabi mleka, oče pa ga ne more dati."

"Prosilčeva žena je sicer izgleda v skrbeh in obupana, ampak njen kanarček je pel veselo."

Fašizem

Diktatura je podobna veliki bukvi—je lepa, če jo človek pogleda, ampak pod njo ne raste nič.—Stanley Baldwin, angleški državnik.

KLERIKALIZEM IN KULTURA

(Dalje iz 2. str.) nič ne razlikuje od starokrajškega originala. Uči hlapčevsko ponižnost ter mrzi vse, kar diši po napredku in svobodi.

Svobodno misleči element med nami, ki je tekmo zadnjih 25 let mnogo delal in se trudil, zgradil naše močne podporne organizacije, narodne domove in kulturna društva, mora biti še prav posebno na straži. Klerikalizem ne počiva. Kar je bilo zgrajenega proti njegovi volji, tega se skuša sedaj polastiti ter po stari formuli—*potemajoj trote—uživati sadove tujega dela*. Zato spletkari, hujška in podpihuje. V posebno naslado mu je, če more zanetiti boj v vrstah napredno mislečih ljudi, kajti taka razdvojenost je voda na mlin klerikalnih oportunistov. Nenadno in spolzko zanima-

nje klerikalne A. D. za delovanje naših kulturnih društev, katera so zgradili svobodno misleči ljudi, hujskanje k bojem pri vodstvu S. N. Doma, zakulisno intrigriranje pri drugih narodnih domovih, ki so delo naprednega delavskega življa, spretno zasnovana kampa-nja za okupiranje ženstva, strupeni napadi na napredne podporne organizacije, vse to niso gole slučajnosti, temveč del dobro premišljenega načrta od strani klerikalnih strategov.

Na to ofenzivo mora svobodnomiselna javnost odgovoriti z nadaljevanjem nekompromisnega boja za svoje ideale, vstrajati mora na svojih postojankah pri naših organizacijah, društvih in narodnih domovih, predvsem pa mora gledati, da ne le ohrani, temveč tudi čim bolj razširi in ojači svoj tisk.

NAŠA VOŠČILA DO ODJEMALCEV IN ZNANCEV

Spoštovani naši odjemalci, znanci in prijatelji:

Spet in spet mine leto, zatnilo bo 1934 in novo mu bo sledilo. Vedno se ponavlja ena in ista božična pesem in vedno si voščimo novo veselo in srečno Novo leto!

Ob zatonu leta se spomnimo na preteklost in gledamo v bodočnost, tu je sicer najpomembnejši mejnik, iz katerega gledamo nazaj in naprej, kjer vidimo preteklost in zremo v oči bodočnosti.

Ker je namen tega oglasa iz stališča naših podjetij izreči tem poton vsem našim odjemalcem ZAHVALO za vso naklonjenost v preteklosti, naj bo na temu mestu to izraženo iz hvalečnosti naših src, ki so se za eno ali drugo potrebo obrnili do nas.

Upamo, da so bili naši odjemalci zadovoljni z vsem in da smo vse storili prav po njih željah in pa tudi po domače, po bratsko ali rojaško: "Svoji k svojim."

Tako je bilo vedno naše geslo in bo ostalo v bodoče. Hvala vsem, ki se zavedate izreka: "Svoji k svojim!" Zasluzite, da Vas narod spoštuje, ker s tem dajete narodu podporo in sebi koristite!

Za darilo smo vam pripravili velike stenske koledarje, naj si ga vsaka družina dobi, ker jo nič ne stane. Oglasite se v naših prodajalnah za pohištvo in vzemite jih zase in za sosede, če sami ne morejo ponje. Koledarji v vaši hiši naj bodo naši zastopniki, ter naj vas spominjajo na naša podjetja. Na koledarjih je telefon številka, kar pomeni, da tako blizu do vas smo mi, kakor blizu je vam do telefona.

V naših prodajalnah dobite dobro pohištvo po zmernih cenah, imate kredit in se lahko zanesete, da bolje drugod kupiti ne morete.

Naš pogrebni zavod z vsemi napravami je moderen, zadnje čase smo nakupili novih stvari za zboljšanje pogrebnega zavoda, k temu še nov "Pierce Arrow" avtomobil, ki je najboljšega izdelka vseh avtomobilov, isti ne bo samo pri pogrebih delal ponoša, marveč bo tudi za poročne pare nekaj sijajnega.

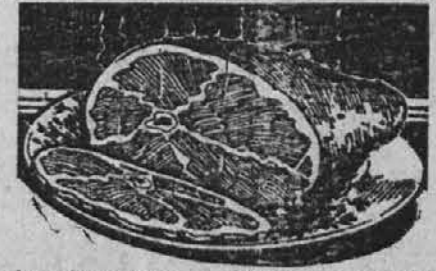
S zahvalo izrekamo našim odjemalcem tudi vesela voščila k božičnim praznikom in novemu letu za 1935. Že nad trideset let obstajajo naša podjetja.

Čast nam je tudi javiti, da smo ravnokar kupili za našo pogrebno kapelo poseben "Pipe Organ" ki se bo rabil za sviranje pogrebniških žalostnih ob sprevedih iz domače kapele. Orglje so velikega pomena in se cenijo na svojo \$2600.00. Ljudem so na razpolago za na ogled vsaki čas.

A. Grdina in Sinovi

lastniki trgovin za pohištvo in pogrebni zavod

6019 St. Clair Ave.
1053 East 62nd Street
15303 Waterloo Road
CLEVELAND, OHIO

Našo trgovino smo prav moderno preuredili ter bomo lahko dali boljšo postrežbo svojim odjemalcem

JOSEPH SACERICH

GROCERIJA IN MESNICA
16005 Waterloo Road, KEnmore 0454
Vesele Božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim prijateljem

JEPHSON DRUG CO.

PRESCRIPTION EXPERTS
15519 Waterloo Road

LOUIS PECENKO

7308 Hecker Ave., ENdicott 2759
PAPIRAM IN BARVAM

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem našim odjemalcem in prijateljem ter se priporočamo za naklonjenost v bodoče.

Dobro 6% pivo, prvovrstno žganje in vino kakor tudi okusen prigrizek dobite vedno v

KRAMER'S GRILLE

747 East 185th St.

FRANK in MARY KRAMER, lastnika

Želimo vsem vesele božične praznike in srečno Novo leto 1935!

BRIDGE TAVERN

SLOVENSKI HOTEL

694 E. 152 St. MULberry 9455

V naši restavraciji dobite vedno najboljša domača jedila in dobro pivo. Imamo lepe sobe, katere oddamo dnevno, tedensko ali mesečno. Veliko prostora za veselice, svatbe in domače zabave.

VESELE PRAZNIKE VOŠCIMO VSEM!

Frances Plevnik in Sin

LUDVIK GUSTINČIČ

MESNICA

6128 Glass Ave.

HEnderson 6166

Prvovrstno sveže in doma prekajeno meso dobite vedno v naši mesnici po zmerni ceni. Se priporočamo.

Novoletne čestitke vsem prijateljem in znancem želita

MARY IN JANEZ VIDMAR

10401 Reno Ave.

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

MANHATTAN CAFE

LOUIS TRATTAR, MGR.

American Specialty, Buckeye and Union Ale. Good Sandwiches served

10700 Reno Ave.

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

MR. IN MRS. ČERNE

16717 Waterloo Road

Dobro 6% pivo, vino in okusen prigrizek dobite pri nas

JOSEPH GLAVAN

SLOVENSKA MLEKARNA

1166 East 60th St.

Za kolače, potice in drugo fino pecivo je potreba finega mleka. V naši mlekarni ga je dovolj, da lahko vsem vstrežemo.—Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim številnim odjemalcem in prijateljem!

Slovenska restavracija v Slov. Nar. Domu

JENNIE STERLE, lastnica

Želimo prav vesele božične praznike vsem našim gostom in prijateljem.

Priporočamo se za vaš poset.

Pri nas dobite vedno najboljšo hrano in točno ter vpljudno postrežbo.—Imamo prvovrstno pivo.

Adamič in ameriška javnost

PRAV TAKO važno, če ne še bolj, kot je razmerje med pisateljem in literarno kritiko, je razmerje med pisateljem in čitačo publiko. Privatna pisma, ki jih prejema pisatelj od ljudi, ki so čitali njegova dela, so bolj zanimiva in včasih več povedo kot pa najbolj učene razprave in ocene ljudi, katerih posel je pisati o novih knjigah za časopise in revije. Ko se je Louis Adamič zgodaj letos tekom svoje predavateljske ture mudil v Clevelandu, in ga je urednik Enapokravnosti obiskal v njegovih hotelski sobi, je videl na njegovi mizi kak ducat pisem, katere so mu pisali ljudje (Amerikanci) najrazličnejših poklicev iz raznih delov dežele, ki so želeli povedati, s kakšnim užitkom so čitali knjigo "The Native's Return." Pisma je pošiljala za pisateljem tekom njegove ture založniška tvrdka Harper's Bros. iz New Yorka.

Spominjam se pisma neke ženske iz države Connecticut. Povedala je, da ji je pred meseci umrla mati za katero je silno žalovala. Njeno življenje je postalo prazno in brezpomembno. Prijemal se je je obup. Čitala je "The Native's Return," v kateri je Adamič s tolikšno poezijo in lepoto opisal smrt svojega strica Janeza. Od tedaj se ji smrt ne zdi več strašna, pomirjena in utolažena je... pisatelju se v toplih besedah zahvaljuje za povrjnjeni dušni mir... Nismo si mogli kaj, da se ne bi nasmehnil, ko smo čitali pismo te ameriške žene. Saj je ravno ta del Adamičeve knjige (Smrt na Kranjskem) tako razburil duhove v naših klerikalnih vrstah, ki so videli v tem poglavju afriške culukafre in kanibale ter v sveti jezi očitali pisatelju, kako "grdo" je predstavil naš narod ameriški publiko, da je pokazal nanirno "natakarja" itd... skratka vse so videli v opisu smrti strica Janeza, samo nič poezije in lepote. Človek bi vzkliknil: "Blagor ubogim na duhu!" če ne bi vedel, da je peresa naših majzilencev vodila zloba, ki čisto iz sebičnih in koristolovskih ozirrov podpira in neguje ignoranco.

Adamič je prejel preko 3000 privatnih pisem od Amerikancev, med katerimi je mnogo najvažnejših ljudi v krajih, kjer živijo, predsedniki kolegijev, profesorji, zdravniki in odvetniki, kot tudi številni priprosti državljani. Prosilni smo pisatelja, da nam nekatera teh pisem da na razpolago. Sledeče pismo je Adamiču pisal E. J. Stackpole, predsednik in glavni urednik The Telegraph Newspapers v Harrisburgu, glavnem mestu Pennsylvanije: "Dragi Mr. Adamič: "Ne morem si kaj, da bi Vam ne čestital na najznačilnejši knjigi o kaki deželi, ki sem jo kdaj čital. Ko sem se pred kratkim mudil na odhodu v Atlantic City, mi je ena izmed mojih hčera podarila vašo knjigo "The Native's Return" in teško si je predstavljati delo, v katerem je še kdaj kdo podal bolj intenzivno študijo svoje rojstne dežele. Leta 1931 sem bil na turo po Sredozemskem morju ter obiskal tudi nekatera mesta ob Jadranu. V mojem spominu je še vedno živ vtis Dubrovnika in še vedno se z zanimanjem spominjam, ko sem šel skozi obokani vhod mesta v trgovsko četrt, kjer sem si nabavil nekaj onih slikovitih doma pletenih kostumov, ki jih omenjate. Za svoje otroke in vnuke sem kupil več telovnikov in fezov, in spominjam se, ko sem pred tr-

govino srečal nekega krepkega domačina, ki je rekel, da je bil v Zed. državah in da se je vrnil da umre na rodni zemlji. Bil sem že v številnih krajih sveta, toda nikjer niso bili vtisi dežele tako živi in slikoviti, posebno je izredna scenerija med Dubrovnikom in Kotorom. Vpriča močnejših gora, ki se dvigajo nad sinje modrim morjem si človek lahko predstavlja moč in značaj ljudstva ki biva v tem delu sveta.

"Vaše prepričevalne besedne slike me spominjajo mojega kratkega obiska na dalmatinski obali. Ni mi moč preveč poudariti vtisov žive zgodbe, ki jo podajate na tako občudovanja vreden način. Proti koncu knjige kjer je podana tragedija Beograda in Zagreba, je človek prepričan o točni povesti ljudstva, ki je tekom stoletij toliko pretrpelo in vendar ohranilo tako visoke pojme svobode, narodnega ponosa in napredka. Ko sem čital poglavje za poglavjem se ni sem mogel izogniti zaključku, da ste podali zgodbo za dejstva in edino z željo, da izkažete čast svojemu narodu.

"Hočem, da čutite iskrenost mojih opazk, ker verujem, da ste s to knjigo dali svetu nekaj, kar bi moralo biti velike vrednosti za deželo Vašega rojstva. Ko sem čital, kako krasno ste počastili velike moze Jugoslavijske, državne, umetnike in kolarje, mi ni bilo težko predstavljati si, zakaj so balkanske pokrajine tako polne romantike in lepote. Kako stijajno ste opisali Meštrovica in nesebični heroizem dr. Stamparja. Dežela, ki more dati svetu take genjalne in nesebične moze, se mora prejeti slej dvigniti do pravega razmerja napram ostalemu svetu.

"Z velikim zanimanjem sem čital vse, kar ste povedali o Jugoslaviji in kar je Vaša dežela dala svetu. Opazil sem tudi, da s ponosom omenjate vlogo, katero so igrali naseljenci slovenske narodnosti v gradnji Amerike, in bodi mi dovoljeno reči v tem prijateljskem pismu, da ni nihče toliko storil za svojo deželo v tem zapadnem svetu kot pisatelj knjige "The Native's Return."

M. D. Wedner, odvetnik v Pittsburghu, Pa., je poslal pisatelju pismo sledeče vsebine: "Dragi Mr. Adamič: "Želim se Vam zahvaliti za mnogo ur zabavnega in poučnega čitva, katero mi je dala Vaša knjiga "The Native's Return." Ze dolgo nisem čital kakke knjige, ki bi mi dala toliko užitka kot Vaša.

"Ta knjiga bi morala biti posebnega interesa za Ameriko ob tem času, kajti politične razmere, ki jih opisujete, bi se lahko primerjalo razmeram v tej deželi. Nacijonalizem je v zraku vsepovsod, kamorkoli se človek gane, in ljudje se malo zavedajo, da se napredek civilizacije potiska nazaj nešteto let od strani nacijonalističnih režimov, ki danes dominirajo Italijo, Nemčijo in druge dežele, ki jih opisujete. Posebno značilno je dejstvo, da edinole one dežele, vključivši Čehoslovakijo in Jugoslavijo, ki ima za seboj dolga leta preganjanja, so v stanu razumeti nesmiselnost prenapetega nacijonalizma. Morda bodo knjige kot je Vaša, in prosvitljene nauki mož, ki gledajo na človeštvo kot na eno samo veliko družino, oteli to deželo ter prepričali, da je ne zadene ista usoda, ki je že doletela razne evropske dežele.

"Zelo mi je žal, da Vas nisem mogel osebno spoznati, ko ste zadnjič predavali v Pittsburghu. Takrat sem čital le izvleček iz Vaše knjige v Harper's meseč-

niku in se nisem v polni meri zavedal veličine Vaše knjige. Gotovo se kdaj vrnete, in verujete mi, da mi bo v največje zadoščenje, da se z Vami osebno spoznam."

Genljivo priprosto, zato pa tem bolj globoko občuteno je pismo neke stare žene, ki je pisala Adamiču iz Clevelanda. Mrs. Carrie A. Wilson, stanujoča na 1453 E. 118th St., piše:

"Dragi gospod:

"Jaz sem šestdeset let stara žena — priprosta stara mati. Pravkar sem prečitala Vašo knjigo "The Native's Return." Zdi se mi, da je nemogoče, da bi jo mogla preveč pohvaliti in Vam povedati, kako globoko sem jo uživala. Po radiu sem čula Vaše predavanje pred City klubom in mi je tudi zelo ugajalo.

"Kako ponosna mora biti Vaša mati, da ima sina, ki je toliko dosegel in ki utegne storiti še več za vse Slovence in Amerikance.

"Če boste to pismo osebno čitali, mi bo v veliko veselje.

"Naj Vas spremlja sreča na vseh potih Vašega življenja!"

Na enem izmed poznejših sestankov mi je Adamič dal prečitati pismo, katero mu je poslal Ivan Hribar, ki knjige niti čital ni, pač pa je čul, kaj je Adamič napisal o kralju Aleksandru, ter mu v svetem gnevu očital teptanje po "narodnih svetinjah," nevhvaležnost in podobno. (Dotično Hribarjevo pismo je pozneje izšlo v nekem fašistično nadahnjemem lističu v Ljubljani, v Ameriki pa ga je v svojem prizadevanju, da Adamiča "razkrinka," ponatisnila "Ameriška Domovina.")

Kako ogromna razlika! Popolni tujci ne morejo najti primernih besed, da se zahvalijo pisatelju za duševno bogastvo, katero jim je dala njegova knjiga, navdušujejo se ob nji za našo rodno zemljo in njeno ljudstvo, dočim se najdejo med nami samimi ljudje, ki glumijo veliko ljubezen do domovine, v resnici ni v njih pasje-lakajskih dušah prostora za nič drugega kot njihove majčkene osebne koristi, in slepo sovraštvo napram tistim, ki ljubijo domovino kot so jo ljubili od nekdanj resnični mozeje.

Ampak tako je bilo vedno. Tudi Cankar se je moral braniti pred profesionalnimi rodojubci. Z njim vred bi Adamič lahko vzkliknil: "Resnično, domovina, nisem te ljubil kot omerav otrok, ki se drži matere za krilo; ljubil sem te s spoznanjem, videl sem te vso v nadlogah in v grehah, v sramoti in zmotah, v ponižanju in bridkosti, zato sem z žalostjo in srdom v srcu ljubil tvojo oskrunejno lepoto, ljubil stokrat globlje in stokrat višje od vseh tvojih trubadurjev." (VJG)

Spolna privlačnost

Edina metoda za ustvarjanje spolne privlačnosti je potom oblike. Zenska 19. stoletja je bila mojestrovina spolne privlačnosti od glave do podplatov. Vse na nji razen lic in nosu je bilo tajno.—George Bernard Shaw.

Narodni dolg

Skupni ameriški narodni dolg znaša 31 milijard dolarjev, oziroma \$253 na vsakega moškega, ženske in otroka v deželi. V Angliji pride na glavo vsakega prebivalca \$58 narodnega dolga.

EUCLID DAIRY

SLOVENSKA MLEKARNA

Louis Starman, lastnik

515 East 200th St.

Naše najnovije naprave za pasteriziranje in hlade nje mleka, so najmoderneje in naše mleko je absolutno sanitarno in čisto ter najboljše.

Vesele praznike in srečno Novo leto želimo vsem in se priporočamo za naklonjenost.

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU

želi svojim številnim prijateljem prav VESELE BOŽICNE PRAZNIKE in mnogo sreče v NOVEM LETU!

Ob enem se priporoča onim, ki nameravajo v prihodnjem letu potovati v staro domovino in onim, ki želijo poslati denar v domovino, kakor vsem, ki rabijo nortarske listine.

RUDY BUKOVEC

4506 Superior Ave.

SLOVENSKA MESNICA

Pri nas dobite zmeraj prvovrstno meso po zmerni ceni. Imamo doma prekajeno meso kot tudi sveže meso. Da boste imeli dober prigrizek za praznike, nabavite si ga pri nas.

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem, prijateljem in znancem.

RAKAR IN SINOVA

Prodajamo BLUE FLASH gasolin ter BLUE FLASH olje. Avto namažemo (greasing) poceni.

18009 Waterloo Road in Grovewood

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem prijateljem in znancem

JOSEPH POZELNIK, lastnik

GLAIR-DOAN RECREATION BOWLING ALLEYS

10322 St. Clair Ave.

F. Petrovič

SLOVENSKA MLEKARNA

682 East 162nd St., Glenville 5481

Nasa mlekarne je poznana kot ena najbolj sanitarnih v Clevelandu. Nasi odjemalci so vsi zadovoljni z nase postrežbo. Priporocamo se se vsem onim, kateri se niso nasi odjemalci, da postanejo in se prepričaju o nasi izvrstni postrežbi.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem

ROAD SERVICE GARAGE

16113 Waterloo Road

KEEnmore 3251

Pri nas napravimo vam vedno prvovrstno delo na vašem avtomobilu. Se vsem zahvaljujemo za naklonjenost v preteklosti ter se priporočamo za v bodoče.

Vesele Božične praznike in srečno Novo Leto želimo vsem.

FRANK AŽMAN

6501 St. Clair Ave.

MESNICA

Pri nas dobite vedno prvovrstno sveže in doma sušeno meso. Se priporočamo, da si za božično kosilo nabavite mesenino pri nas, ter boste gotovo zadovoljni.

Obenem želimo vsem cenjenim odjemalcem in prijateljem vesele božične praznike in srečno Novo leto!

DOMINIK LUŠIN

GASOLINSKA POSTAJA

East 60th St. in St. Clair Ave.

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem obiskovalcem in prijateljem.

Se priporočamo, da nas obiščete kadar potrebujete gasolin ali olje za vaš avto.

MRS. LOUIS STRNAD IN SIN

1315 East 53rd St.

BEER GARDEN IN RESTAVRACIJA

Okusen prigrizek, fino pivo in žganje dobite ob vsaki priliki pri nas. Se priporočamo za obisk.

Želimo prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim posetnikom in prijateljem.

Kadar ste žejni ter hočete kozarec dobrega piva, pričite k nam, da pozabite vse križe in težave tega sveta. Se priporočam ter želim vsem vesele praznike in srečno Novo leto 1935.

JOHN SRAKAR

16217 Waterloo Road

SLOVENSKA GOSTILNA

Lov na kune!

(Piše A. Novak, Cleveland, O.)

Lovci smo pač taki, da radi pripovedujemo eden drugemu lovske zgodbe naj si bo o kakoršnikoli živali. Lov na kune je zanimiv, ampak ni tako privlačen kakor lov na druge živali, kajti kune pridejo ven na plan ponoči. Ponoči lomastiti po gozdu ni tako prijetno, toda strastnega lovca to ne zadržuje.

Zgodba, katero pišem, je že precej stara—mogoče kakšnih sedem let, toda meni je dobro v spominu. Bilo je neko soboto večer, ko pridem v vas k Jožetu Hrenu, ne misleč, da me bo povabil, naj grem z njim na jago.

"Toni," pravi on, "kaj praviš, ali bi šli malo nad kune?"

Vprašam ga, kdo bo šel.

"Ti, jaz, pa Štefan Malovasić."

Štefan pravi: "Obžalujem ker ne morem iti, imam važno opravilo nočoj."

"Torej greva sama."

"Dobro."

Čez petnajst minut se vrnem, bodi pripravljen."

Hitro dirjam domov, naglo natakem ene stare hlače, skočim v gumijaste škornje, že sem bil nazaj gotov. Tudi Jože je bil že pripravljen, že je drdral starter Chevrolet je zakrpal v smeri Chardon, Ohio.

Jaz sedim poleg Jožeta, zadaj pa dva velika psina po imenu Bessi in Red. Noč je bila hladna in svetla, kar ni ugodno za kune, boljše so temne in meglene, ali celo deževne noči. Ampak ker je bila prva noč v sezoni, sva se z Jožetom tolažila, da morda bo kaj sreče.

Po kratkem razgovoru pripeljeva na mesto, kamor sva bila namenjena. Ko se je avto ustavil, jaz izstopim in odprem zadnja vrata avtomobila. Kot blisk sta skočila psa ven, misleč, naša želja je izpolnjena, samo še kunov nam manjka, te pa dobimo kar hitro.

Ali temu ni bilo tako. Dasi smo krožila že par ur po gozdu sem in tja v nadi, da bi psi dobili kakšno sled, kar sva željno pričakovala, toda nič in nič. Pač čudno, čeprav ni ugodna noč, vseeno bi morala biti kakšna žival zunaj. Tako sva zatrjevala drug drugemu. No, pa obrniva proti domu. Koliko je ura — ravno deset. Počasi stopava v smeri našega avtomobila.

Jože je že ugasnil petrolejko, rekoč, saj je svetla noč, ne potrebujeva luči, za slučaj lahko posvetiva z žepno svetliko.

Deset minut pozneje vidiva

kar na enkrat, kako psa šviga—sta sem in tja, kakor, da bi imela sled od petih kunov. Jože pravi: "Tukaj v bližini je ena divja trta, mogoče pa je bil kun nad grozdem"

Odgovorim: "mogoče"

Zopet se počasi pomikava naprej na rob male doline, tako da sva videla precej daleč naokoli po golih bukovih drevesih.

Da ne pozabim omeniti, da ti psi ne lajajo predno imajo plen na drevesu. Toraj sva pričakovala, da bosta skoraj psa našla pravo drevo, na katero je splezal kun ali kar si že bodi, ob enem sva pa z Jožetom zrla po drevesih na vse strani. Psa sta se bližala nama, kar nama je dalo misliti, da so kune, ali kar že je, v bližini naju. Zdadci mi Jože zašepeče:

"Glej, Toni, tam na onemu drevesu so tri črne pike."

"Saj res," pravim, "stopiva bliže."

"Toni, tri kune so gori — 'Ni hudič!' — 'Prmejduš de!'"

Hitro pse ujeti, predno pride ta sem in iztakneta kune, kajti potem bosta začela tuliti, da bo joj.

Imela sva precej opraviti preden sva ujela pse, končno jih priveževa, brez da bi kateri psos zalajal. Jože veselo pravi:

"Ejduh, takšnega pa še ne, kako bova midva vse lepo na tihem opravila."

Med tem Jože pripravlja 22 kaliber Rifle, da bo postreljal kune raz drevesa.

Zdaj je nastala šele velikanska smola. Jože nekaj mrmra, skoraj, da je pričel kleti. Jaz ga začudeno gledam in vprašam:

"Kaj pa je, Joe?"

"Orka fiks in moja glava!"

"Kaj se je zgodilo?" pravim, "naboji so večjega kalibra."

"Kako je to mogoče?" pravim, "jaz sem doma v naglici vzel napačne patrone s seboj."

"Ja, kako si mogel to napraviti?"

"Ja, kako, saj sam ne vem kako, doma imamo več kalibrov pušk in patronov, pogledal nisem v zavoj, v katerem se nahajajo naboji, in to je vse."

"No, ja," pravim, "zdaj pa vtakni prst v puško."

Tako in podobno sva se en čas pripravala med seboj, tri kune so pa mirno čakale, kaj se bo zgodilo. Psi so pričeli biti nemirni, midva pa v zadregi.

"No, kaj naj počneva sedaj?"

"Ti splezaj gori na drevo, pa

otresi kune doli!"

"Ja, kaj misliš, da so hruške, če bi bil samo en kun, bi že šlo, ampak so tri, na ta način ne bo nič, ker dva kuna nam lahko uideva. Toraj kaj, če bi mogel otrestiti doli samo po enega." "Ja, kako moraš vedeti, koliko jih bo skočilo doli hkratu, mogoče vsi trije, a psi bodo skočili samo na enega."

"Veš kaj," pravi Jože, "tukaj je najmanj 15 dolarjev, ker kožuovina je draga letos. Jaz bom šel domov, če si ti zadovoljen tako." "Seveda sem!"

"Dobro Toni, tukaj se vsedi in počakaj, bom hitro nazaj."

"Koliko časa ti bo vzelo?"

"Eno uro in pol."

"Kaj pa če bi hotele kune pobegniti?" sem vprašal Jožeta?

"Za mojo glavo stavim, da se ne bo niti ena premaknila za eno inčo, magari če sediš tukaj tri dni."

"Če je temu tako, potem pa le pojdi."

Jože je izginil za drevjem, psi so nemirno gledali za njim, jaz sem pa pazil na kune, če se bo kateri kaj premaknila, toda niti za las se ni. Jožetove besede so bile resnične. Bessi je slutila, da je nekaj narobe, zato je mirno čakala, da se vrne gospodar.

Od časa do časa sem jo opozoril: "Bessi, watch" malo je pocapljala s prvimi nogami in nalahko zavilila, kakor da bi mi hotela povedati oziroma vprašati, kaj vse to pomeni. Končno sem zagledal luč v daljavi.

Aha, Jože prihaja, tudi psa sta slutila isto veselje. In res je prišel Jože in z njim tudi Štefan.

Zdaj se je pričela smrtna obsodba. Jože prisloni 22 kaliber rifle ob deblo drevesa, Štefan mu pa sveti z električno svetiljko.

Pek! — kun zadet od svinčenke se je zganil toda ni padel. Jože mu pošlje še eno. Zdad je padel, in ušel bi, da ne bi imeli hitrih psos s seboj. Dasi je bil kun ranjen, se je pričelo klanje za življenje in smrt. Toda psi, močnejši od njega, so mu po kratkem boju ugasnili luč življenja.

Ista usoda je zadela nadaljna dva, in mnogo drugih prej in pozneje.

A zdaj tega športa ni več tukaj v bližini Clevelanda, ker skoraj da ni več kunov, zatorej imamo le še spomine na umrle kune...

Home, Sweet Home

"Ljubo doma, kdor ga ima" —ampak domača streha je obenem tudi najnevarnejši prostor—vsaj v Ameriki. Statistika kaže, da kadar ste doma, je nevarnost, da se vam prigodi resna nesreča, skoro sedemkrat večja kot pa kadar se vozite bodisi z avtobusom, taksijem, parnikom, vlakom ali Aeroplanom. V nesrečah na domih je ubitih samo pet odstotkov manj ljudi kot v avtomobilskih nezgodah. Leta 1932 je bilo v vseh ameriških industrijah ubitih 15,000 oseb, nesreče na domih pa so zahtevale 25,000 žrtev. Aktuarni so zračunali, da bo eden dom izmed vsakih sedmih v prihodnjem letu imel povprečno \$148 izdatkov vsled zdravniških stroškov, izgube delovnega časa in podobnih stroškov, in da bo v skoro 30,000 domih v teh stroških vključen tudi pogrebniški račun.

Toda kaj storiti? Sledi nekaj podatkov, iz katerih je razvidno, kakšne nesreče so najbolj pogoste in kako se jih obvarovati.

Padci povzročijo 44 odstotkov vseh večjih nesreč na domih, ti pa so posledica: 1. preprog, ki ubijejo skoro 17krat

POLNOČNA PRIKAZEN

(Dalje iz 1. str.)

Zvon je oznanjal konec prve zgodnje božične maše, ko sem ves segret od dirkanja dospel v vas. Prva oseba, ki sem jo skoro pometal na stran, je bil vodnik prejšnjega večera. Pograbil sem ga za suknjo.

"Vi tukaj?" sem vprašal ves iz sapa. "Kako ste prišli doli? In kje sta lepa gospa in njen spremljevalec?"

Mož je strmel varc. "Kaj govorite?" je vprašal očitno presenečen.

"Ali me ne poznate? Jaz sem mož iz kočje gori v planinah," sem mu skušal pojasniti.

"Jaz prihajam z doma," je odgovoril mož. "Bil sem ravno pri maši, pri kateri sem se spominjal duše mojega pokojnega brata, ki je v družbi neke dvojice natančno pred letom dni izgubil življenje v snežnem viharju."

toliko ljudi kot elektrika; 2. raznih predmetov, orodja, igrač, itd., ki se jih pusti ležati, kamor ne spadajo; 3. slabe razsvetljave, posebno na stopnicah, vodečih v klet ali na porč; 4. spodrsnenja v banji ali kopalnici; 5. z ledom pokritih stopnic in hodiš ob hiši.

"Vi ste mu podobni kot dvojček. Ali je bilo blizu turisticke kočje, kjer so našli smrt?" Omenil sem ime.

On je prikimal.

Za trenotek mi je srce obstalo, potem pa sem možu stisnil roko ter nadaljeval pot v dolino...

Odtisi v snegu, srečanje v koči, kliči na pomoč...

Nisem strahopetec, toda postal sem nenadoma zadovoljen s svojim praktičnim poklicem. Natančnejše ogledovanje zobnih korenin v ustih kakega klijenta prepodi vse druge misli. Vendar nisem mogel pozabiti čudnega dogodka. Toliko ljudi je, ki zanikujejo vse, kar se ne da otipati, da sem se čutil dolžnega zapisati to skrivnostno skušnjo.

Kadar drčim na skijih, še danes čisto nehoti pogledam na obe strani, če niso v snegu morda kaki odtisi...

Filmi

V Hollywoodu vam ne pustijo, da bi napisali zgodbo. Najamejo vas, da spišete neka, kar se bo prilagalo nogam Marlene Dietrichove ali svetlim lasem Jean Harlowe.—Ren Hecht, pisatelj.

Prav vesele Božične Praznike, in Srečno Novo Leto želi vsem svojim odjemalcem in prijateljem ter se priporoča v bodoče

JOHN DRENİK

Razvažalec piva na debelo

St. Clair Ave. in E. 260 St.

KEEnmore 2739

ERIN BREW THE STANDARD BEER OF CLEVELAND AND CARLING'S ALE

JOHN MAVSAR

SLOVENSKA GROCERIJA IN MESNICA

23871 St. Clair Ave.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem prijateljem in odjemalcem.

MARY KUSHLAN

6415 St. Clair Ave., v Slov. Nar. Domu

Kazveselite svoje drage s krasnim božičnim zavojčkom cigar, cigaret ali čokolade po isti ceni kakor v mestu, katere dobite v naši trgovini.

JOS. KALAN

TRGOVINA Z ZELEZNINO

6622 St. Clair Ave.

želi vsem vesel Božič in Novo leto!

HOCEVAR'S BEAUTY SHOPPE

6411 St. Clair Ave. HEnd. 5296

Vsem našim posetnicam in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto! Priporočamo se ženam in dekletom za naklonjenost.

Vesele božične praznike želim vsem prijateljem in znancem

JOE IN PAULINE BIRK

955 Addison Road

"Problemi" bogatih mam in njihovih hčerk

AZEDINJENIH državah je preko 17 milijonov ljudi na relifu, drugi milijoni pa so, ki bijejo dnevno bitko z revščino. Na stotine jih je, ki jim le ponos brani, da se ne obrnejo na javno oblasti za pomoč. Čisto priprosta življenska eksistenca je danes resen problem za pretežno večino ameriškega naroda. Majhen odstotek ljudi v tej deželi, ki živi od bogastva, ki so ga ustvarile mase, pa ima druge "probleme." Žene bogatinov ne vedo, kaj se pravi, živeti v skrbi, kako bodo nastitile in oblekle svoje otroke, če bo mogoče plačati obrok na mortgage, ki si ga je nakopala družina, ko je v "dobrih časih" kupila svoje streho, ali če bo kaj ostalo za stanarino, ko pride okrog prvi dan v mesecu, pač jih tarejo drugačne skrbi. Kakšne so te skrbi, je razvidno iz spodnjega članka, ki ga je napisala neka "dama iz družbe" za neki magazin.

Tri mesece v sanatoriju je ona, ki jo morajo plačati nekatere matere za privilegij, da spravijo svoje hčere skozi klin, ki se imenuje "debut," to se pravi, da jih formalno upekujejo v "družbo." Kaj je tisto, kar zniči njihove živce skoro do blaznosti? Neke vrste družabni shell-shock, napetost neskončnega strahu. Vsaka se boji strahovitega fiaska v tej nesmiselni družabni tekmi.

Preteklo zimo se je moja hči vdeležila partyja, ki je bil prirejen za družabni debut hčere iz neke ugledne družine. Nji-

na čast se je vršil dinner-dance v najboljšem hotelu v mestu. Okrog polnoči sem sklenila, da se vtipotapim na galerijo nad ball-roomom, da vidim, kako se moj otrok zabava. Ko sem stopila skozi vrata galerije, pa mi je skoro sapo vzelo.

V briljantno razsvetljeni dvorani, kjer je bilo prostora za tisoč oseb, so plesale natančno štiri dvojice. V nekem kotu je bila gruča 18 ali 20 mladih ljudi, katerim je zabava očitno presedala in kot se mi je zdelo, so baš debatirali, če ne bi bilo najbolj pametno, da jo popihajo od tod. Ubogo dekletu, kateri na čast je bila slavnostna prireditev, je bila sila žalosten pojav. Bolj strašen kot njena lica, na katerih se je videlo sledove solz, je bil njen obraz s trdim umetnim nasmehom. Njena mati, "poveljnica" te odporne situacije, je stala poleg hčere ter razburjeno govorila nekemu mladeniču, ki je poslušal okorno kot da je hipnotiziran. Mojega otroka ni bilo med navzočimi in stvari ki mi jih je povedala prihodnje jutro, so mi pojasnile marsikaj.

"Uuh!" je rekla. "Bil je strašen polom. Godba je bila usiva. Bilo ni dovolj šampanjca. Fantje so jo eden za drugim odkurili, in dekleta seveda tudi niso marale plesati druga z drugo. Ali se spominjate, ko sem bila povabljen na party k M. Rekli ste mi, da naj se opravičim. To sem storila, ampak sem šla vseeno tja. Bilo nas je ducat, ki smo odgovorili, da vsled prejšnjih angažmajev ne moremo priti. Pa smo šli in smo se imenitno zabavali."

Opozoriti hočem na značilen vzrok omenjenega družabnega poloma. Omenjena mati je povabila na party svoje hčere za dostno število mož v salonskih oblekah, ampak se ni prepričala, če so vsi gentlemeni. Noben gentleman ne dezertira, potem ko je sprejel povabilo, ako mu zabava slučajno ne ugaja. Vendar to ni bil osamljen slučaj. Pred par sezonami je bila gostiteljica in njena sprejemna družba puščena čisto sama takoj, čim je bilo končano serviranje večerje. Isto se je zgodilo zadnjo zimo na nekem partyju, ki se je vršil v zelo ekskluzivnem hotelu. V tem slučaju pa je dekletu imelo precej prisotnosti duha. Oblečena za odhod je stopila k materi.

"Vsi odhajajo," je rekla mati, vsa iz sebe.

"Da," je odvrnila debutantka. "Gredo na drug party v Ritz."

"Ampak kam greš ti?"

"Z njimi seveda." In to je tudi storila—zapustila je party, ki je bil prirejen za njen debut, da se vdeleži bolj uspešnega partyja druge debutantke.

Družabne zabave za naše mlade hčere in sinove se vršijo z namenom, da pospešijo prijemna poznanstva in poroke. S tega stališča je sedanji zabavni sistem za mlade ljudi popolnoma brezuspešen in nesmiseln. Povprečen party ki se vrši na čast mladi debutantki, je v najboljšem slučaju natrpan z nezrelimi študenti, v najslabšem pa s prodajalci bondev, inšurenih agenti in drugimi tipi, ki na takih zabavah iščejo trgovskih stikov. Razen tega se opa-

zi gotove vrste moške ogelno-polizanih las ter dvomljivega značaja. Ta okolnost pozene iz cirkulacije moške iz resnične družbe. Poleg tega so ambiciozni mladi možje med o-nimi, ki so dobro vzgojeni in omikani, prisiljeni držati se proč od plesov vsled neumnega pravila, da se ne smejo pričeti pred 11. uro in da morajo trajati do zajtrka.

Te razmere ne obstoje samo v New Yorku. Širok dežele obstoja divja konkurenca med mladimi dekleti iz družbe in njihovimi materami za zadostno zalogo možkih za zadostitev te smešne situacije, ki je brezpomemben preostanek vojne dobe. V mislih imam grozno "cutting-in" sistem. Ker se popularnost dekleta meri po tem, kolikokrat se jo tekom plesa "vzame" njenemu partnerju, je gostiteljica prisiljena preskrbeti tri ali štiri fante za vsako dekletu. To pospešuje nekavalirsko obnašanje od strani pokvarjenih fantov, in vsakovrstna fantastična dejanja od strani deklet, ki hočejo biti popularna. Neke doktorica za živčne bolezni mi je povedala, da je koncem z ad nje sezone trem debutantkam ukazala iti v sanatorij. Čudno, da jih ni več, katerim živci odpovedo.

Danes fante pričakujejo, da se ravna z njimi tako kot se je nekoč ravnilo z dekleti—to pa vsled tega, ker se jim posveča toliko pažnje in ker se jih zahleva celo, ko jih njih ozadje in obnašanje ne upravičuje do resnega upoštevanja. Zadnje zimo je hči mojega brata čakala in čakala mladeniča, ki jo je imel spremiti na dinner-dance. Ponos ji dolgo časa ni pustil, da bi poklicala fanta. Končno pa je ogorčenje premagalo ponos in mu je telefonirala.

"Ta je lepa," je odgovoril fant. "Jaz pa ty sedim in si grizem nohte, čakajoč, kdaj pride avto tvojega očeta, da me pobere."

In avto je bil v resnici poslan po fanta. Ali se je čuditi, da so mladi možki danes pokvarjeni? Gotovo je nekaj narobe, kadar ni mogoče preskrbeti tri ali štiri fante za vsako dekletu. Gače kot da se izven mesta povabi fante, katerih sestre nimajo vstopa v družbo! Nekaj takih fantov se je povabilo preteklo zimo na velik party za neko debutantko. Mati je najela zanje sobe v hotelu, kjer se je imel vršiti party. Po partyju pa je prešla naravnost grozovit račun. Ti mladi gospodje so priliko porabili za ekstravagantno rabo telefona ter klicali osebe v oddaljenih mestih Spili so cele zaboje šampanjca, naročili so si najbolj draga jedila in mati debutantke je morala plačati celo račun za likanje njihovih oblek.

Ob priliki nekega drugega plesa na privatnem domu je hišna gospa čula hrup v svoji knjižnici, v krasni stari sobi z dragimi preprogami in dragocnim porcelanom v steklenih omarah. Odprla je vrata in prizor ji je skoro zaprl sapo. Polducata mladih študentov je stalo pred kaminom kot da se pripravljajo na nogometno igro. Čula je klic signalov; nekdo je zgrabil dragoceno staro knjigo, katero se je rabilo namesto žoge, nakar je vsa družba galopirala preko sobe ter se zvrnila na kup.

"Prenehajte s tem takoj!" je ukazala.

"Kdo pa ste?" je vprašal eden od njih z neverjetno nesramnostjo.

"Jaz sem gostiteljica," je odvrnila ostro.

Pa so se ji smejali. Kaj je mogla storiti? Če bi jih bila dala vreči ven, bi povzročilo njih mladi hčeri silno ponižanje.

Pred časom sem skušala pregovoriti neko mojo prijateljico, da naj bi namesto velikih partyjev v hotelih raje obdržavali manjše plesne na naših domih. "Ne jaz," je odgovorila odločno. "Poskusila sem, ko je bila moja 16-letna hči doma iz zasebne šole. Pričelo se je pravlepo. Potem pa sem odkrila, da se v moji sprejemni sobi vrši bitka z vzglavnimi blazinami. Ko sem to spravila pod kontrolo, je pridirjala iz gornjega nadstropja tropa vreščee kričečih fantov. Vdrli so v mojo spalnico ter se našemili v moje večerne toalete. Pa sem morala vse mirno pogoltniti. Kaj bi bili vi storili?"

"Policijo bi bila poklicala?"

"Seveda," je odgovorila sarkastično. "In kako imenitno bi se bilo to prihodnje jutro čitalo v časopisih! In kako popularna bi bila potem vaša hči!"

Ali boste kaj jokali nad sitimi damami iz dolarske aristokracije, ko jih tarejo tako grozne skrbi? Najbrže da ne. Kar se nas tiče, bi bili celo pripravljene pomagati družabnim matronam odrešiti jih takih in podobnih "problemov" stem, da bi likvidirali družabni sistem, čigar izrodek je parasitska družba, koje življensko dejanje in nehanje se zrcali iz zgoraj podanega tarnanja.

Hitro in poceni

Moderni "streamlined" vlak Burlington železnice, sestojec iz treh vagonov, se operira, kar se kurjave tiče, skoro ravno tako poceni kot povprečen potniški avto. Na nedavni 1015 milj dolgi vožnji med Denverjem in Chicagom je olje, ki se ga je porabilo za kurivo, veljalo manj kot \$16; vlak s parno lokomotivo porabi za isto daljavo za \$250 premoga.

Denar

Denar je kot znoj—zelo malo koristi, razen če se ga raztrosi.—Francis Bacon, filozof iz 17. stoletja.

Zakulisna politika

"The Living Age" piše: Pred petimi meseci je v Franciji izgubilo delo štiristo poljskih rudarjev, katere so francoske oblasti deportirale domov. Poljska vlada se je takoj revanžirala s tem, da je tožila dva francoska direktorja Zyrardow tekstilne tovarne, češ, da sta osleparila delničarje in državo. Nemški tisk je tudi obsirno pisal o "Zyrardow aferi," katero je rabil za še večje zrahljanje aliance med Poljsko in Francijo. Kot pa poroča praška "Neue Weltbuehne" je cela stvar—ne le Zyrardow afera, temveč tudi poljsko-nemško zblizanje—delo angleškega oljnega magnata Sir Henry Deteringa, ki deluje za poljsko-nemško-madžarsko alianco ter je pri tem deležen tudi nekoliko sodelovanja od strani britskega zunanega ministrstva. Ideja je sledeča:

"Sir Henri Detering plačuje svoja dva agenta, notoričnega belo-gardista Wozniakija in njegova tovariša Awalowa. Delovni kapital, ki so ga na Poljskem investirale English Electrical Company, Metropolitan Vickers in Westinghouse Saxby, je tudi pod kontrolo Sir Henri Deteringa, ki na vse kriplje deluje za zgradbo fronte proti Sovjetski Rusiji. Nemčije in Poljska sta konja, na katera stavi svoj denar. Zyrardow afera se torej nima smatrati samo za napad na tuj kapital, temveč pripravljata se pot novi politični orientaciji in je že ustvarila krizo v poljskem kabinetu."

Narodni Trgovski Klub

ima po znižanih cenah za Božič in Novo leto

- LOUIS LAUTIZAR
1193 E. 60th St.
1195 E. 71 St.
- CHARLES LEVEC
6614 St. Clair Ave.
- JOS. MODIC
1033 E. 62nd St.
- LUDWIG METLIKA
1151 Addison Rd.
- KARL MRAMOR
1140 E. 67th St.
- ANTON MARTINCIC
5919 Prosser Ave.
- LOUIS J. PRINCE
1209 Norwood Rd.
- ANTON PRIMC
985 Addison Rd.

ARISTOS MOKO
ROZINE, BELE IN ČRNE
OREHOVE JEDRCA, DVOJNE VRSTE
MED, NAJBOLJŠI
KAVA IN ČAJ
ZELENJAVA IN SADJE

- GEORGE KUJAR
3846 St. Clair Ave.
- ANTON BARTOL
1425 E. 55th St.
- LOUIS CIMPERMAN
1115 Norwood Road
- JOHN FILIPIC
1048 E. 76th St.
- JOHN GODNJAVEC
1011 E. 64th St.
- MAX HABINC
4059 Payne Ave.
- J. KRECIC
1054 E. 61st St.
- J. LUPSINA
10201 Prince Ave.
- JOS. METLIKA
1293 E. 55th St.

Vesle božične praznike in srečno Novo Leto, želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Se vam priporočamo

